

Ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προστασία των Σπονδυλωτών Ζώων που χρησιμοποιούνται για Πειραματικούς και άλλους Επιστημονικούς Σκοπούς (Κυρωτικός) Νόμος του 1993 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 9(ΙΙΙ) του 1993

ΝΟΜΟΣ ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΣΠΟΝΔΥΛΩΤΩΝ ΖΩΩΝ
ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ
ΑΛΛΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προστασία των Σπονδυλωτών Ζώων που χρησιμοποιούνται για Πειραματικούς και άλλους Επιστημονικούς Σκοπούς (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

Ερμηνεία.

2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια—

«Σύμβαση» σημαίνει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Σπονδυλωτών Ζώων που χρησιμοποιούνται για Πειραματικούς και άλλους Επιστημονικούς Σκοπούς, η οποία ανοίχθηκε για υπογραφή στο Στρασβούργο στις 20 Σεπτεμβρίου 1985.

Κύρωση
της Σύμβασης.
Πίνακας
Μέρους Ι.
Μέρους ΙΙ.

3. Με τον παρόντα Νόμο κυρώνεται η Σύμβαση, της οποίας το κείμενο στο αγγλικό πρωτότυπο εκτίθεται στο Μέρος Ι του Πίνακα και σε ελληνική μετάφραση στο Μέρος ΙΙ αυτού:

Νοείται ότι ο σε περίπτωση αντίφασης μεταξύ του κειμένου του Μέρους Ι και του κειμένου του Μέρους ΙΙ του Πίνακα θα υπερισχύσει το κείμενο που εκτίθεται στο Μέρος Ι αυτού.

ΠΙΝΑΚΑΣ
(Άρθρο 3)
Μέρος Ι

EUROPEAN CONVENTION FOR THE PROTECTION
OF VERTEBRATE ANIMALS USED FOR EXPERIMENTAL
AND OTHER SCIENTIFIC PURPOSES

PREAMBLE

The member States of the Council of Europe, signatory hereto,

Recalling that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members and that it wishes to co-operate with other States in the protection of live animals used for experimental and other scientific purposes ;

Recognising that man has a moral obligation to respect all animals and to have due consideration for their capacity for suffering and memory ;

Accepting nevertheless that man in his quest for knowledge, health and safety has a need to use animals where there is a reasonable expectation that the result will be to extend knowledge or be to the overall benefit of man or animal, just as he uses them for food, clothing and as beasts of burden ;

Resolved to limit the use of animals for experimental and other scientific purposes, with the aim of replacing such use wherever practical, in particular by seeking alternative measures and encouraging the use of these alternative measures ;

Desirous to adopt common provisions in order to protect animals used in those procedures which may possibly cause pain, suffering, distress or lasting harm and to ensure that where unavoidable they shall be kept to a minimum.

Have agreed as follows :

PART I

General principles

Article 1

1. This Convention applies to any animal used or intended for use in any experimental or other scientific procedure where that procedure may cause pain, suffering, distress or lasting harm. It does not apply to any non-experimental agricultural or clinical veterinary practice.
2. In this Convention :
 - a. "*animal*" unless otherwise qualified, means any live non-human vertebrate, including free-living and/or reproducing larval forms, but excluding other foetal or embryonic forms ;
 - b. "*intended for use*" means bred or kept for the purpose of sale, disposal or use in any experimental or other scientific procedure ;

c. "*procedure*" means any experimental or other scientific use of an animal which may cause it pain, suffering, distress or lasting harm, including any course of action intended to, or liable to, result in the birth of an animal in any such conditions, but excluding the least painful methods accepted in modern practice (that is, "humane" methods) of killing or marking an animal. A procedure starts when an animal is first prepared for use and ends when no further observations are to be made for that procedure; the elimination of pain, suffering, distress or lasting harm by the successful use of anaesthesia or analgesia or other methods does not place the use of an animal outside the scope of this definition ;

d. "*competent person*" means any person who is considered by a Party to be competent in its territory to perform the relevant function described in this Convention ;

e. "*responsible authority*" means, in the territory of a given Party, any authority, body or person designated for the relevant purpose ;

f. "*establishment*" means any stable or mobile facility, any building, group of buildings or other premises, including a place which is not wholly enclosed or covered ;

g. "*breeding establishment*" means any establishment where animals are bred with a view to their use in procedures ;

h. "*supplying establishment*" means any establishment, other than a breeding establishment, from which animals are supplied with a view to their use in procedures ;

i. "*user establishment*" means any establishment where animals are used in procedures ;

j. "*humane method of killing*" means the killing of an animal with a minimum of physical and mental suffering appropriate to the species.

Article 2

A procedure may be performed for one or more of the following purposes only and subject to the restrictions laid down in this Convention :

a. i. avoidance or prevention of disease, ill-health or other abnormality, or their effects, in man, vertebrate or invertebrate animals or plants, including the production and the quality, efficacy and safety testing of drugs, substances or products ;

ii. diagnosis or treatment of disease, ill-health or other abnormality, or their effects, in man, vertebrate or invertebrate animals or plants ;

b. detection, assessment, regulation or modification of physiological conditions in man, vertebrate and invertebrate animals or plants ;

c. protection of the environment ;

d. scientific research ;

e. education and training ;

f. forensic inquiries.

Article 3

Each Party undertakes to take all the necessary steps to give effect to the provisions of this Convention and to ensure an effective system of control and supervision as soon as possible and in any case within a period of five years from the date of entry into force of the present Convention in respect of that Party.

Article 4

No provision in this Convention shall affect the liberty of the Parties to adopt stricter measures for the protection of animals used in procedures or for the control and restriction of the use of animals in procedures.

PART II

General care and accommodation

Article 5

1. Any animal used or intended for use in a procedure shall be provided with accommodation, an environment, at least a minimum degree of freedom of movement, food, water and care, appropriate to its health and well-being. Any restriction on the extent to which an animal can satisfy its physiological and ethological needs shall be limited as far as practicable. In the implementation of this provision, regard should be paid to the guidelines for accommodation and care of animals set out in Appendix A to this Convention.
2. The environmental conditions in which animals are bred, kept or used shall be checked daily.
3. The well-being and state of health of animals shall be observed sufficiently closely and frequently to prevent pain or avoidable suffering, distress or lasting harm.
4. Each Party shall determine arrangements to ensure that any defect or suffering discovered is corrected as quickly as possible.

PART III

Conduct of procedure

Article 6

1. A procedure shall not be performed for any of the purposes referred to in Article 2, if another scientifically satisfactory method, not entailing the use of an animal, is reasonably and practicably available.
2. Each Party should encourage scientific research into the development of methods which could provide the same information as that obtained in procedures.

Article 7

When a procedure has to be performed, the choice of species shall be carefully considered and, where required, be explained to the responsible authority; in a choice between procedures, those should be selected which use the minimum number of animals, cause the least pain, suffering, distress or lasting harm and which are most likely to provide satisfactory results.

Article 8

A procedure shall be performed under general or local anaesthesia or analgesia or by other methods designed to eliminate as far as practicable pain, suffering, distress or lasting harm, applied throughout the procedure unless :

- a. the pain caused by the procedure is less than the impairment of the animal's well-being caused by the use of anaesthesia or analgesia, or

b. the use of anaesthesia or analgesia is compatible with the aim of the procedure. In such cases, appropriate legislative and/or administrative measures shall be taken to ensure that no such procedure is carried out unnecessarily.

Article 9

1. Where it is planned to subject an animal to a procedure in which it will or may experience severe pain which is likely to endure, that procedure must be specifically declared and justified to, or specifically authorised by, the responsible authority.

2. Appropriate legislative and/or administrative measures shall be taken to ensure that no such procedure is carried out unnecessarily.

Such measures shall include :

— either specific authorisation by the responsible authority ;

— or specific declaration of such procedure to the responsible authority and judicial or administrative action by that authority if it is not satisfied that the procedure is of sufficient importance for meeting the essential needs of man or animal, including the solution of scientific problems.

Article 10

During a procedure, an animal used shall remain subject to the provisions of Article 5 except where those provisions are incompatible with the objective of the procedure.

Article 11

1. At the end of a procedure it shall be decided whether the animal shall be kept alive or killed by a humane method. An animal shall not be kept alive if, even though it has been restored to normal health in all other respects, it is likely to remain in lasting pain or distress.

2. The decisions referred to in paragraph 1 of this article shall be taken by a competent person, in particular a veterinarian, or the person who, in accordance with Article 13, is responsible for, or has performed, the procedure.

3. Where, at the end of a procedure :

a. an animal is to be kept alive, it shall receive the care appropriate to its state of health, be placed under the supervision of a veterinarian or other competent person and kept under conditions conforming to the requirements of Article 5. The conditions laid down in this sub-paragraph may, however, be waived where, in the opinion of a veterinarian, the animal would not suffer as a consequence of such exemption ;

b. an animal is not to be kept alive or cannot benefit from the provisions of Article 5 for its well-being, it shall be killed by a humane method as soon as possible.

4. No animal which has been used in a procedure entailing severe or enduring pain or suffering, irrespective of whether anaesthesia or analgesia was employed, shall be used in a further procedure unless it has returned to good health and well-being, and either :

a. the further procedure is one in which the animal is subject throughout to general anaesthesia which is to be maintained until the animal is killed ; or

b. the further procedure will involve minor interventions only.

Article 12

Notwithstanding the other provisions of this Convention, where it is necessary for the legitimate purposes of the procedure, the responsible authority may allow the animal concerned to be set free provided that it is satisfied that the maximum practicable care has been taken to safeguard the animal's well-being. Procedures that involve setting the animal free shall not be permitted solely for educational or training purposes.

PART IV

Authorisation

Article 13

A procedure for the purposes referred to in Article 2 may be carried out only by persons authorised, or under the direct responsibility of a person authorised, or if the experimental or other scientific project concerned is authorised in accordance with the provisions of national legislation. Authorisation shall be granted only to persons deemed to be competent by the responsible authority.

PART V

Breeding or supplying establishments

Article 14

Breeding and supplying establishments shall be registered with the responsible authority subject to the grant of an exemption under Article 21 or Article 22. Such registered establishments shall comply with the requirements of Article 5.

Article 15

The registration provided for in Article 14 shall specify the person in charge of the establishment, who shall be competent to administer or arrange for suitable care for animals of the species bred or kept in the establishment.

Article 16

1. Arrangements shall be made at registered breeding establishments to record, in respect of the animals bred there, the number and species of such animals leaving, the dates they leave and the name and address of the recipient.
2. Arrangements shall be made at registered supplying establishments to record the number and species of such animals entering and leaving, the dates of these movements, from whom the animals concerned were acquired and the name and address of the recipient.
3. The responsible authority shall prescribe the records which are to be kept and made available to it by the person in charge of the establishments mentioned in paragraph 1 and 2 of this article; such records shall be kept for a minimum of three years from the date of the last entry.

Article 17

1. Each dog and cat in an establishment shall be individually and permanently marked in the least painful manner possible before it is weaned.
2. Where an unmarked dog or cat is taken into an establishment for the first time after it has been weaned, it shall be marked as soon as possible.
3. Where a dog or cat is transferred from one establishment to another before it is weaned and it is not practical to mark it beforehand, a full documentary record, specifying in particular its mother, shall be kept until it can be marked.
4. Particulars of the identity and origin of each dog or cat shall be entered in the records of the establishment.

PART VI

User establishments

Article 18

User establishments shall be registered with or otherwise approved by the responsible authority and shall comply with the conditions laid down in Article 5.

Article 19

Provisions shall be made at user establishments for installations and equipment appropriate for the species of animals used and the performance of the procedures conducted there. The design, construction and functioning of such installations and equipment shall be such as to ensure that the procedures are performed as effectively as possible, with the object of obtaining consistent results with the minimum number of animals and the minimum degree of pain, suffering, distress or lasting harm

Article 20

In user establishments :

- a. the person or persons who are administratively responsible for the care of the animals and the functioning of the equipment shall be identified ;
- b. sufficient trained staff shall be provided ;
- c. adequate arrangements shall be made for the provision of veterinary advice and treatment ;
- d. a veterinarian or other competent person should be charged with advisory duties in relation to the well-being of the animals.

Article 21

1. Animals of the species listed below which are for use in procedures shall be acquired directly from or originate from registered breeding establishments, unless a general or special exemption has been obtained under arrangements to be determined by the Party :

Mouse	<i>Mus musculus</i>
Rat	<i>Rattus norvegicus</i>
Guinea pig	<i>Cavia porcellus</i>
Golden hamster	<i>Mesocricetus auratus</i>
Rabbit	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Dog	<i>Canis familiaris</i>
Cat	<i>Felis catus</i>
Quail	<i>Coturnix coturnix</i>

2. Each Party undertakes to extend the provisions of paragraph 1 of this article to other species, in particular of the order of primates, as soon as there is a reasonable prospect of a sufficient supply of purpose-bred animals of the species concerned.

3. Straying animals of a domesticated species shall not be used in procedures. A general exemption made under the conditions of paragraph 1 of this article may not extend to stray dogs and cats.

Article 22

In user establishments, only animals supplied from registered breeding or supplying establishments shall be used, unless a general or special exemption has been obtained under arrangements to be determined by the Party.

Article 23

Procedures may, where authorised by the responsible authority, be conducted outside user establishments.

Article 24

Arrangements shall be made at user establishments to maintain records and make them available as required by the responsible authority. In particular, these records shall be sufficient to meet the requirements of Article 27 and, in addition, show the number and species of all animals acquired, from whom they were acquired and their date of arrival.

PART VII

Education and training

Article 25

1. Procedures carried out for the purpose of education, training or further training for professions or other occupations, including the care of animals being used or intended for use in procedures, must be notified to the responsible authority and shall be carried out by or under the supervision of a competent person, who will be responsible for ensuring that the procedures comply with national legislation under the terms of this Convention.

2. Procedures within the scope of education, training, or further training for purposes other than those referred to in paragraph 1 above shall not be permitted.

3. Procedures referred to in paragraph 1 of this article shall be restricted to those absolutely necessary for the purpose of the education or training concerned and be permitted only if their objective cannot be achieved by comparably effective audio-visual or any other suitable methods.

Article 26

Persons who carry out procedures, or take part in procedures, or take care of animals used in procedures, including supervision, shall have had appropriate education and training.

PART VIII

Statistical information

Article 27

1. Each Party shall collect statistical information on the use of animals in procedures and this information shall where lawful be made available to the public.

2. Information shall be collected in respect of :
- a. the numbers and kinds of animals used in procedures ;
 - b. the numbers of animals in selected categories used in procedures directly concerned with medicine and in education and training ;
 - c. the numbers of animals in selected categories used in procedures for the protection of man and the environment ;
 - d. the numbers of animals in selected categories used in procedures required by law.

Article 28

1. Subject to requirements of national legislation relating to secrecy and confidentiality, each Party shall communicate every year to the Secretary General of the Council of Europe information in respect of the items mentioned in paragraph 2 of Article 27, presented in the form set out in Appendix B to this Convention.
2. The Secretary General of the Council of Europe shall publish the statistical information received from the Parties in respect of the items mentioned in paragraph 2 of Article 27.
3. Each Party is invited to communicate to the Secretary General of the Council of Europe the address of its national authority from which information about more comprehensive national statistics may be obtained on request. Such addresses will be contained in the publications of statistics made by the Secretary General of the Council of Europe.

PART IX

Recognition of procedures carried out in the territory of another Party

Article 29

1. In order to avoid unnecessary repetition of procedures required by law on health and safety, each Party shall, where practicable, recognise the results of procedures carried out in the territory of another Party.
2. To that end the Parties undertake, where practicable and lawful, to render each other mutual assistance, in particular by furnishing information on their legislation and administrative practice relating to the requirements for procedures to be carried out in support of submissions for registration of products, as well as factual information on procedures carried out in their territory and on authorisation or any other administrative particulars pertaining to these procedures.

PART X

Multilateral consultations

Article 30

The Parties shall, within five years from the entry into force of this Convention and every five years thereafter, or more frequently if a majority of the Parties should so request, hold multilateral consultations within the Council of Europe to examine the application of this Convention, and the advisability of revising it or extending any of its provisions. These consultations shall take place at meetings convened by the Secretary General of the Council of Europe. The Parties shall communicate the name of their representative to the Secretary General of the Council of Europe at least two months before meetings.

PART XI

Final provisions

Article 31

This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe and by the European Communities. It is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 32

1. This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date on which four member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of Article 31.
2. In respect of a Signatory which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 33

1. After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may invite any State not a member of the Council to accede to this Convention, by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee.
2. In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 34

1. Any Signatory may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, make one or more reservations. No reservations may, however, be made in respect of Articles 1 to 14 or Articles 18 to 20.
2. Any Party which has made a reservation under the preceding paragraph may wholly or partly withdraw it by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall take effect on the date of receipt of such notification by the Secretary General.
3. A Party which has made a reservation in respect of a provision of this Convention may not claim the application of that provision by any other Party; it may, however, if its reservation is partial or conditional, claim the application of that provision insofar as it has itself accepted it.

Article 35

1. Any Signatory may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any Party may at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 36

1. Any Party may at any time denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 37

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, the European Communities and any State which has acceded to this Convention of :

- a. any signature ;
- b. the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession ;
- c. any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 32, 33 and 35 ;
- d. any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Strasbourg, this 20th day of September 1985, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the European Communities and to any State invited to accede to this Convention.

APPENDIX A

Guidelines for accommodation and care of animals
(Article 5 of the Convention)

CONTENTS

Introduction

1. *The physical facilities*
 - 1.1. Functions and general design
 - 1.2. Holding rooms
 - 1.3. Laboratories and general and special purpose procedure rooms
 - 1.4. Service rooms

2. *The environment in the holding rooms and its control*
 - 2.1. Ventilation
 - 2.2. Temperature
 - 2.3. Humidity
 - 2.4. Lighting
 - 2.5. Noise
 - 2.6. Alarm systems

3. *Care*
 - 3.1. Health
 - 3.2. Capture
 - 3.3. Packing and transport
 - 3.4. Reception and unpacking
 - 3.5. Quarantine, isolation and acclimatisation
 - 3.6. Caging
 - 3.7. Feeding
 - 3.8. Water
 - 3.9. Bedding
 - 3.10. Exercising and handling
 - 3.11. Cleaning
 - 3.12. Humane killing of animals

Introduction

1. The member States of the Council of Europe have decided that it is their aim to protect live animals used for experimental and other scientific purposes to ensure that any possible pain, suffering, distress, or lasting harm inflicted upon them, as a consequence of procedures being conducted upon them, shall be kept at a minimum.

2. It is true that some procedures are conducted under field conditions on free-living, self-supporting, wild animals, but such procedures are relatively few in number. The great majority of animals used in procedures must for practical reasons be kept under some sort of physical control in facilities ranging from outdoor corrals to cages for small animals in a laboratory animal house. This is a situation where there are highly conflicting interests. On the one hand, the animal whose needs in respect of movement, social relations and other manifestations of life must be restricted, on the other hand, the experimenter and his assistants who demand full control of the animal and its environment. In this confrontation of interests the animal may sometimes be given secondary consideration.

3. Therefore, the European Convention for the Protection of Vertebrate Animals Used for Experimental or Other Scientific Purposes provides in Article 5 that : "Any animal used or intended for use in a procedure shall be provided with accommodation, an environment, at least a minimum degree of freedom of movement, food, water and care, appropriate to its health and well-being. Any restriction on the extent to which an animal can satisfy its physiological and ethological needs shall be limited as far as practicable."

4. This appendix draws up certain guidelines based on present knowledge and practice for the accommodation and care of animals. It explains and supplements the basic principles adopted in Article 5. The object is thus to help authorities, institutions and individuals in their pursuit of the aims of the Council of Europe in this matter.

5. Care is a word which, when used in connection with animals intended for or in actual use in procedures, covers all aspects of the relationship between animals and man. Its substance is the sum of material and non-material resources mobilised by man to obtain and maintain an animal in a physical and mental state where it suffers least and performs best in procedures. It starts from the moment the animal is destined to be used in procedures and continues until it is humanely killed or otherwise disposed of by the establishment in accordance with Article 11 of the Convention after the close of the procedure.

6. The appendix aims to give advice about the design of appropriate animal quarters. There are, however, several methods of breeding and keeping laboratory animals that differ chiefly in the degree of control of the microbiological environment. It has to be borne in mind that the staff concerned will sometimes have to judge from the character and condition of the animals where the recommended standards of space may not be sufficient, as with especially aggressive animals. In applying the guidelines described in this appendix, the requirements of each of these situations should be taken into account. Furthermore, it is necessary to make clear the status of these guidelines. Unlike the provisions of the Convention itself, they are not mandatory : they are recommendations to be used with discretion, designed as guidance to the practices and standards which all concerned should conscientiously strive to achieve. It is for this reason that the term "should" has had to be used throughout the text even where "must" might seem to be the more appropriate word. For example, it is self-evident that food and water *must* be provided (see 3.7.2 and 3.8).

7. Finally, for practical and financial reasons, existing animal quarters equipment should not need to be replaced before it is worn out, or has otherwise become useless. Pending replacement with equipment conforming with the present guidelines, these should as far as practicable be complied with by adjusting the numbers and sizes of animals placed in existing cages and pens.

Definitions

In this Appendix A, in addition to the definitions contained in Article 1.2 of the Convention :

a. "holding rooms" mean rooms where animals are normally housed, either for breeding and stocking or during the conduct of a procedure ;

b. "cage" means a permanently fixed or movable container that is closed by solid walls and, at least on one side, by bars or meshed wire or, where appropriate, nets and in which one or more animals are kept or transported ; depending on the stocking density and the size of the container, the freedom of movement of the animals is relatively restricted ;

c. "pen" means an area enclosed, for example, by walls, bars or meshed wire in which one or more animals are kept; depending on the size of the enclosure and the stocking density the freedom of movement of the animals is usually less restricted than in a cage;

d. "run" means an area closed, for example, by fences, walls, bars or meshed wire and frequently situated outside permanently fixed buildings in which animals kept in cages or pens can move freely during certain periods of time in accordance with their ethological and physiological needs, such as exercise;

e. "stall" means a small enclosure with three sides, usually a feed-rack and lateral separations, where one or two animals may be kept tethered.

1. The physical facilities

1.1. Functions and general design

1.1.1. Any facility should be so constructed as to provide a suitable environment for the species housed. It should also be designed to prevent access by unauthorised persons.

Facilities that are part of a larger building complex should also be protected by proper building measures and arrangements that limit the number of entrances and prevent unauthorised traffic.

1.1.2. It is recommended that there should be a maintenance programme for the facilities in order to prevent any defect of equipment.

1.2. Holding rooms

1.2.1. All necessary measures should be taken to ensure regular and efficient cleaning of the rooms and the maintenance of a satisfactory hygienic standard. Ceilings and walls should be damage-resistant with a smooth, impervious and easily washable surface. Special attention should be paid to junctions with doors, ducts, pipes and cables. Doors and windows, if any, should be constructed or protected so as to keep out unwanted animals. Where appropriate, an inspection window may be fitted in the door. Floors should be smooth, impervious and have a non-slippery, easily washable surface which can carry the weight of racks and other heavy equipment without being damaged. Drains, if any, should be adequately covered and fitted with a barrier which will prevent animals from gaining access.

1.2.2. Rooms where the animals are allowed to run freely should have walls and floors with a particularly resistant surface material to stand up to the heavy wear and tear caused by the animals and the cleaning process. The material should not be detrimental to the health of the animals and be such that the animals cannot hurt themselves. Drains are desirable in such rooms. Additional protection must be given to any equipment or fixtures so that they may not be damaged by the animals or hurt the animals themselves. Where outdoor exercise areas are provided measures should be taken when appropriate to prevent access by the public and animals.

1.2.3. Rooms intended for the holding of farm animals (cattle, sheep, goats, pigs, horses, poultry, etc.) should at least conform with the standards laid down in the European Convention for the Protection of Animals kept for Farming Purposes and by national veterinary and other authorities.

1.2.4. The majority of holding rooms are usually designed to house rodents. Frequently such rooms may also be used to house larger species. Care should be taken not to house together species which are incompatible.

1.2.5. Holding rooms should be provided with facilities for carrying out minor procedures and manipulations, where appropriate.

1.3. Laboratories and general and special purpose procedure rooms

1.3.1. At breeding or supplying establishments suitable facilities for making consignments of animals ready for dispatch should be made available.

1.3.2. All establishments should also have available as a minimum laboratory facilities for the carrying out of simple diagnostic tests, post-mortem examinations, and/or the collection of samples which are to be subjected to more extensive laboratory investigations elsewhere.

1.3.3. Provision should be made for the receipt of animals in such a way that incoming animals do not put at risk animals already present in the facility, for example by quarantining. General and special purpose procedure rooms should be available for situations where it is undesirable to carry out the procedures or observations in the holding room.

1.3.4. There should be appropriate accommodation for enabling animals which are ill or injured to be housed separately.

1.3.5. Where appropriate, there should be provision for one or more separate operating rooms suitably equipped for the performance of surgical procedures under aseptic conditions. There should be facilities for post-operative recovery where this is warranted.

1.4. *Service rooms*

1.4.1. Store rooms for food should be cool, dry, vermin and insect proof and those for bedding, dry, vermin and insect proof. Other materials, which may be contaminated or present a hazard, should be stored separately.

1.4.2. Store rooms for clean cages, instruments and other equipment should be available.

1.4.3. The cleaning and washing room should be large enough to accommodate the installations necessary to decontaminate and clean used equipment. The cleaning process should be arranged so as to separate the flow of clean and dirty equipment to prevent the contamination of newly cleaned equipment. Walls and floors should be covered with a suitably resistant surface material and the ventilation system should have ample capacity to carry away the excess heat and humidity.

1.4.4. Provision should be made for the hygienic storage and disposal of carcasses and animal waste. If incineration on the site is not possible or desirable, suitable arrangements should be made for the safe disposal of such material having regard to local regulations and by-laws. Special precautions should be taken with highly toxic or radioactive waste.

1.4.5. The design and construction of circulation areas should correspond to the standards of the holding rooms. The corridors should be wide enough to allow easy circulation of movable equipment.

2. **The environment in the holding rooms and its control**

2.1. *Ventilation*

2.1.1. Holding rooms should have an adequate ventilation system which should satisfy the requirements of the species housed. The purpose of the ventilation system is to provide fresh air and to keep down the level of odours, noxious gases, dust and infectious agents of any kind. It also provides for the removal of excess heat and humidity.

2.1.2. The air in the room should be renewed at frequent intervals. A ventilation rate of 15-20 air changes per hour is normally adequate. However, in some circumstances, where stocking density is low, 8-10 air changes per hour may suffice or mechanical ventilation may not even be needed at all. Other circumstances may necessitate a much higher rate of air change. Recirculation of untreated air should be avoided. However, it should be emphasised that even the most efficient system cannot compensate for poor cleaning routines or negligence.

2.1.3. The ventilation system should be so designed as to avoid harmful draughts.

2.1.4. Smoking in rooms where there are animals should be forbidden.

2.2. *Temperature*

2.2.1. Table 1 gives the range within which it is recommended that the temperature should be maintained. It should also be emphasised that the figures apply only to adult, normal animals. Newborn and young animals will often require a much higher temperature level. The temperature of the premises should be regulated according to possible changes in the animals' thermal regulation which may be due to special physiological conditions or to the effects of the procedures.

2.2.2. Under the climatic conditions prevailing in Europe it may be necessary to provide a ventilation system having the capacity both to heat and to cool the air supplied.

2.2.3. In user establishments a precise temperature control in the holding rooms may be required, because the environmental temperature is a physical factor which has a profound effect on the metabolism of all animals.

2.3. Humidity

Extreme variations in relative humidity (RH) have an adverse effect on the health and well-being of animals. It is therefore recommended that the RH level in holding rooms should be appropriate to the species concerned and should ordinarily be maintained at $55\% \pm 10\%$. Values below 40% and above 70% RH for prolonged periods should be avoided.

2.4. Lighting

In windowless rooms, it is necessary to provide controlled lighting both to satisfy the biological requirements of the animals and to provide a satisfactory working environment. It is also necessary to have a control of the intensity and of the light-dark cycle. When keeping albino animals, one should take into account their sensitivity to light (see also 2.6).

2.5. Noise

Noise can be an important disturbing factor in the animal quarters. Holding rooms and procedure rooms should be insulated against loud noise sources in the audible and in the higher frequencies in order to avoid disturbances in the behaviour and the physiology of the animals. Sudden noises may lead to considerable change in organ functions but, as they are often unavoidable, it is sometimes advisable to provide holding and procedure rooms with a continuous sound of moderate intensity such as soft music.

2.6. Alarm systems

A facility housing a large number of animals is vulnerable. It is therefore recommended that the facility is duly protected by the installation of devices to detect fires and the intrusion of unauthorised persons. Technical defects or a break-down of the ventilation system is another hazard which could cause distress and even the death of animals, due to suffocation and overheating or, in less serious cases, have such negative effects on a procedure that it will be a failure and have to be repeated. Adequate monitoring devices should therefore be installed in connection with the heating and ventilation plant to enable the staff to supervise its operation in general. If warranted, a stand-by generator should be provided for the maintenance of life support systems for the animals and lighting in the event of a break-down or the withdrawal of supply. Clear instructions on emergency procedures should be prominently displayed. Alarms for fish tanks are recommended in case of failure of the water supply. Care should be taken to ensure that the operation of an alarm system causes as little disturbance as possible to the animals.

3. Care

3.1. Health

3.1.1. The person in charge of the establishment should ensure regular inspection of the animals and supervision of the accommodation and care by a veterinarian or other competent person.

3.1.2. According to the assessment of the potential hazard to the animals, appropriate attention should be paid to the health and hygiene of the staff.

3.2. Capture

Wild and feral animals should be captured only by humane methods and by experienced persons who have a thorough knowledge of the habits and habitats of the animals to be caught. If an anaesthetic or any other drug has to be used in the capturing operation, it should be administered by a veterinarian or other competent person. Any animal which is seriously injured should be presented as soon as possible to a veterinarian for treatment. If the animal, in the opinion of the veterinarian, can only go on living with suffering or pain it should be killed at once by a humane method. In the absence of a veterinarian, any animal which may be seriously injured should be killed at once by a humane method.

3.3. *Packing and transport conditions*

All transportation is undoubtedly, for the animals, a stressful experience, which should be mitigated as far as possible. Animals should be in good health for transportation and it is the duty of the sender to ensure that they are so. Animals which are sick or otherwise out of condition should never be subjected to any transport which is not necessary for therapeutic or diagnostic reasons. Special care should be exercised with female animals in an advanced state of pregnancy. Female animals which are likely to give birth during the transport or which have done so within the preceding forty-eight hours, and their offspring, should be excluded from transportation. Every precaution should be taken by sender and carrier in packing, stowing and transit to avoid unnecessary suffering through inadequate ventilation, exposure to extreme temperatures, lack of feed and water, long delays, etc. The receiver should be properly informed about the transport details and documentary particulars to ensure quick handling and reception in the place of arrival. Even in the case of States which are not Parties to the European Convention on the Protection of Animals During International Transport, strict observance of the provisions of this Convention is recommended; strict observance of national laws and regulations as well as of the regulations for live animals of the International Air Transport Association and the Animal Air Transport Association is also recommended.

3.4. *Reception and unpacking*

The consignments of animals should be received and unpacked without avoidable delay. After inspection, the animals should be transferred to clean cages or pens and be supplied with feed and water as appropriate. Animals which are sick or otherwise out of condition should be kept under close observation and separately from other animals. They should be examined by a veterinarian or other competent person as soon as possible and, where necessary, treated. Animals which do not have any chance to recover should be killed at once by a humane method. Finally, all animals received must be registered and marked in accordance with the provisions of Articles 16, 17 and 24 of the Convention. Transport boxes should be destroyed immediately if proper decontamination is impossible.

3.5. *Quarantine, isolation and acclimatisation*

3.5.1. The objects of quarantine are :

- a. to protect other animals in the establishment ;
- b. to protect man against zoonotic infection ;
- c. to foster good scientific practice.

Unless the state of health of animals introduced into an establishment is satisfactory, it is recommended that they should undergo a period of quarantine. In some cases, that of rabies, for example, this period may be laid down in the national regulations of the Party. In others, it will vary and should be determined by a competent person, according to the circumstances, normally the veterinarian appointed by the establishment (see also Table 2).

Animals may be used for procedures during the quarantine period as long as they have become acclimatised to their new environment and they present no significant risk to other animals or man.

3.5.2. It is recommended that facilities should be set aside in which to isolate animals showing signs of or suspected of ill-health and which might present a hazard to man or to other animals.

3.5.3. Even when the animals are seen to be in sound health it is good husbandry for them to undergo a period of acclimatisation before being used in a procedure. The time required depends on several factors, such as the stress to which the animals have been subjected which in turn depends on several factors such as the duration of the transportation and the age of the animal. This time shall be decided by a competent person.

3.6. *Caging*

3.6.1. It is possible to make a distinction between two broad systems of housing animals.

Firstly, there is the system found in breeding, supplying and user establishments in the bio-medical field designed to accommodate animals such as rodents, rabbits, carnivores, birds and non-human primates, sometimes also ruminants, swine and horses. Suggested guidelines for cages, pens, runs and stalls suitable for

such facilities are presented in Tables 3 to 13. Supplementary guidance on minimum cage areas is found in Figures 1 to 7. Furthermore, a corresponding guidance for the appraisal of the stocking density in cages is presented in Figures 8 to 12.

Secondly, there is the system frequently found in establishments conducting procedures only on farm or similar large animals. The facilities in such establishments should not be less than those required by current veterinary standards.

3.6.2. Cages and pens should not be made out of material that is detrimental to the health of the animals, and their design should be such that the animals cannot injure themselves and, unless they are disposable, they should be made from a resistant material adapted to cleaning and decontamination techniques. In particular attention should be given to the design of cage and pen floors which should vary according to the species and age of the animals and be designed to facilitate the removal of excreta.

3.6.3. Pens should be designed for the well-being of the species. They should permit the satisfaction of certain ethological needs (for example the need to climb, hide or shelter temporarily) and be designed for efficient cleaning and freedom from contact with other animals.

3.7. Feeding

3.7.1. In the selection, production and preparation of feed, precautions should be taken to avoid chemical, physical and microbiological contamination. The feed should be packed in tight, closed bags, stamped with the production date when appropriate. Packing, transport and storing should also be such as to avoid contamination, deterioration or destruction. Store rooms should be cool, dark, dry, and vermin and insect proof. Quickly perishable feed like greens, vegetables, fruit, meat, fish, etc. should be stored in cold rooms, refrigerators or freezers.

All feed hoppers, troughs or other utensils used for feeding should be regularly cleaned and if necessary sterilised. If moist feed is used or if the feed is easily contaminated with water, urine, etc., daily cleaning is necessary.

3.7.2. The feed distribution process may vary according to the species but it should be such as to satisfy the physiological needs of the animal. Provision should be made for each animal to have access to the feed.

3.8. Water

3.8.1. Uncontaminated drinking water should always be available to all animals. During transport, it is acceptable to provide water as part of a moist diet. Water is however a vehicle of micro-organisms and the supply should therefore be so arranged that the hazard involved is minimised. Two methods are in common use, bottles and automatic systems.

3.8.2. Bottles are often used with small animals like rodents and rabbits. When bottles are used, they should be made from translucent material in order to enable their contents to be monitored. The design should be wide-mouthed for easy and efficient cleaning and, if plastic material is used, it should not be leachable. Caps, stoppers and pipes should also be sterilisable and easy to clean. All bottles and accessories should be taken to pieces, cleaned and sterilised at appropriate and regular periods. It is preferable that the bottles should be replaced by clean, sterilised ones rather than be refilled in the holding rooms.

3.8.3. Automatic drinking systems should be regularly checked, serviced and flushed to avoid accidents and the spread of infections. If solid-bottom cages are used, care should be taken to minimise the risk of flooding. Regular bacteriological testing of the system is also necessary to monitor the quality of the water.

3.8.4. Water received from public waterworks contains some micro-organisms which are usually considered to be harmless unless one is dealing with microbiologically defined animals. In such cases, the water should be treated. Water supplied by public waterworks is usually chlorinated to reduce the growth of micro-organisms. Such chlorination is not always enough to keep down the growth of certain potential pathogens, as for example *Pseudomonas*. As an additional measure, the level of chlorine in the water could be increased or the water could be acidified to achieve the desired effect.

3.8.5. In fishes, amphibians and reptiles, tolerance for acidity, chlorine and many other chemicals differs widely from species to species. Therefore provision should be made to adapt the water supply for aquariums and tanks to the needs and tolerance limits of the individual species.

3.9. Bedding

Bedding should be dry, absorbent, non-dusty, non-toxic and free from infectious agents or vermin, or any other form of contamination. Special care should be taken to avoid using sawdust or bedding material derived from wood which has been treated chemically. Certain industrial by-products or waste, such as shredded paper, may be used.

3.10. Exercising and handling

3.10.1. It is advisable to take every possible opportunity to let animals take exercise.

3.10.2. The performance of an animal during a procedure depends very much on its confidence in man, something which has to be developed. The wild or feral animal will probably never become an ideal experimental animal. It is different with the domesticated animal born and raised in contact with man. The confidence once established should however be preserved. It is therefore recommended that frequent contact should be maintained so that the animals become familiar with human presence and activity. Where appropriate, time should be set aside for talking, handling and grooming. The staff should be sympathetic, gentle and firm when associating with the animals.

3.11. Cleaning

3.11.1. The standard of a facility depends very much on good hygiene. Clear instructions should be given for the changing of bedding in cages and pens.

3.11.2. Adequate routines for the cleaning, washing, decontamination and, when necessary, sterilisation of cages and accessories, bottles and other equipment should be established. A very high standard of cleanliness and order should also be maintained in holding, washing and storage rooms.

3.11.3. There should be regular cleaning and, where appropriate, renewal of the material forming the ground surface in outdoor pens, cages and runs to avoid them becoming a source of infection and parasite infestation.

3.12. Humane killing of animals

3.12.1. All humane methods of killing animals require expertise which can only be attained by appropriate training.

3.12.2. A deeply unconscious animal can be exsanguinated but drugs which paralyse muscles before unconsciousness occurs, those with curariform effects and electrocution without passage of current through the brain, should not be used without prior anaesthesia.

Carcass disposal should not be allowed until *rigor mortis* occurs.

**Tables and figures relating to Appendix A
of the European Convention for the Protection
of Vertebrate Animals used for Experimental
and other Scientific Purposes
(Guidelines for accommodation and care of animals)**

TABLE 1

*Guidelines for room temperature
(animals kept in cages, pens or indoor runs)*

Species or groups of species	Optimal range in °C
Non-human New World primates	20-28
Mouse	20-24
Rat	20-24
Syrian hamster	20-24
Gerbil	20-24
Guinea pig	20-24
Non-human Old World primates	20-24
Quail	20-24
Rabbit	15-21
Cat	15-21
Dog	15-21
Ferret	15-21
Poultry	15-21
Pigeon	15-21
Swine	10-24
Goat	10-24
Sheep	10-24
Cattle	10-24
Horse	10-24

Note : In special cases, for example when housing very young or hairless animals, higher room temperatures than those indicated may be required.

TABLE 2

Guidelines for local quarantine periods

Introductory note: For imported animals, all quarantine periods should be subject to the Parties' national regulations. In regard to local quarantine periods, the period should be determined by a competent person according to circumstances, normally a veterinarian appointed by the establishment.

Species	Days
Mouse	5-15
Rat	5-15
Gerbil	5-15
Guinea pig	5-15
Syrian hamster	5-15
Rabbit	20-30
Cat	20-30
Dog	20-30
Non-human primates	40-60

TABLE 3

*Guidelines for caging small rodents and rabbits
(in stock and during procedures)*

Species	Minimum cage floor area cm ²	Minimum cage height cm
Mouse	180	12
Rat	350	14
Syrian hamster	180	12
Guinea pig	600	18
Rabbit 1 kg	1 400	30
2 kg	2 000	30
3 kg	2 500	35
4 kg	3 000	40
5 kg	3 600	40

Note : "Cage height" means the vertical distance between the cage floor and the upper horizontal part of the lid or cage.

When designing procedures, consideration should be given to the potential growth of the animals to ensure adequate room according to this table in all phases of the procedures.

See also Figures 1 to 5 and 8 to 12.

TABLE 4

Guidelines for caging small rodents in breeding

Species	Minimum cage floor area for mother and litter cm ²	Minimum cage height cm
Mouse	200	12
Rat	800	14
Syrian hamster	650	12
Guinea pig	1 200	18
Guinea pig in harems	1 000 per adult	18

Note : For definition of "cage height" see note to Table 3.

TABLE 5

Guidelines for caging breeding rabbits

Weight of doe kg	Minimum cage floor area per doe and litter m ²	Minimum cage height cm	Minimum nest box floor m ²
1	0,30	30	0,10
2	0,35	30	0,10
3	0,40	35	0,12
4	0,45	40	0,12
5	0,50	40	0,14

Note : For definition of "cage height" see note to Table 3.

The minimum cage floor area per doe and litter includes the area of the nest box floor.

See also Figure 6.

TABLE 6

*Guidelines for housing cats
(during procedures and breeding)*

Weight of cat kg	Minimum cage floor area per cat m ²	Minimum cage height cm	Minimum cage floor area per queen and litter m ²	Minimum pen floor area per queen and litter m ²
0.5-1	0.2	50	—	—
1-3	0.3	50	0,58	2
3-4	0.4	50	0,58	2
4-5	0.6	50	0,58	2

Note : The housing of cats in cages should be strictly limited. Cats confined in this way should be let out for exercising at least once a day, where it does not interfere with the procedure. Cat pens should be equipped with dirt trays, ample shelf room for resting and objects suitable for climbing and claw-trimming.

"Cage height" means the vertical distance between the highest point on the floor and the lowest point in the top of the cage.

For the purpose of calculating the minimum floor area, the shelf area may be included. The minimum cage floor area per queen and litter includes the 0,18 m² area of the kitting box.

See also Figure 7.

TABLE 7

*Guidelines for housing dogs in cages
(during procedures)*

Height of dog to point of shoulder	Minimum cage floor area per dog	Minimum height of cage
cm	m ²	cm
30	0,75	60
40	1,00	80
70	1,75	140

Note : Dogs should not be kept in cages any longer than is absolutely necessary for the purpose of the procedure. Caged dogs should be let out for exercise at least once a day unless it is incompatible with the purpose of the procedure. A time-limit should be set beyond which a dog should not be confined without daily exercise. Exercise areas should be large enough to allow the dog freedom of movement. Grid floors should not be used in dog cages unless the procedure requires it.

In the light of the great differences in height and the limited interdependence of height and weight of various breeds of dogs, the cage height should be based on the body height to the shoulder of the individual animal. As a general rule the minimum cage height should be twice the height to the shoulder.

For definition of "cage height", see note to Table 6.

TABLE 8

*Guidelines for housing dogs in pens
(in stock and during procedures and breeding)*

Weight of dog	Minimum pen floor area per dog	Minimum adjacent exercise area per dog	
		up to 3 dogs	more than 3 dogs
kg	m ²	m ²	m ²
<6	0,5	0,5 (1,0)	0,5 (1,0)
6-10	0,7	1,4 (2,1)	1,2 (1,9)
10-20	1,2	1,6 (2,8)	1,4 (2,6)
20-30	1,7	1,9 (3,6)	1,6 (3,3)
>30	2,0	2,0 (4,0)	1,8 (3,8)

Note : Figures in brackets give the total area per dog, that is, the pen floor area plus the adjacent exercise area. Dogs kept permanently outdoors should have access to a sheltered place to find protection against unfavourable weather conditions. Where dogs are housed on grid floors, a solid area should be provided for sleeping. Grid floors should not be used unless the procedure requires it. Partitions between pens should be such as to prevent dogs from injuring each other.

All pens should have adequate drainage.

TABLE 9

*Guidelines for caging non-human primates
(in stock and during procedures and breeding)*

Introductory note : Because of the wide variations in sizes and characteristics of primates, it is especially important to match the shape and internal fittings as well as the dimensions of their cages to their particular needs. The total volume of the cage is just as important to primates as the floor area. As a general principle, the height of a cage, at least for apes and other simians, should be its greatest dimension. Cages should be high enough at least to allow the animals to stand up erect. The minimum cage height for brachiators should be such as to allow them to swing in full extension from the ceiling without their feet touching the cage floor. Where appropriate, perches should be fitted to allow the primates to use the upper part of the cage.

Compatible primates may be kept two to a cage. Where they cannot be kept in pairs, their cages should be so placed that they can see one another, but it should also be possible to prevent this when required.

Subject to these observations, the following table constitutes a general guideline for caging the groups of species most commonly used (superfamilies *Ceboidea* and *Cercopithecoidea*).

Weight of primate	Minimum cage floor area for one or two animals	Minimum cage height
kg	m ²	cm
< 1	0,25	60
1-3	0,35	75
3-5	0,50	80
5-7	0,70	85
7-9	0,90	90
9-15	1,10	125
15-25	1,50	125

Note : For definition of "cage height" see note to Table 6.

TABLE 10

*Guidelines for caging pigs
(in stock and during procedures)*

Weight of pig kg	Minimum cage floor area per pig m ²	Minimum cage height cm
5-15	0,35	50
15-25	0,55	60
25-40	0,80	80

Note : The table would also apply to piglets. Pigs should not be kept in cages unless absolutely necessary for the purpose of the procedure and then only for a minimum period of time.

For definition of "cage height" see note to Table 6.

TABLE 11

*Guidelines for accommodating farm animals in pens
(in stock and during procedures in user establishments)*

Species and weights kg	Minimum pen floor area m ²	Minimum pen length m	Minimum pen partition height m	Minimum pen floor area for groups m ² /animal	Minimum length of feed rack per head m
<i>Pigs</i>					
10-30	2	1,6	0,8	0,2	0,20
30-50	2	1,8	1,0	0,3	0,25
50-100	3	2,1	1,2	0,8	0,30
100-150	5	2,5	1,4	1,2	0,35
>150	5	2,5	1,4	2,5	0,40
<i>Sheep</i>					
< 70	1,4	1,8	1,2	0,7	0,35
<i>Goats</i>					
< 70	1,6	1,8	2,0	0,8	0,35
<i>Cattle</i>					
< 60	2,0	1,1	1,0	0,8	0,30
60-100	2,2	1,8	1,0	1,0	0,30
100-150	2,4	1,8	1,0	1,2	0,35
150-200	2,5	2,0	1,2	1,4	0,40
200-400	2,6	2,2	1,4	1,6	0,55
> 400	2,8	2,2	1,4	1,8	0,65
<i>Adult horses</i>	13,5	4,5	1,8	—	—

TABLE 12

*Guidelines for accommodating farm animals in stalls
(in stock and during procedures in user establishments)*

Species and weights kg	Minimum stall area m ²	Minimum stall length m	Minimum stall partition height m
<i>Pigs</i>			
100-150	1,2	2,0	0,9
> 150	2,5	2,5	1,4
<i>Sheep</i>			
< 70	0,7	1,0	0,9
<i>Goats</i>			
< 70	0,8	1,0	0,9
<i>Cattle</i>			
60-100	0,6	1,0	0,9
100-150	0,9	1,4	0,9
150-200	1,2	1,6	1,4
200-350	1,8	1,8	1,4
350-500	2,1	1,9	1,4
> 500	2,6	2,2	1,4
<i>Adult horses</i>	4,0	2,5	1,6

Note : Stalls should be sufficiently wide to allow an animal to lie comfortably.

TABLE 13

*Guidelines for caging birds
(in stock and during procedures in user establishments)*

Species and weights	Minimum area for one bird	Minimum area for 2 birds	Minimum area for 3 birds or more	Minimum cage height	Minimum length of feed trough per bird
g	cm ²	cm ² /bird	cm ² /bird	cm	cm
<i>Chickens</i>					
100-300	250	200	150	25	3
300-600	500	400	300	35	7
600-1 200	1 000	600	450	45	10
1 200-1 800	1 200	700	550	45	12
1 800-2 400	1 400	850	650	45	12
<i>(Adult males)</i>					
> 2 400	1 800	1 200	1 000	60	15
<i>Quails</i>					
120-140	350	250	200	15	4

Note : "Area" means the product of cage length and cage width measured internally and horizontally. NOT the product of the floor length and floor width.

For definition of "cage height" see note to Table 6.

Mesh size in grid floors should not be greater than 10 × 10 mm for young chicks, and 25 × 25 mm for pullets and adults. The wire thickness should be at the least 2 mm. The sloping gradient should not exceed 14% (8°). Water troughs should be of the same length as the feed troughs. If nipples or cups are provided, each bird should have access to two. Cages should be fitted with perches and allow birds in single cages to see each other.

FIGURE 1

Mice (in stock and during procedures)
Minimum cage floor area

Given the weight of a mouse, the full-drawn line, EU-EU, gives the minimum area that it should be allocated.

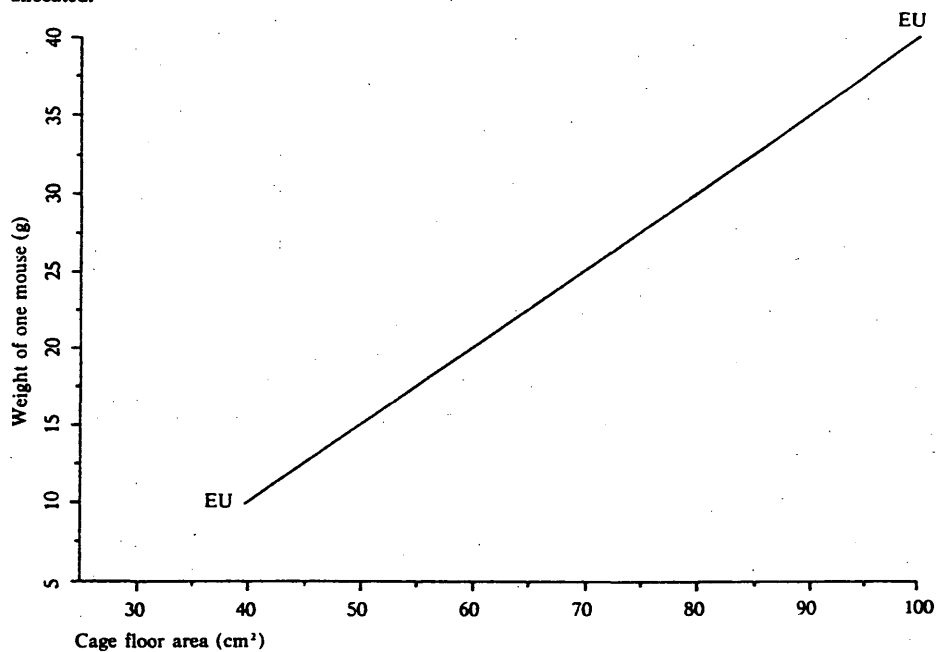

FIGURE 2

Rats (in stock and during procedures)
Minimum cage floor area

Given the weight of a rat, the full-drawn line, EU-EU, gives the minimum area that it should be allocated.

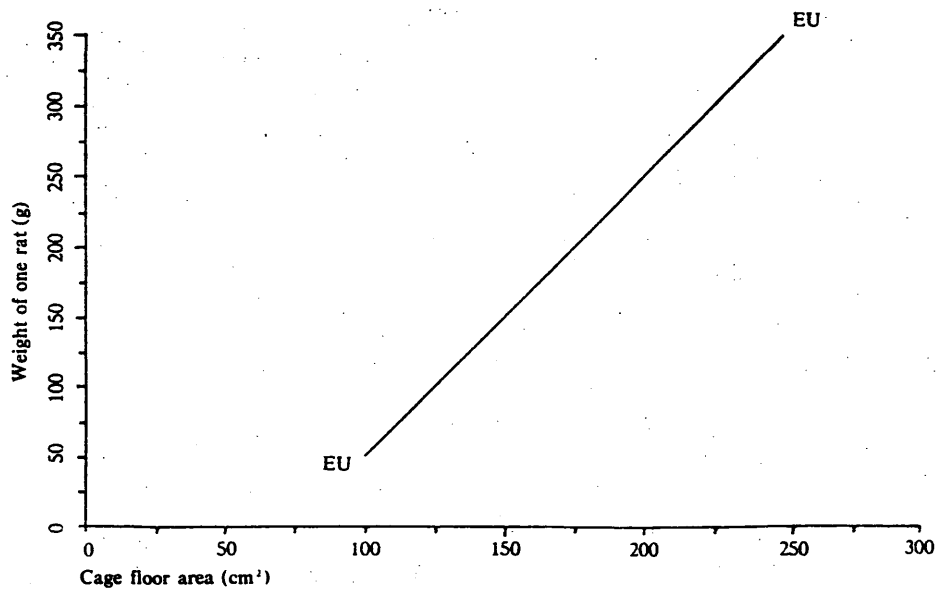

FIGURE 3

Syrian hamsters (in stock and during procedures)
Minimum cage floor area

Given the weight of a Syrian hamster, the full-drawn line, EU-EU, gives the minimum area that it should be allocated.

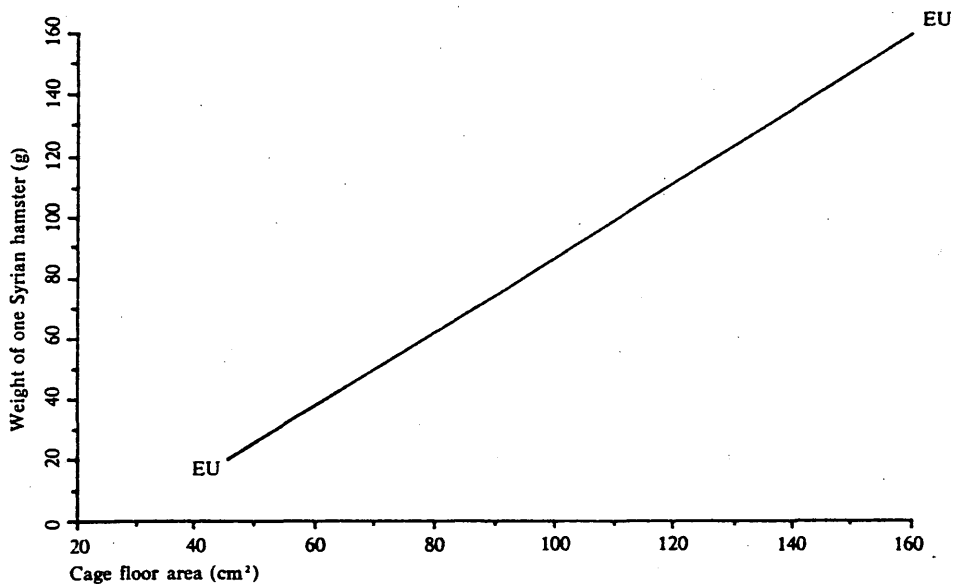

FIGURE 4

Guinea pigs (in stock and during procedures)
Minimum cage floor area

Given the weight of a guinea pig, the full-drawn line, EU-EU, gives the minimum area that it should be allocated.

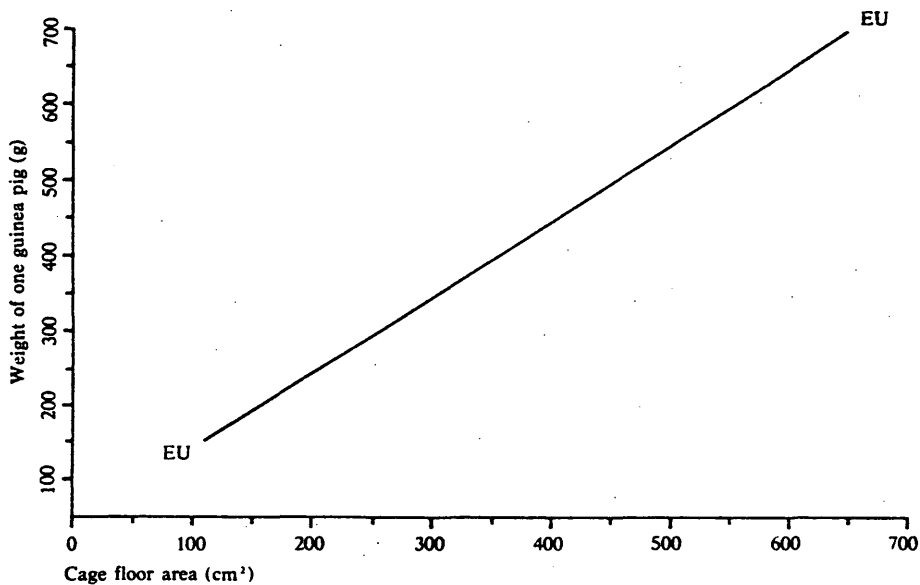

FIGURE 5
Rabbits (in stock and during procedures)
 Minimum cage floor area

Given the weight of a rabbit, the full-drawn line, EU-EU, gives the minimum area it should be allocated.

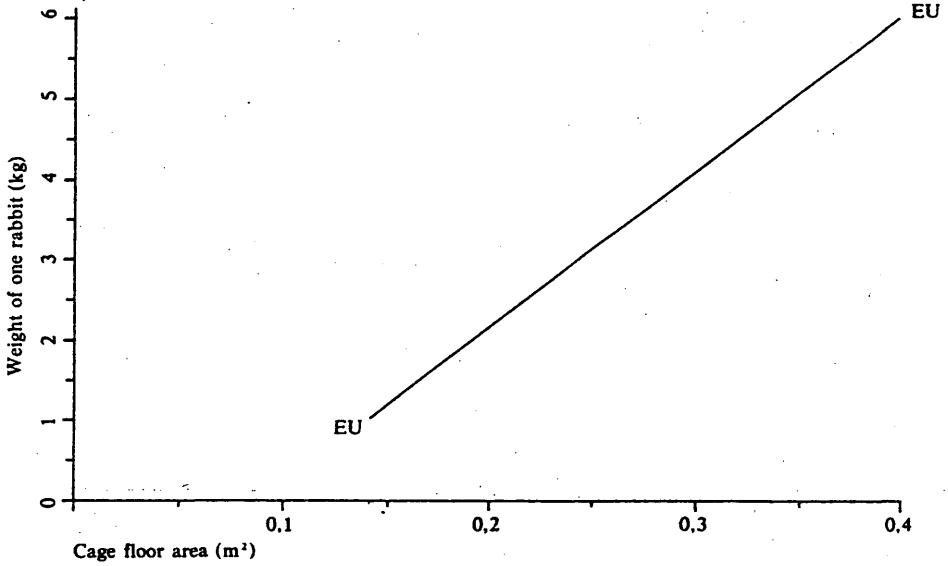

FIGURE 6
Rabbits (in breeding)
 Minimum cage floor area for doe with unweaned litter

Given the weight of a doe, the full-drawn line, EU-EU, gives the minimum area it should be allocated.

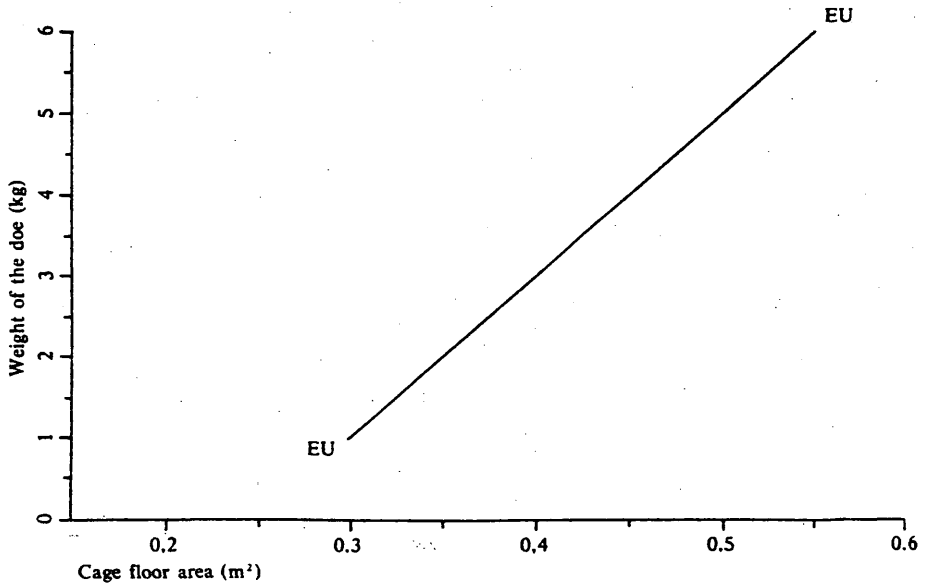

FIGURE 7

Cats (in stock and during procedures)
Minimum cage floor area

Given the weight of a cat, the full-drawn line, EU-EU, gives the minimum area it should be allocated.

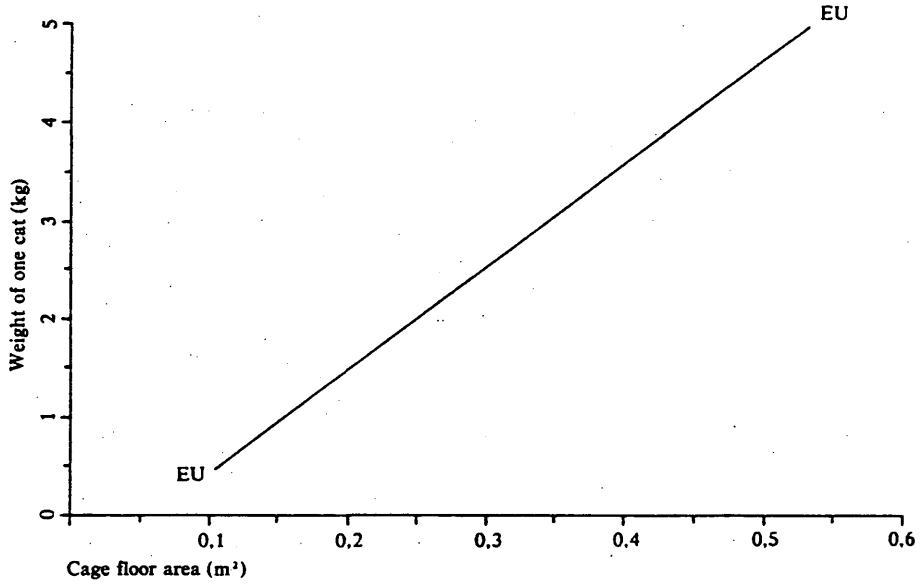

FIGURE 8

Guide to the relationship between number of mice per cage and cage floor area (in stock and during procedures)

The lines represent the average weights and correspond to the line EU-EU in Figure 1

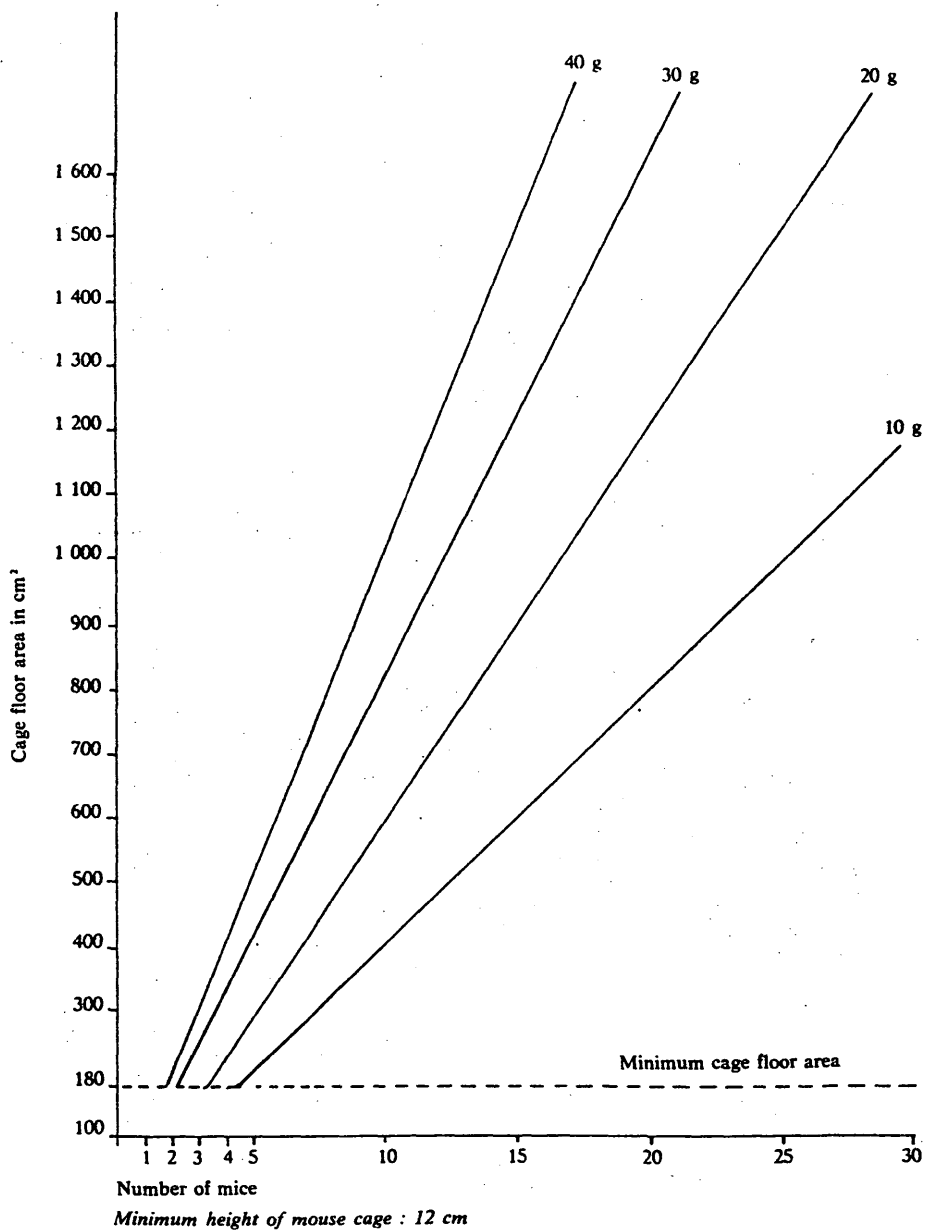

FIGURE 9

Guide to the relationship between number of rats per cage and cage floor area (in stock and, during procedures)

The lines represent the average weights and correspond to the line EU-EU in Figure 2.

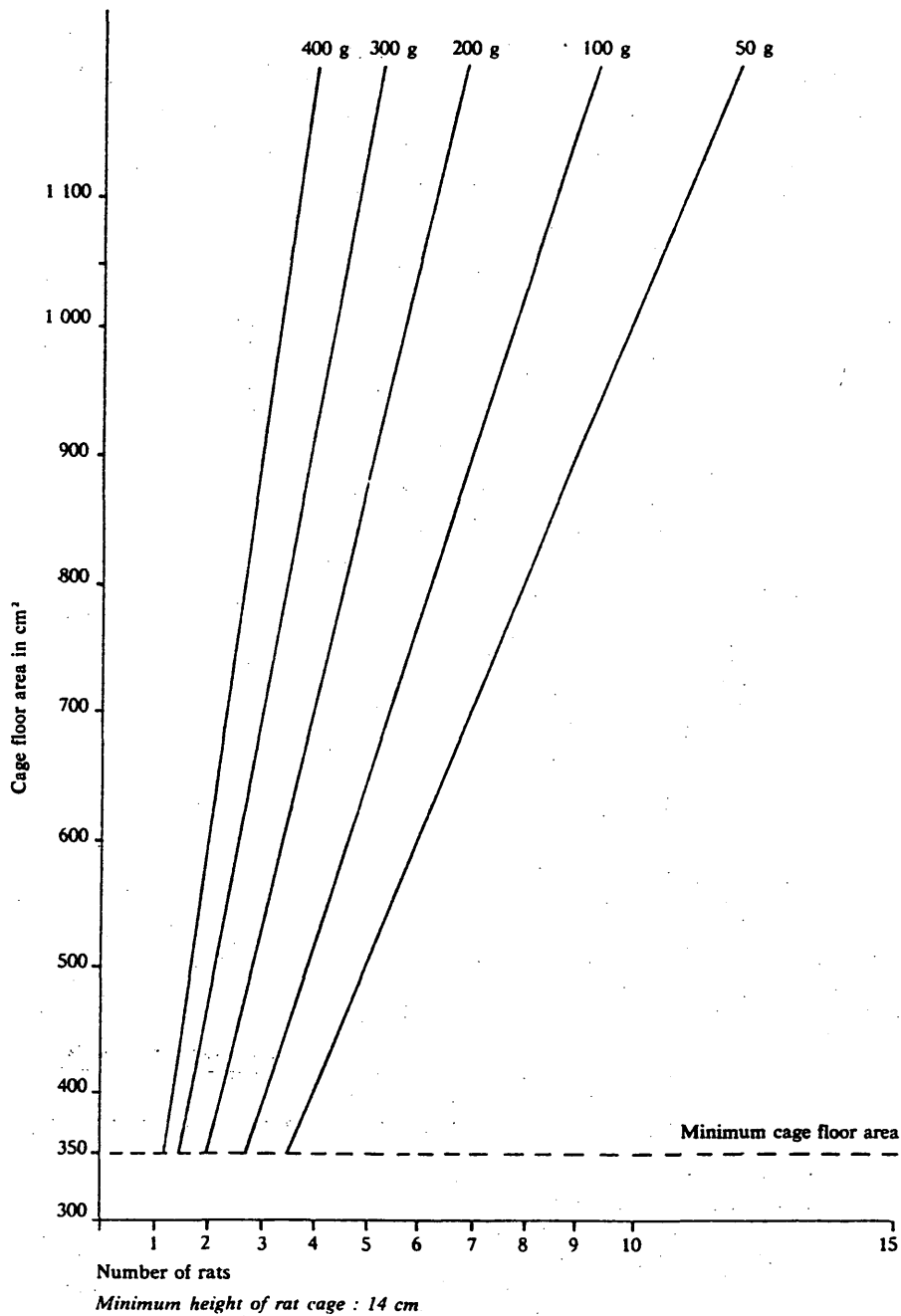
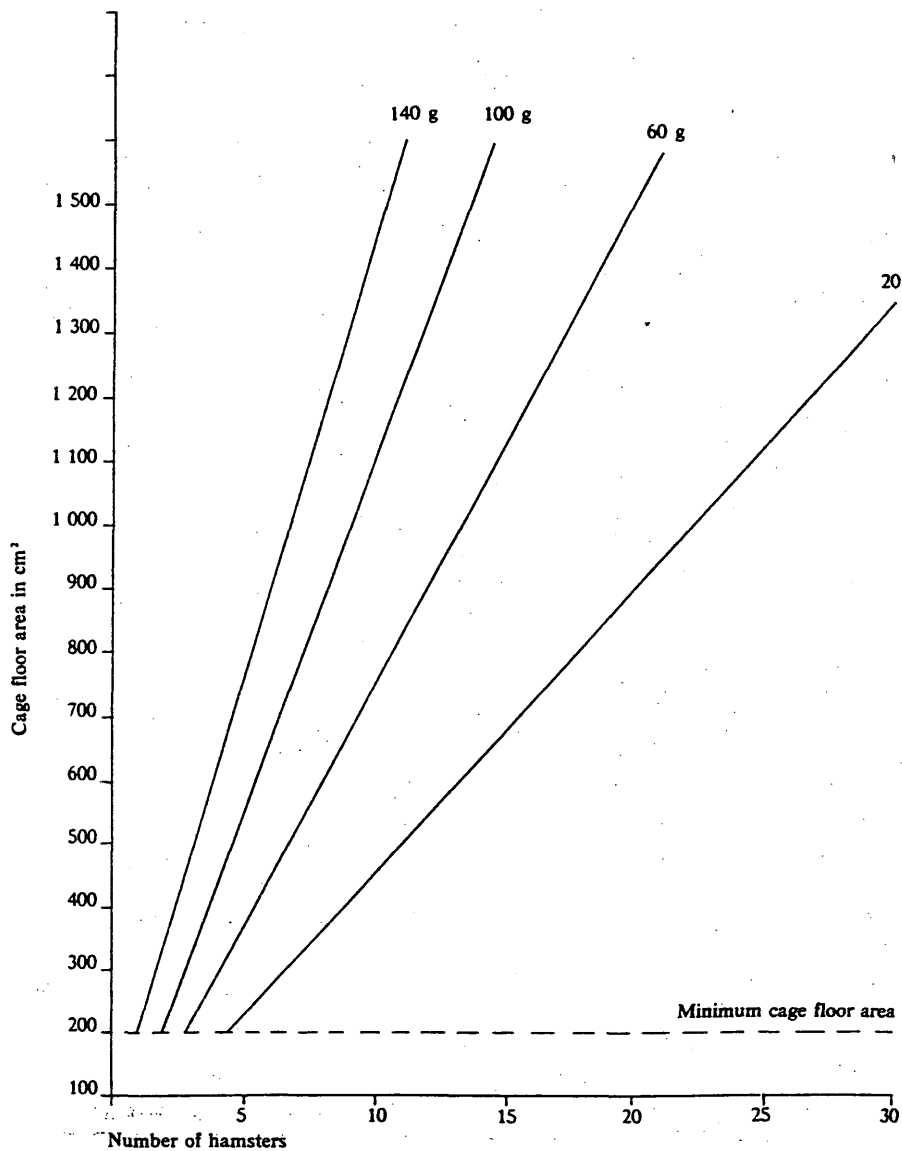

FIGURE 10

Guide to the relationship between number of hamsters per cage and cage floor area (in stock and during procedures)

The lines represent the average weights and correspond to the line EU-EU in Figure 3.

Minimum height of hamster cage : 12 cm

FIGURE 11

Guide to the relationship between number of guinea pigs per cage and cage floor area (in stock and during procedures)

The lines represent the average weights and correspond to the line EU-EU in Figure 4.

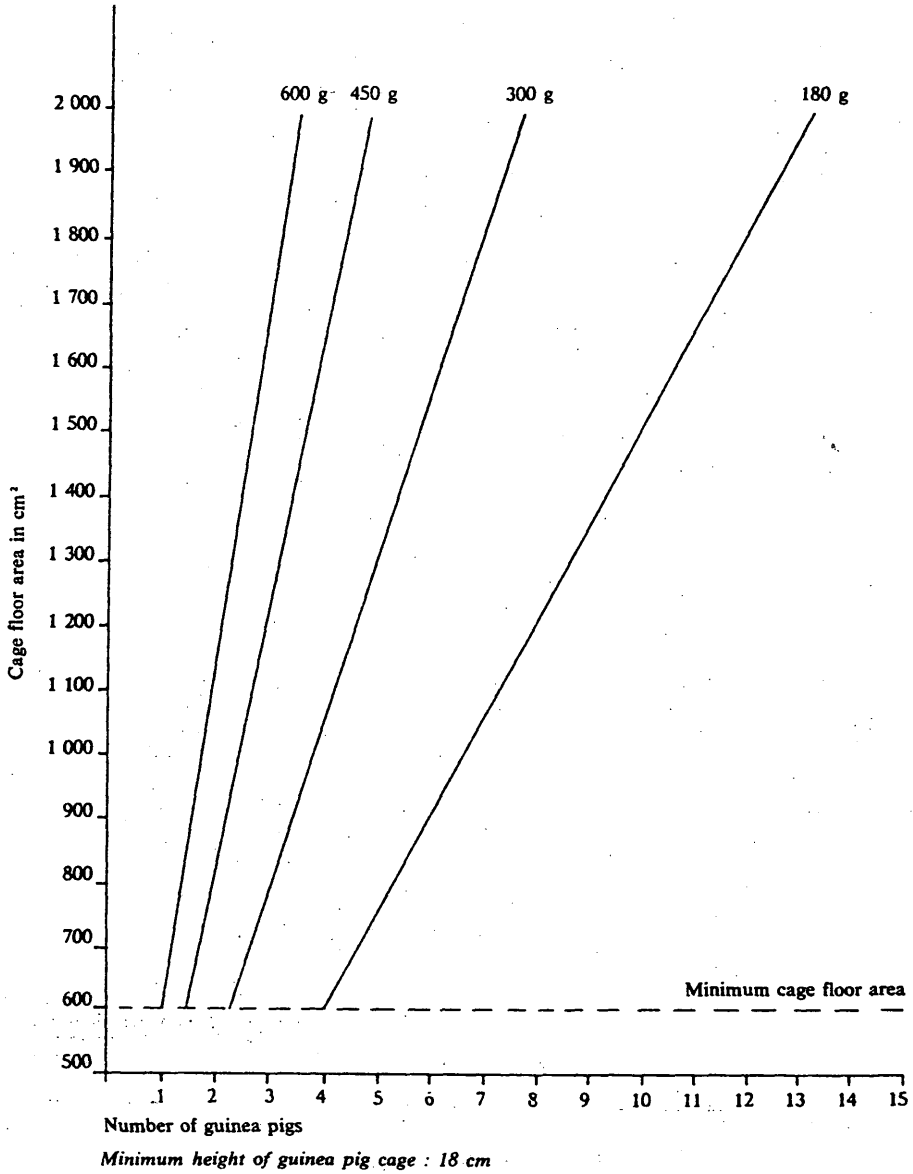
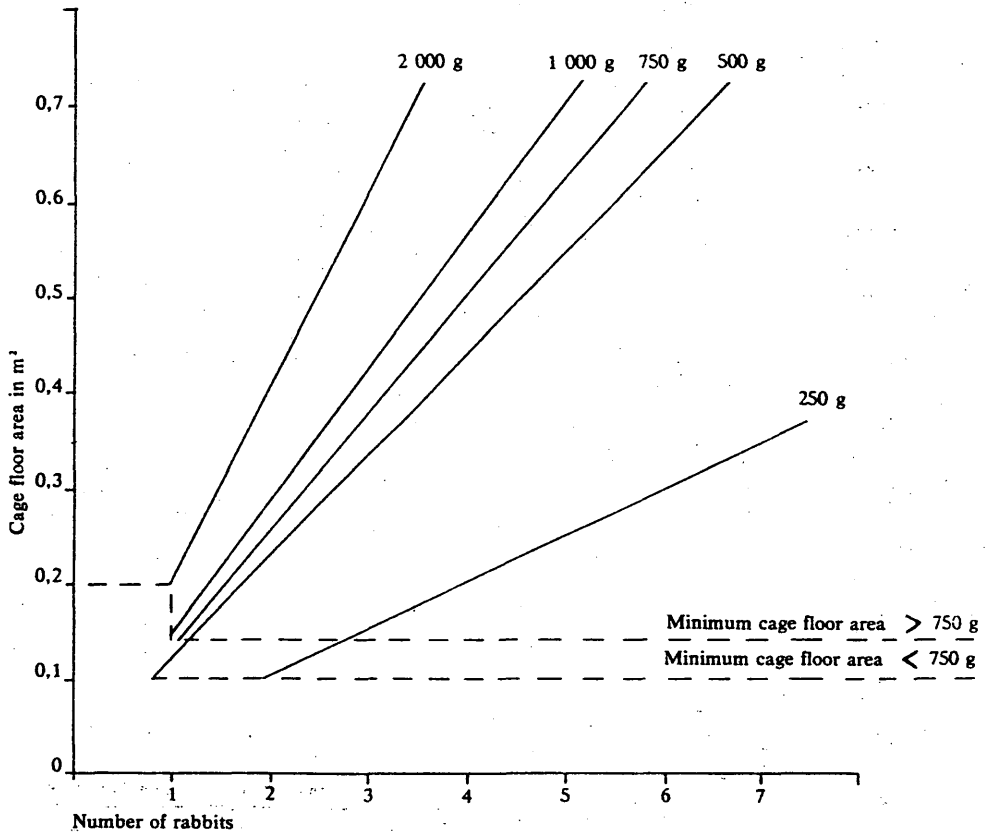

FIGURE 12

Guide to the relationship between number of rabbits per cage and cage floor area (in stock and during procedures)

The lines represent the average weights and correspond to the line EU-EU in Figure 5.

Minimum height of rabbit cage : see Table 3

APPENDIX B

Statistical tables

and

**Explanatory notes for their completion
in fulfilment of the requirements in Articles 27 and 28
of the Convention**

Introduction

Under Articles 27 and 28 of the Convention, each Party shall collect statistical information relating to certain aspects of procedures coming under the Convention and communicate this information to the Secretary General of the Council of Europe who shall publish the information received.

The method used to collect the information is for each Party to decide and, of course, any additional statistical information may be collected to satisfy national requirements. However, in order to facilitate the work of the Secretary General, the information supplied to him must be comparable and in accordance with the attached tables. Data shall be collected per calendar year.

General

The animals to be counted are those which will be put to a use which may cause them pain, suffering, distress or lasting harm (see Article 1.2.c of the Convention). The counting shall take place when the animals are put to use in a procedure. Each animal shall be counted once only in the same table. Animals not subject to procedures as defined in Article 1.2.c shall not be counted for the purpose of collecting statistical information in the context of this Convention.

The very nature of biological research makes it inevitable that occasions will arise when it is difficult to decide in which column of a table an animal being used in a procedure should be recorded. There is no right or wrong method of solving the problem, which is one of individual choice. Subject to such directives as the competent authorities may give, it is for the scientist to decide where to record his animal.

It is, however, essential to ensure that no animal is counted twice in the same table.

*Table 1**The number and kinds of animals used in procedures*

In this table the total number of animals used in procedures shall be given, this total being broken down by types or classes of animal.

*Table 2**The number of animals used in procedures for selected purposes*

This table is intended to show the number of animals used in the broad areas of : fundamental research, development of new products, safety evaluation, diagnosis of disease, and education and training. In column 1, "medical" includes veterinary medicine.

*Table 3**The number of animals used in procedures for selected purposes for the protection of man, animals and the environment by toxicological or other safety evaluations*

This table is intended to give a more detailed breakdown of procedures carried out for the general protection of man, animals and the environment excluding medical purposes. Column 6 includes harmful radiation.

*Table 4**The number of animals used in procedures concerned with diseases and disorders*

This table is intended to illustrate the number of animals used for medical purposes, including veterinary medicine, with special reference to three areas of human disease which are of particular public concern.

*Table 5**The number of animals used in procedures required by law*

An entry in the column "Party only" shall be made when the procedure is required by the law of the Party in which the procedure takes place, including international obligations into which that Party has entered (for example as a Party to the Convention on the Elaboration of a European Pharmacopoeia or as a member State of the European Communities).

An entry in the column "Other Parties only" shall be made where the aim of the procedure is specifically to meet requirements, including trade requirements, in countries other than the Party, including also requirements of conventions to which the latter is not a party.

"Both" shall be used where the procedure is intended to meet requirements of both groups ; in this case no entry shall be made in either of the other two columns.

TABLE 3

The number of animals used in procedures for selected purposes for the protection of man, animals and the environment by toxicological or other safety evaluations during (year) in (Party)

	Further classification of Item 4 of Table 2					
	1	2	3	4	5	6
	Substances used or intended to be used mainly in agriculture	Substances used or intended to be used mainly in industry	Substances used or intended to be used mainly in households	Substances used or intended to be used mainly as cosmetics or toiletries	Substances used or intended to be used in food as additives for human consumption	Potential or actual hazards of contaminants in the general environment
All species						

Selected species

Rodents and rabbits						
Dogs and cats						
Primates						

TABLE 4

The number of animals used in procedures concerned with diseases and disorders during (year) in (Party)

	1	2	3	4
	Cancer (excluding evaluations of carcinogenic hazards)	Cardiovascular diseases	Nervous and mental disorders	Other human and animal diseases
All species				

Selected species

Rodents and rabbits				
Dogs and cats				
Primates				

Note : When a procedure covers cancer under any item from 2 to 4, the cancer classification should take precedence.

TABLE 5

*The number of animals used in procedures required by law
during (year) in (Party)*

	Party only	Other Parties only	Both
All species			

Selected species

Rodents and rabbits			
Dogs and cats			
Primates			

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΣΠΟΝΔΥΛΩΣΗ
ΖΩΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, που υπογράφουν εδώ Υπενθυμίζοντας ότι ο σκοπός του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι η επίτευξη μεγαλύτερης ενότητας μεταξύ των μελών του και ότι επιθυμεί να συνεργαστεί με άλλα Κράτη στο θέμα της προστασίας των ζώων που χρησιμοποιούνται για πειραματικούς και άλλους επιστημονικούς σκοπούς.

Αναγνωρίζοντας ότι ο άνθρωπος έχει ηθική υποχρέωση να σέβεται όλα τα ζώα και να έχει συναίσθηση της δυνατότητας τους να υποφέρουν και να ενθιμούνται.

Αποδεχόμενα παρολαυτά ότι ο άνθρωπος στην αναζήτηση της γνώσης, υγείας και ασφάλειας έχει ανάγκη χρήσης των ζώων όπου υπάρχει λογική προσδοκία ότι το αποτέλεσμα θα εκτείνει τη γνώση αυτή ή ότι θα είναι για το καλό του ανθρώπου ή του ζώου, ακριβώς όπως τα χρησιμοποιεί για τροφή, ρουχισμό και ως ζώα εργασίας.

Αποφασισμένα να περιορίσουν την χρήση των ζώων για πειραματικούς και άλλους επιστημονικούς σκοπούς, με στόχο την αντικατάστασή τους όπου είναι πρακτικά δυνατό, ιδιαίτερα με την αναζήτηση άλλων εναλλακτικών τρόπων και ενθαρρύνοντας τη χρήση τέτοιων εναλλακτικών τρόπων και μέτρων.

Επιθυμώντας να υιοθετήσουν κοινές διατάξεις για την προστασία των ζώων που χρησιμοποιούνται σε τέτοιες πειραματικές εργασίες οι οποίες δυνατό να προκαλέσουν πόνο, ταλαιπωρία, αγωνία ή μόνιμη βλάβη και για να διασφαλίσουν ότι όπου είναι αναπόφευκτο πρέπει να περιορίζονται στο ελάχιστο.

Έχουν συμφωνήσει στα ακόλουθα:

ΜΕΡΟΣ Ι

Γενικές αρχές

Άρθρο 1

1. Αυτή η Σύμβαση έχει εφαρμογή για κάθε ζώο που χρησιμοποιείται ή που προορίζεται να χρησιμοποιηθεί σε κάθε πειραματική ή άλλη επιστημονική εργασία όπου η εργασία αυτή δυνατό να προκαλέσει πόνο, ταλαιπωρία, ή μόνιμη βλάβη. Δεν εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε μη πειραματική γεωργική ή κτηνιατρική κτηνιατρική εργασία.

2. Σ' αυτή τη Σύμβαση:

α. "ζώο", εκτός αν προορίζεται διαφορετικά, σημαίνει κάθε ζωντανό σπονδυλωτό εκτός του ανθρώπου, συμπεριλαμβανομένων των προνύμφων που ζουν ελεύθερα ή και αναπαράγονται, αλλά εξαιρουμένων των εμβρύων και των λοιπών εμβρυϊκών μορφών.

β. "προοριζόμενα για χρήση" σημαίνει εκτρεφόμενα ή διατροφόμενα με σκοπό τη πώληση, διάθεση ή χρήση σ' οποιαδήποτε πειραματική ή άλλη επιστημονική εργασία.

γ. "πειραματική εργασία" σημαίνει κάθε πειραματική ή άλλη επιστημονική χρήση ζώου, η οποία μπορεί να προκαλέσει σ' αυτό πόνο, ταλαιπωρία, αγωνία ή μόνιμη βλάβη, συμπεριλαμβανομένης κάθε ενέργειας που αποβλέπει ή που ενδέχεται να καταλήξει στη γέννηση ζώου σ' οποιαδήποτε από τις καταστάσεις αυτές, εξαιρουμένων όμως των λιγότερο οδυνηρών μεθόδων που είναι αποδεκτές στη σύγχρονη πρακτική (δηλαδή "μη βάνανσοις μέθοδοι") θανάτωσης ή σήμανσης των ζώων. Η πειραματική εργασία αρχίζει, όταν το ζώο ετοιμάζεται για πρώτη φορά να χρησιμοποιηθεί και λήγει όταν κιο καμμία παρατήρηση δεν υπολείπεται στα πλαίσια αυτής της πειραματικής εργασίας. Εξ άλλου η εξάλειψη του πόνου, της ταλαιπωρίας της αγωνίας ή της μόνιμης βλάβης με την επιτυχή χρήση αναισθητικών ή αναλγητικών ή άλλων μεθόδων δεν θέτει την χρησιμοποίηση ενός ζώου εκτός του πλαισίου εφαρμογής του παρόντος ορισμού.

δ. "αρμόδιο πρόσωπο" σημαίνει κάθε πρόσωπο που θεωρείται από ένα Μέρος ως αρμόδιο για την εκπλήρωση των καθηκόντων που περιγράφονται σ' αυτή τη Σύμβαση.

ε. "υπεύθυνη αρχή" σημαίνει στην επικράτεια ενός δοσμένου Μέρους οποιαδήποτε αρχή, σώμα ή άτομο το οποίο ορίσθηκε για τον συναφή σκοπό.

στ. "εγκαταστάσεις" σημαίνει κάθε στάβλο ή κινητή εγκατάσταση, κτίριο, κτιριακό συγκρότημα, ή άλλο οίκημα, που μπορεί να περιλαμβάνει χώρο που δεν είναι απόλυτα περιφραγμένος ή στεγασμένος.

ζ. "εγκαταστάσεις εκτροφής" σημαίνει οποιοσδήποτε εγκαταστάσεις όπου εκτρέφονται ζώα προκειμένου να χρησιμοποιηθούν σε πειράματα.

η. "εγκαταστάσεις προμήθειας" σημαίνει κάθε εγκατάσταση εκτός των εγκαταστάσεων εκτροφής, από τις οποίες γίνεται η προμήθεια ζώων προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για πειραματική εργασία.

θ. "εγκαταστάσεις πειραματισμού" σημαίνει κάθε εγκατάσταση όπου χρησιμοποιούνται ζώα για πειραματικές εργασίες.

ι. θανάτωση με μη βάνανσο τρόπο ("ευθανασία") σημαίνει τη θανάτωση του ζώου κάτω από συνθήκες οι οποίες, ανάλογα με το είδος του ζώου, προκαλούν τη μικρότερη δυνατή σωματική ή ψυχική ταλαιπωρία.

Άρθρο 2

Μια πειραματική εργασία μπορεί να γίνει για μιά ή περισσότερους από τους πιο κάτω σκοπούς μόνο και εφ' όσον υπόκειται στους περιορισμούς που παρατίθενται σ' αυτή τη Σύμβαση:

α. ι. για την αποφυγή ή την πρόληψη ασθένειας, νοσολογικών καταστάσεων ή άλλης ανωμαλίας, ή των συνεπειών τους στον άνθρωπο, σπονδυλιτιά ή ασπόνδυλα ζώα ή φυτά, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής και ελέγχου της αποτελεσματικότητας, ποιότητας και ασφάλειας των φαρμάκων, οστών ή προϊόντων.

α. ιι. για τη διάγνωση ή τη θεραπεία νόσου, ασθένειας ή άλλων ανωμαλιών ή των συνεπειών τους, στον άνθρωπο, στα σπονδυλιπά ή ασπόνδυλα ζώα ή φυτά.

β. για την αξιολόγηση, τη διερεύνηση, τη ρύθμιση ή την αλλαγή φυσιολογικών καταστάσεων/συνθηκών σε ανθρώπους, σπονδυλιπά ή ασπόνδυλα ζώα ή φυτά.

γ. για σκοπούς προστασίας του περιβάλλοντος.

δ. για σκοπούς επιστημονικής έρευνας.

ε. για σκοπούς μόρφωσης και εκπαίδευσης.

στ. για σκοπούς ιατροδικαστικής έρευνας.

Άρθρο 3

Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος αναλαμβάνει να πάρει όλα τα αναγκαία μέτρα για εφαρμογή των διατάξεων της Σύμβασης αυτής και να διασφαλίσει ένα αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου και επιθεώρησης το συντομότερο δυνατό και οπωσδήποτε σε χρονικό διάστημα πέντε ετών από της ημέρας εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης στο υπό αναφορά Συμβαλλόμενο μέρος.

Άρθρο 4

Καμιά διάταξη σ' αυτή τη Σύμβασή δεν επηρεάζει την ελευθερία των Συμβαλλομένων να υιοθετήσουν αυστηρότερα μέτρα για προστασία των ζώων που χρησιμοποιούνται σε πειραματικές εργασίες ή για τον έλεγχο ή την αποθάρυνση της χρήσης ζώων σε πειραματικές εργασίες.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

Γενική φροντίδα και συνθήκες στέγασης και διαβίωσης

Άρθρο 5

1. Σε κάθε ζώο που χρησιμοποιείται ή προορίζεται να χρησιμοποιηθεί σε πειραματική εργασία πρέπει να προσφέρεται στέγαση, περιβάλλον, κάποια ελάχιστη ελευθερία κινήσεων, τροφή, νερό και φροντίδα, κατάλληλα για την υγεία και την ευημερία του. Κάθε περιορισμός της δυνατότητας ενός πειραματοζώου να ικανοποιεί τις φυσιολογικές ανάγκες και τις συνήθειες του θα πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο δυνατό. Στην εφαρμογή αυτής της πρόνοιας, αρκετή προσοχή πρέπει να δίνεται στις κατευθυντήριες γραμμές για στέγαση και φροντίδα των ζώων όπως αυτές παρουσιάζονται στο παράρτημα Α της Σύμβασης αυτής.

2. Θα διεξάγεται καθημερινός έλεγχος των περιβαλλοντικών συνθηκών κάτω από τις οποίες τα πειραματόζωα εκτρέφονται, φυλάσσονται ή χρησιμοποιούνται.

3. Η ικανοποιητική διαβίωση και η κατάσταση της υγείας των πειραματοζώων πρέπει να παρακολουθούνται ικανοποιητικά και συχνά ώστε να αποφεύγεται ο πόνος, η άσκοπη ταλαιπωρία, αγωνία και η μόνιμη βλάβη.

4. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος προβαίνει σε κατάλληλες διευθετήσεις ώστε να διασφαλίζει ότι κάθε διαταραχή ή ταλαιπωρία που διαπιστώνεται διορθώνεται το συντομότερο δυνατό.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

Διεξαγωγή πειραματικής εργασίας

Άρθρο 6

1. Πειραματική εργασία δεν εκτελείται για οποιοδήποτε σκοπό που αναφέρεται στο Άρθρο 2, αν μια άλλη επιστημονική ικανοποιητική μέθοδος που δεν απαιτεί την χρήση πειραματοζώων, είναι λογικά και πρακτικά διαθέσιμη.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος πρέπει να ενθαρρύνει την επιστημονική έρευνα για την ανάπτυξη μεθόδων οι οποίες είναι δυνατό να δώσουν τις ίδιες πληροφορίες όπως αυτές που λαμβάνονται από τη χρήση πειραματοζώων.

Άρθρο 7

Όταν πρόκειται να εκτελεσθεί πειραματική εργασία, η επιλογή των ειδών πρέπει να εξετάζεται προσεκτικά και, αν απαιτείται, να αιτιολογείται στην αρμόδια αρχή κατά την επιλογή μεταξύ πειραματικών μεθόδων θα πρέπει να προτιμούνται εκείνες που απαιτούν τον μικρότερο αριθμό ζώων, προκαλούν λιγότερο πόνο, ταλαιπωρία, αγωνία ή μόνιμη βλάβη και που αναμένεται να δώσουν πιθανότερα τα ικανοποιητικότερα αποτελέσματα.

Άρθρο 8

Μια πειραματική εργασία θα πρέπει να γίνεται κάτω από γενική ή τοπική αναισθησία ή αναλγησία ή με άλλες μεθόδους προορισμένες να ελαττώνουν στον εφικτό βαθμό τον πόνο, την ταλαιπωρία την αγωνία ή μόνιμη βλάβη καθ' όλη τη διάρκεια της εργασίας εκτός αν:-

α) ο πόνος που προκαλείται από την εργασία είναι λιγότερο τραυματικός απ' όσο η αναισθησία ή αναλγησία, ή

β) η χρήση της αναισθησίας ή αναλγησίας συνάδει με τον σκοπό της πειραματικής εργασίας. Σ' αυτές τις περιπτώσεις κατάλληλα νομοθετικά και/ή διοικητικά μέτρα πρέπει να λαμβάνονται για να διασφαλίζουν ότι καμιά τέτοια πειραματική εργασία δεν γίνεται αχρείαστα.

Άρθρο 9

1. Όπου σχεδιάζεται να υποβληθεί ένα ζώο σε πειραματική εργασία κατά την οποία είναι δυνατό να υποστεί σοβαρό πόνο και ο οποίος πιθανό να είναι διαρκείας, η πειραματική αυτή εργασία πρέπει να ανακοινώνεται και να αιτιολογείται ειδικά στην υπεύθυνο αρχή ή να εξουσιοδοτείται ειδικά από αυτήν.

2. Κατάλληλα νομοθετικά και/ή διοικητικά μέτρα πρέπει να λαμβάνονται για να διασφαλίζουν ότι τέτοιες πειραματικές εργασίες δεν εκτελούνται χωρίς λόγο.

Τέτοια μέτρα πρέπει να περιλαμβάνουν:

- είτε ειδική άδεια από την υπεύθυνο αρχή.
- είτε ειδική δήλωση για τέτοια πειραματική εργασία προς την υπεύθυνο αρχή και δικαστική ή διοικητική ενέργεια από την αρχή αυτή αν δεν ικανοποιείται ότι η πειραματική εργασία είναι σημαντικής αξίας για να ικανοποιεί τις βασικές ανάγκες του ανθρώπου ή του ζώου, συμπεριλαμβανομένης της επιστημονικής επίλυσης προβλημάτων.

Άρθρο 10

Κατά τη διάρκεια μιας πειραματικής εργασίας το χρησιμοποιούμενο ζώο υπόκειται στις πρόνοιες του άρθρου 5 με εξαίρεση εκεί όπου οι πρόνοιες είναι ασυμβίβαστες με τον στόχο της πειραματικής εργασίας.

Άρθρο 11

1. Με τη λήξη μιας πειραματικής εργασίας θα αποφασίζεται αν το ζώο θα διατηρηθεί στη ζωή ή αν θα υποστεί ευθανασία. Το ζώο δεν διατηρείται στη ζωή αν παρά την αποκατάσταση της κανονικής υγείας του από κάθε άποψη, αιτό πιθανότατα θα εξακολουθήσει επί μακρό να πονά ή να υποφέρει.

2. Οι αποφάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 αυτού του άρθρου λαμβανονται από αρμόδιο πρόσωπο και ειδικότερα από κτηνίατρο, ή το πρόσωπο το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 13, είναι υπεύθυνο ή έχει εκτελέσει την πειραματική εργασία.

3. Στην περίπτωση κατά την οποία με την λήξη ενός πειράματος:

α. ένα ζώο πρέπει να διατηρηθεί στη ζωή, λαμβάνεται η απαιτούμενη για την κατάσταση της υγείας του μέριμνα, τίθεται υπό την παρακολούθηση κτηνιάτρου ή άλλου αρμόδιου προσώπου και διατηρείται κάτω από συνθήκες που συνάδουν με τις απαιτήσεις του άρθρου 5. Οι όροι που τίθενται σ' αυτή την υποπαραγραφο μπορούν σύμφωνα με τη γνώμη κτηνιάτρου, να εγκαταληφθούν εφ' όσον το ζώο δεν θα υποφέρει ως αποτέλεσμα τέτοιας εγκατάλειψης.

β. ένα ζώο δεν πρόκειται να διατηρηθεί στη ζωή ή δεν μπορεί να επωσληθεί από τις πρόνοιες του άρθρου 5 ως προς την ευημερία του, τότε αυτό θα θανατώνεται το συντομότερο δυνατό με ευθανασία.

4. Κανένα ζώο το οποίο έχει χρησιμοποιηθεί σε πειραματική εργασία που περιέχει σοβαρό ή συνεχή πόνο ή ταλαιπωρία, ανεξάρτητα αν έχει χρησιμοποιηθεί αναισθησία ή αναλγησία, δεν πρέπει να ξαναχρησιμοποιηθεί σε μεταγενέστερη εργασία εκτός αν έχει πλήρως αποκατασταθεί η υγεία και η ευημερία του και είτε:

α. η επόμενη πειραματική εργασία είναι τέτοια κατά την οποία το ζώο υποβάλλεται εξ ολοκλήρου σε γενική αναισθησία η οποία θα κρατήσει μέχρις ότου το ζώο θανατωθεί· είτε

β. η επόμενη εργασία συνεπάγεται μόνο μικρές επεμβάσεις.

Άρθρο 12

Παρά τις λοιπές πρόνοιες της παρούσας Σύμβασης, εφ' όσον οι ενδεδειγμένοι σκοποί της πειραματικής εργασίας το απαιτούν, η υπεύθυνη αρχή μπορεί να επιτρέψει την απελευθέρωση του συγκεκριμένου ζώου νοουμένου ότι θα ικανοποιηθεί ότι έχει καταβληθεί μέγιστη δυνατή φροντίδα για τη διασφάλιση της ευημερίας του ζώου. Πειραματικές εργασίες που περιλαμβάνουν την απελευθέρωση του ζώου δεν πρέπει να επιτρέπονται μόνο για εκπαιδευτικούς σκοπούς ή σκοπούς εξάσκησης.

ΜΕΡΟΣ IV

Εξουσιοδότηση

Άρθρο 13

Πειραματική εργασία για τους σκοπούς που αναφέρονται στο άρθρο 2 μπορεί να διεξαχθεί μόνο από πρόσωπα εξουσιοδοτημένα, ή κάτω από την επίβλεψη εξουσιοδοτημένου προσώπου ή αν η πειραματική εργασία ή άλλη επιστημονική εργασία έτυχε σχετικής εξουσιοδότησης σύμφωνα με τις πρόνοιες της εθνικής νομοθεσίας.

Εξουσιοδότηση χορηγείται μόνο σε πρόσωπα τα οποία θεωρούνται από την Αρμόδια Αρχή ως ικανά.

ΜΕΡΟΣ V

Εγκαταστάσεις εκτροφής και προμήθειας

Οι εγκαταστάσεις εκτροφής και οι εγκαταστάσεις προμήθειας εγγράφονται στην υπεύθυνη αρχή και υπόκεινται σε εξαιρέσεις μόνο σύμφωνα με τις πρόνοιες των Άρθρων 21 ή 22. Τέτοιες εγγεγραμμένες εγκαταστάσεις πρέπει να είναι σύμφωνες με τις πρόνοιες του Άρθρου 5.

Άρθρο 15

Στην καταχώρηση που προβλέπεται στο άρθρο 14 καθορίζεται το αρμόδιο πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για τις εγκαταστάσεις και στο οποίο έχει ανατεθεί να παρέχει ή φροντίζει να παρέχεται η κατάλληλη φροντίδα στα ζώα που εκτρέφονται ή φυλάσσονται στην εγκατάσταση.

Άρθρο 16

1. Γίνονται διευθετήσεις στις εγγεγραμμένες εγκαταστάσεις παραγωγής να κρατούν στοιχεία σχετικά με τα ζώα που εκτρέφουν, τον αριθμό και το είδος των ζώων που φεύγουν, τις ημερομηνίες εξόδου και το όνομα και τη διεύθυνση του παραλήπτη.

2. Θα γίνονται διευθετήσεις στις εγγεγραμμένες εγκαταστάσεις προμήθειας να καταχωρούν τον αριθμό και το είδος τέτοιων ζώων που εισέρχονται ή εξέρχονται, τις ημερομηνίες της διακίνησης αυτής το πρόσωπο από το οποίο τα ζώα αυτά έχουν αποκτηθεί και το όνομα και τη διεύθυνση του παραλήπτη.

3. Η υπεύθυνη αρχή καθορίζει τα βιβλία τα οποία θα πρέπει να τηρούνται και είναι διαθέσιμα σ' αυτή από το πρόσωπο που είναι υπεύθυνο των εγκαταστάσεων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 αυτού του άρθρου. τα βιβλία αυτά διατηρούνται το λιγότερο τρία χρόνια από την τελευταία ημερομηνία καταχώρησης.

Άρθρο 17

1. Κάθε σκύλλος και γάτος που φυλάσσεται στις εγκαταστάσεις θα υποβάλλεται σε σήμανση ατομικά και μόνιμα με τον λιγότερο οδυνηρό τρόπο, πριν τον απογαλακτισμό του.

2. Όταν ένας μη σημασμένος σκύλλος ή γάτος εισάγεται σε μια εγκατάσταση για πρώτη φορά μετά τον απογαλακτισμό, αυτός πρέπει να σημαίνεται το συντομότερο δυνατό.

3. Όταν ένας σκύλλος ή γάτος μεταφέρεται από μια εγκατάσταση σε άλλη πριν τον απογαλακτισμό και εφ' όσον δεν είναι πρακτικά δυνατό να σημανθεί εκ των προτέρων, η εγκατάσταση υποδοχής πρέπει να τηρεί πλήρη στοιχεία, ιδίως για την ταυτότητα της μητέρας, μέχρις ότου το ζώο σημανθεί.

4. Τα χαρακτηριστικά της ταυτότητας και της προέλευσης κάθε σκύλλου ή γάτου καταγράφονται στα βιβλία κάθε εγκατάστασης.

ΜΕΡΟΣ VI

Εγκαταστάσεις χρησιμοποίησης ζώων

Άρθρο 18

Οι εγκαταστάσεις χρησιμοποίησης εγγράφονται ή άλλως πως εξουσιοδοτούνται από την υπεύθυνη αρχή και οφείλουν να συνάδουν με τους όρους του άρθρου 5.

Άρθρο 19

Πρέπει να ληφθεί πρόνοια έτσι ώστε οι εγκαταστάσεις πειραματισμού να εξοπλισθούν με μέσα κατάλληλα για τα χρησιμοποιούμενα είδη ζώων και τη διεξαγωγή πειραμάτων σ' αυτά. Ο σχεδιασμός, η κατασκευή και η λειτουργία των εγκαταστάσεων αυτών θα επιτρέπουν την αποτελεσματικότερη δυνατή διεξαγωγή των πειραμάτων ώστε να λαμβάνονται έγκυρα αποτελέσματα με τον ελάχιστο δυνατό αριθμό ζώων, το λιγότερο πόνο, ταλαιπωρία αγωνία ή μόνιμη βλάβη.

Άρθρο 20

Σε κάθε εγκατάσταση πειραματισμού:

α) θα προσδιορίζεται η ταυτότητα του προσώπου ή των προσώπων που είναι διοικητικά υπεύθυνα για τη φροντίδα των ζώων και τη λειτουργία του εξοπλισμού.

β) θα υπάρχει επαρκής αριθμός ειδικά εκπαιδευμένων προσώπων.

γ) θα γίνουν επαρκείς διευθετήσεις για την παροχή κτηνιατρικής συμβουλής και θεραπείας.

δ) ένας κτηνίατρος ή άλλο αρμόδιο πρόσωπο θα είναι υπεύθυνο για παροχή συμβουλών σε σχέση με την ευημερία των ζώων.

Άρθρο 21

1. Ζώα των ειδών που αναφέρονται πιο κάτω και τα οποία είναι προς χρήση σε πειραματικές εργασίες πρέπει να αποκτούνται απευθείας από ή να προέρχονται από εγγεγραμμένες εγκαταστάσεις εκτροφής, εκτός αν γενική ή ειδική εξαίρεση έχει εξασφαλισθεί κάτω από συνθήκες που αποφασίζονται από το Συμβαλλόμενο Μέρος.

Μυς	Mus musculus
Επίμυς	Rattus norregiens
Ινδόχοιροι	Cavia porcellus
Χρυσός κρικυτός	Mesocricetus auratus
Κόνικλος	Oryctolagus cuniculus
Κύων	Canis familiaris
Γάτος	Felis catus
Ορνίθι	Coturnix coturni

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος αναλαμβάνει να εκεκτείνει τις πρόνοιες τις παραγράφου 1 αυτού του άρθρου και σε άλλα είδη ζώων, ιδίως στην τάξη των πιθήκων, μόλις υπάρξει προοπτική για ικανοποιητική προμήθεια ειδικά για τον σκοπό αυτό εκτεταμένων πειραματοζώων του συγκεκριμένου είδους.

3. Αδέσποτα κατοικίδια ζώα δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται για πειραματικές εργασίες. Μια γενική εξαίρεση των προνοιών της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, δεν μπορεί να εκεκτείνεται στους αδέσποτους σκύλλους και γάτους.

Άρθρο 22

Στις εγκαταστάσεις χρήσης μόνο ζώα που προμηθεύονται από εγγεγραμμένες εγκαταστάσεις εκτροφής ή προμήθειας πρέπει να χρησιμοποιούνται, εκτός αν γενική ή ειδική εξαίρεση εξασφαλίσθηκε κάτω από διευθετήσεις που αποφασίζονται από το Συμβαλλόμενο Μέρος.

Άρθρο 23

Πειραματικές εργασίες μπορούν όπου το επιτρέπει η υπεύθυνη αρχή, να διεξάγονται και εκτός των εγκαταστάσεων χρήσης.

Άρθρο 24

Διευθετήσεις πρέπει να γίνονται στις εγκαταστάσεις χρήσης για τήρηση βιβλίων τα οποία θα είναι στη διάθεση της υπεύθυνης αρχής μόλις τα ζητήσουν. Ιδιαίτερα αυτά τα βιβλία πρέπει να είναι αρκετά να ικανοποιούν τις απαιτήσεις του άρθρου 27 και επιπρόσθετα να δείχνουν τον αριθμό και το είδος των ζώων που αποκτήθηκαν, από ποίον αποκτήθηκαν και την ημερομηνία άφιξης τους.

ΜΕΡΟΣ VII

Εκπαίδευση και εξάσκηση

Άρθρο 25

1. Πειραματικές εργασίες που διεξάγονται με σκοπό την εκπαίδευση, εξάσκηση ή περαιτέρω επιμόρφωση ή για άλλα επαγγέλματα, συμπεριλαμβανομένης της φροντίδας των ζώων που χρησιμοποιούνται ή που σκοπεύεται η χρήση τους σε πειραματικές εργασίες, πρέπει να δηλώνονται στην υπεύθυνη αρχή και πρέπει να διεξάγονται από ή κάτω από την καθοδήγηση αρμοδίου προσώπου το οποίο θα είναι υπεύθυνο να βεβαιώνει ότι οι πειραματικές εργασίες συνάδουν με την Εθνική Νομοθεσία σύμφωνα με τις πρόνοιες αυτής της Σύμβασης.

2. Πειραματικές εργασίες μέσα στα πλαίσια της εκπαίδευσης, εξάσκησης ή περαιτέρω εκπαίδευσης για σκοπούς άλλους απ' εκείνους που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πιο πάνω δεν θα επιτρέπονται.

3. Πειραματικές εργασίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 αυτού του άρθρου πρέπει να περιορίζονται μόνο στις πλέον αναγκαίες για σκοπούς εκπαίδευσης ή εξάσκησης και να επιτρέπονται μόνο εφ' όσον ο σκοπός της διεξαγωγής τους δεν μπορεί να επιτευχθεί με παράλληλα συγκριτικά οπτικό-ακουστικά μέσα ή οποιεσδήποτε άλλες κατάλληλες μεθόδους.

Άρθρο 26

Πρόσωπα που διεξάγουν πειραματικές εργασίες ή λαμβάνουν μέρος ή αναλαμβάνουν την φροντίδα ζώων που χρησιμοποιούνται σε πειραματικές εργασίες, συμπεριλαμβανομένης της επίβλεψης, πρέπει να έχουν και την αρμόζουσα εκπαίδευση και εξάσκηση.

ΜΕΡΟΣ VIII

Στατιστικά στοιχεία

Άρθρο 27

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος συλλέγει στατιστικά στοιχεία σχετικά με τη χρήση ζώων σε πειραματικές εργασίες και όπου δεν αντίκειται στον νόμο τα στοιχεία αυτά δίδονται στην δημοσιότητα.

2. Στοιχεία συλλέγονται σχετικά με:

α) τον αριθμό και το είδος των ζώων που χρησιμοποιούνται σε πειραματικές εργασίες.

β) τον αριθμό των ζώων επιλεγμένων κατηγοριών που χρησιμοποιούνται σε πειραματικές εργασίες που έχουν άμεση σχέση με την ιατρική, την εκπαίδευση και την πρακτική εξάσκηση.

γ) τον αριθμό των ζώων επιλεγμένων κατηγοριών που χρησιμοποιούνται για προστασία του ανθρώπου και του περιβάλλοντος.

δ) τον αριθμό των ζώων επιλεγμένων κατηγοριών που χρησιμοποιούνται για πειραματικές εργασίες που απαιτούνται από το νόμο.

Άρθρο 28

1. Τηρουμένων των απαιτήσεων της Εθνικής Νομοθεσίας σ' ότι αφορά το απόρρητο και την εμπιστευτικότητα, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος πρέπει να κοινοποιεί κάθε χρόνο στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης τα στοιχεία σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 2, στην μορφή που παρουσιάζονται στο Παράρτημα Β της Σύμβασης αυτής.

2. Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης δημοσιεύει τα στατιστικά αυτά στοιχεία που λαμβάνει από τα Συμβαλλόμενα Μέρη σχετικά με τα στοιχεία του άρθρου 27 παρ.2.

3. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος καλείται να κοινοποιήσει στον Γενικό Γραμματέα την διεύθυνσή της εθνικής του αρχής από την οποία μπορεί να ζητήσει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα στατιστικά αυτά στοιχεία. Οι διευθύνσεις αυτές θα δημοσιεύονται με τα στατιστικά δεδομένα από τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

ΜΕΡΟΣ ΙΧ

Αναγνώριση πειραματικών εργασιών που διεξάγονται στην επικράτεια άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

Άρθρο 29

1. Προς αποφυγή αχρείαστων επαναλήψεων πειραματικών εργασιών που απαιτούνται από τον νόμο σε θέματα υγείας και ασφάλειας, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος, όπου είναι πρακτικά εφικτό, αναγνωρίζει και αποδέχεται τα αποτελέσματα των πειραματικών εργασιών που έγιναν στην επικράτεια άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

2. Για το σκοπό αυτό τα Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν, όπως είναι πρακτικά εφικτό και σύμφωνα με τον νόμο, να αλληλοβοηθούνται, ιδιαίτερα στην ανταλλαγή πληροφοριών όσον αφορά την νομοθετική και διοικητική πρακτική που σχετίζεται με τις ανάγκες διαδικασιών για διεξαγωγή πειραματικών εργασιών που γίνονται προς υποστήριξη αιτήσεων για εγγραφή προϊόντων καθώς επίσης και στην ανταλλαγή τεκμηριωμένων πληροφοριών για πειραματικές εργασίες που έγιναν στην επικράτεια τους καθώς και για την εξουσιοδότηση ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική λεπτομέρεια που έχει σχέση με αυτές τις πειραματικές εργασίες.

ΜΕΡΟΣ Χ

Πολυμερείς διαβουλεύσεις

Άρθρο 30

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη οφείλουν, μέσα σε πέντε χρόνια από την έναρξη ισχύος αυτής της Σύμβασης και κάθε πέντε χρόνια μετά, ή πιο συχνά αν η πλειοψηφία των Μερών το ζητήσει, να συνέρχονται για πολυμερείς διαβουλεύσεις στο Συμβούλιο της Ευρώπης προς εξέταση της εφαρμογής αυτής της Σύμβασης ή ανανέωση ή διεύρυνση των προνοιών της. Αυτές οι διαβουλεύσεις λαμβάνουν χώρα σε συνόδους που συγκαλεί ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη κοινοποιούν το όνομα του αντιπροσώπου τους προς τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης τουλάχιστο δύο μήνες πριν από τη συνάντησή.

ΜΕΡΟΣ ΧΙ

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 31

Η σύμβαση αυτή θα είναι ανοιχτή για υπογραφή από τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Τα έγγραφα επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρο 32

1. Η Σύμβαση αυτή τίθεται σε ισχύ την πρώτη μέρα του μήνα μετά την εκπνοή περιόδου έξι μηνών μετά την ημερομηνία κατά την οποία τέσσερα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης έχουν εκφράσει τη συγκατάθεσή τους να δεσμευτούν από την Σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31.

2. Σ' ότι αφορά τον Υπογράφοτα ο οποίος μεταγενέστερα εκφράζει την δέσμευσή του, η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την πρώτη μέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου έξι μηνών μετά την ημερομηνία της κατάθεσης του εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης.

Άρθρο 33

1. Μετά την έναρξη ισχύος της Σύμβασης αυτής, η επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης μπορεί να καλέσει οποιοδήποτε Κράτος μη μέλος του Συμβουλίου να προσχωρήσει στη Σύμβαση αυτή, κατόπιν απόφασης που λαμβάνεται από την πλειοψηφία όπως προδιαγράφεται στο Άρθρο 20, δ του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης και από την ομόφωνη ψήφο των αντιπροσώπων των Συμβαλλομένων Κρατών που έχουν δικαίωμα να παρακάθονται στην Επιτροπή.

2. Σ' ότι αφορά οποιοδήποτε προσχωρούν Κράτος, η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την πρώτη μέρα του μήνα που ακολουθεί περίοδο έξι μηνών μετά την ημερομηνία της κατάθεσης του εγγράφου προσχώρησης στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρο 34

1. Κάθε Υπογράφων Κράτος μπορεί κατά την υπογραφή ή κατάθεση του εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησής του να προβεί σε μία ή περισσότερες επιφυλάξεις. Ουδενμία επιφύλαξη επιτρέπεται για τα άρθρα 1 μέχρι 14 ή 18 μέχρι 20.

2. Κάθε Μέρος που έχει διατυπώσει επιφύλαξης σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, μπορεί εξ' ολοκλήρου ή μερικώς να την αποσύρει με γνωστοποίηση προς τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η απόσυρση τίθεται σε ισχύ κατά την ημερομηνία λήψης τέτοιας γνωστοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα.

3. Ένα Μέρος που έχει διατυπώσει επιφύλαξη σ' ότι αφορά πρόνοια αυτής της Σύμβασης δεν μπορεί να απαιτεί την εφαρμογή εκείνης της πρόνοιας από κανένα άλλο Μέρος. Δύναται όμως αν η επιφύλαξη είναι μερική ή υπό όρους, να απαιτήσει την εφαρμογή της πρόνοιας εκείνης όπως την αλεδέχθη.

Άρθρο 35

1. Κάθε υπογράφων Κράτος δύναται, κατά την υπογραφή ή όταν καταθέτει τα έγγραφα της επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης του να καθορίσει την περιοχή ή τις περιοχές στις οποίες η Σύμβαση αυτή θα ισχύει.

2. Κάθε Μέρος δύναται σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη ημερομηνία, με δήλωσή του που απευθύνεται στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης να επεκτείνει την εφαρμογή αυτής της Σύμβασης σε οποιαδήποτε άλλη περιοχή που ορίζεται στη δήλωση. Σε ότι αφορά αυτή την περιοχή, η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου έξι μηνών μετά την ημερομηνία λήψης τέτοιας δήλωσης από τον Γενικό Γραμματέα.

3. Κάθε δήλωση που γίνεται σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, μπορεί, σ' ότι αφορά οποιαδήποτε περιοχή που καθορίζεται σε τέτοια δήλωση, να ανακληθεί με γνωστοποίηση προς τον Γενικό Γραμματέα. Η ανάκληση τίθεται σε ισχύ την πρώτη μέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου έξι μηνών μετά την ημερομηνία λήψης τέτοιας γνωστοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 36

1) Κάθε Μέρος μπορεί ανά πάσα στιγμή να καταγγείλει τη Σύμβαση αυτή με γνωστοποίηση που απευθύνεται προς τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2. Η καταγγελία αυτή τίθεται σε ισχύ την πρώτη μέρα του μήνα μετά την εκπνοή περιόδου έξι μηνών από την ημερομηνία λήψης της γνωστοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 37

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης γνωστοποιεί προς τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και κάθε άλλο Κράτος που έχει προσχωρήσει σ' αυτή τη Σύμβαση:

- α. οποιαδήποτε υπογραφή
- β. την κατάθεση οποιουδήποτε εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης
- γ. κάθε ημερομηνία έναρξης ισχύος της Σύμβασης σύμφωνα με τα Άρθρα 32, 33 και 36
- δ. κάθε άλλη πράξη, γνωστοποίηση ή αναφορά που σχετίζεται με τη Σύμβαση αυτή.

Σε μαρτυρία των πιο πάνω οι υπογεγραμμένοι, προσηκόντως εξουσιοδοτημένοι για το σκοπό αυτό, έχουν υπογράψει τη Σύμβαση αυτή.

Έγινε στο Στρασβούργο, στις 20 Σεπτεμβρίου 1985, στην Αγγλική και Γαλλική γλώσσα, αμοιτέρων των κειμένων αυτών όντων εξίσου αυθεντικών, σε ένα και μοναδικό αντίτιπο το οποίο θα κατατεθεί στα αρχεία του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα διαβιβάσει κεκυρωμένα αντίγραφα σε κάθε Κράτος μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και σε κάθε Κράτος που προσκλήθηκε να προσχωρήσει στη Σύμβαση αυτή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α
ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ
 (Άρθρο 5 της Σύμβασης)

Εισαγωγή

1. Τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης έχουν αποφασίσει ότι σκοπός τους είναι η προστασία των ζώντων ζώων που χρησιμοποιούνται για πειραματικούς ή άλλους επιστημονικούς σκοπούς ώστε να διασφαλίσουν ότι κάθε πόνος, ταλαιπωρία, αγωνία ή μόνιμη βλάβη που εξασκείται σ' αυτά ως αποτέλεσμα των πειραματικών εργασιών που έγιναν σ' αυτά, θα τηρείται στον ελάχιστο βαθμό.

2. Είναι αληθές ότι ορισμένες πειραματικές εργασίες γίνονται στο ύπαιθρο σε ελεύθερα, αυτοεξαρτώμενα άγρια ζώα, αλλά τέτοιες πειραματικές εργασίες είναι σχετικά λίγες στον αριθμό. Η πλειονότητα των ζώων που χρησιμοποιούνται σε πειραματικές εργασίες πρέπει για πρακτικούς λόγους να διατηρείται κάτω από κάποιου είδους φυσικό έλεγχο σε εγκαταστάσεις από ανοικτές αυλές μέχρι κλουβιά για μικρά ζώα σε εργαστηριακές εγκαταστάσεις πειραματοζώων. Αυτή είναι μία κατάσταση όπου υπάρχει μεγάλη σύγκρουση συμφερόντων. Από τη μιά πλευρά είναι το ζώο όπου οι ανάγκες του όσον αφορά την κίνηση και άλλες κοινωνικές απαιτήσεις πρέπει να περιορισθούν, και από την άλλη ο πειραματιστής και οι βοηθοί του που απαιτούν πλήρη έλεγχο πάνω στο ζώο και το περιβάλλον του. Μέσα σ' αυτή την σύγκρουση συμφερόντων το ζώο δυνατόν κάποτε να τεθεί σε δεύτερη μοίρα.

3. Για τους πιο πάνω λόγους, η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Σπονδυλωτών Ζώων που Χρησιμοποιούνται για Πειραματικούς ή Άλλους Επιστημονικούς Σκοπούς προνοεί σύμφωνα με το άρθρο 5 ότι: "σε κάθε ζώο που χρησιμοποιείται ή πρόκειται να χρησιμοποιηθεί σε πειραματική εργασία πρέπει να εξασφαλίζεται διαμονή, περιβάλλον, τουλάχιστο κάποια ελάχιστη ελευθερία κινήσεων, τροφή, νερό και φροντίδα, κατάλληλη για την υγεία και ευημερία του. Κάθε περιορισμός σχετικός με τις φυσιολογικές ανάγκες και τις συνήθειες του ζώου πρέπει να ελαχιστοποιείται στο μικρότερο δυνατό βαθμό.

4. Στο παράρτημα αυτό δίδονται ορισμένες κατευθυντήριες γραμμές που βασίζονται στη γνώση και στην πρακτική όσον αφορά τη διαμονή και φροντίδα των ζώων. Επεξηγεί και συμπληρώνει τις βασικές αρχές που υιοθετήθηκαν στο άρθρο 5. Αντικειμενικός σκοπός είναι η υποβοήθησή των αρχών, ινστιτούτων και ατόμων στην εκπλήρωση των σκοπών του Συμβουλίου της Ευρώπης όσον αφορά αυτό το θέμα.

5. Φροντίδα είναι μια λέξη η οποία όταν χρησιμοποιείται σε συνδιασμό με ζώα που σκοπεύεται η χρήση τους σε πειραματική εργασία ή χρησιμοποιούνται ήδη σε πειραματικές εργασίες, καλύπτει όλα τα θέματα της σχέσης μεταξύ ζώων και ανθρώπου. Η ουσία αυτής είναι το σύνολο των στοιχείων που χρησιμοποιεί ο άνθρωπος για να έχει και διατηρεί το ζώο στην καλύτερη φυσική και πνευματική κατάσταση με το να υποφέρει στο ελάχιστο και να αποδίδει το μέγιστο στις πειραματικές εργασίες. Αρχίζει από τη στιγμή που σκοπεύεται η χρήση του ζώου σε πειραματική εργασία και συνεχίζει

μέχρι της ευθανασίας του ή άλλως πως σύμφωνα με το Άρθρο 11 της Σύμβασης μετά το τέλος της εργασίας.

6. Το παράρτημα αυτό σκοπεί στο να δώσει οδηγίες στον σχεδιασμό κατάλληλων κτιρίων πειραματοζώων. Υπάρχουν βέβαια, μερικές μέθοδοι αναπαραγωγής και διατήρησης πειραματοζώων οι οποίες διαφέρουν κυρίως στον βαθμό του ελέγχου του μικροβιακού περιβάλλοντος. Καθίσταται αυτονόητο ότι το προσωπικό θα κρίνει αφ' εαυτού μερικές φορές από τον χαρακτήρα και την κατάσταση των ζώων κατά πόσον οι αναμενόμενες συνθήκες χώρου είναι ικανοποιητικές, κυρίως όσον αφορά επιθετικά ζώα. Στην εφαρμογή των κατευθυντηρίων αρχών που περιγράφονται στο παράρτημα, τα ζητούμενα σε κάθε κατάσταση πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψη. Επί πλέον, είναι αναγκαίο να γίνονται σαφείς οι κατευθυντήριες γραμμές. Σε αντίθεση με τις πρόνοιες της Σύμβασης αυτές δεν είναι υποχρεωτικές: είναι εισηγήσεις που χρησιμοποιούνται κατά βούληση, σχεδιασμένες ως οδηγοί στην πρακτική και στα καθιερωμένα, που εκείνοι που ενέχονται θα πρέπει συνειδητά να προσπαθούν να επιτύχουν.

Είναι γι' αυτό το λόγο που ο όρος "θα έπρεπε" χρησιμοποιείται σ' όλο το κείμενο ακόμη όπου και το "πρέπει" θα ήτο η πιο κατάλληλη λέξη. Για παράδειγμα είναι αυτονόητο ότι τροφή και νερό "πρέπει" να παρέχεται (ίδη 3.7.2. και 3.8.).

7. Τελικά για πρακτικούς και οικονομικούς λόγους, τα υφιστάμενα κτίρια και εξοπλισμός δεν υπάρχει λόγος να αντικατασταθούν πριν φθαρούν ή άλλως πως γίνουν άχρηστα. Στη διάρκεια αναμονής για αντικατάσταση του εξοπλισμού με νέο σύμφωνα με τις παρούσες προδιαγραφές, ο υφιστάμενος εξοπλισμός πρέπει όσον είναι πρακτικά δυνατό να χρησιμοποιείται σύμφωνα με τις οδηγίες όσον αφορά τον αριθμό και το μέγεθος των ζώων που τίθενται μέσα στα κλουβιά και δωμάτια.

ΟΡΙΣΜΟΙ

Στο παρόν παράρτημα Α, επιπρόσθετα με τους ορισμούς στο Άρθρο 1.2 της Σύμβασης, νοούνται ως:

- (α) "θάλαμοι διαβίωσης": οι αίθουσες όπου τα ζώα συνήθως στεγαζονται, είτε για αναπαραγωγή και εκτροφή είτε κατά τη διάρκεια ενός πειράματος
- (β) "κλουβιά": ένα σταθερό ή κινητό πλαίσιο που περιβάλλεται από στερεά τοιχώματα και, τουλάχιστον από τη μια πλευρά, από κιγκλιδώματα ή δικτυωτά σύρματα ή, όπου ενδείκνυται, από δίχτυα και όπου φυλάσσονται ή μεταφέρονται ένα ή περισσότερα ζώα· ανάλογα με τον αριθμό των ζώων που φυλάσσονται και το μέγεθος του χώρου, η ελευθερία κινήσεων των ζώων είναι σχετικά περιορισμένη·
- (γ) "κελλί": ένας περιφραγμένος χώρος, λόγω χάριν από τοιχώματα, κιγκλιδώματα ή δικτυωτά σύρματα, όπου φυλάσσονται ένα ή περισσότερα ζώα· ανάλογα με το μέγεθος του χώρου και τον αριθμό των φυλάσσόμενων ζώων, η ελευθερία κινήσεων των ζώων είναι συνήθως μεγαλύτερη απ' ό,τι στα κλουβιά·
- (δ) "χώρος περιπάτου": ένας χώρος περιφραγμένος, λόγω χάριν με φράκτη, τοιχώματα, κιγκλιδώματα ή δικτυωτά σύρματα και ο οποίος συχνά ευρίσκεται έξω από μόνιμες εγκαταστάσεις, όπου τα ζώα που φυλάσσονται σε κλουβιά ή κελλιά μπορούν να κινηθούν ελεύθερα για ορισμένα χρονικά διαστήματα, ανάλογα με τις συνθήκες του ή τις φυσιολογικές ανάγκες τους, όπως η άσκηση·
- (ε) "διαμέρισμα": ένας μικρός χώρος με τρεις πλευρές, συνήθως με βέση για την τοποθέτηση της τροφής και κάθετα διαχωριστικά, όπου προσδέονται ένα ή δύο ζώα·

1. ΟΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

1.1. Λειτουργίες και γενικός τρόπος κατασκευής

- 1.1.1. Κάθε εγκατάσταση θα πρέπει να είναι κατασκευασμένη έτσι ώστε να δημιουργεί το κατάλληλο περιβάλλον για τα στεγαζόμενα ζώα. Πρέπει επίσης να είναι σχεδιασμένη κατά τρόπο ώστε να εμποδίζει την είσοδο μη εξουσιοδοτημένων ατόμων.

Οι εγκαταστάσεις που αποτελούν τμήμα ενός ευρύτερου κτιριακού συγκροτήματος θα πρέπει επίσης να προστατεύονται από κατάλληλες κατασκευαστικές ρυθμίσεις και διευθετήσεις που περιορίζουν τον αριθμό των εισόδων και εμποδίζουν την κυκλοφορία μη εξουσιοδοτημένων ατόμων.

- 1.1.2. Συνιστάται η διαμόρφωση ενός προγράμματος συντήρησης των εγκαταστάσεων προκειμένου να προληφθούν οι τυχόν βλάβες του εξοπλισμού.

1.2. Θάλαμοι διαβίωσης

- 1.2.1. Θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται ο τακτικός και αποτελεσματικός καθαρισμός των θαλάμων και η διατήρηση ικανοποιητικού επιπέδου υγιεινής. Οι οροφές και οι τοίχοι πρέπει να είναι ανθεκτικοί με λεία, στεγανή και εύκολα πλενόμενη επιφάνεια. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στους αρμούς των παρτών, αγωγών σωλήνων και καλωδίων. Οι τυχόν πόρτες ή τα παράθυρα, θα πρέπει να είναι κατασκευασμένα ή να προστατεύονται κατά τρόπο ώστε να μην επιτρέπουν την είσοδο σε ανεπιθύμητα ζώα. Όταν ενδείκνυται, μπορεί να δημιουργηθεί στην πόρτα ένα άνοιγμα που θα επιτρέπει τον έλεγχο του θαλάμου. Τα δάπεδα θα πρέπει να είναι λεία, στεγανά και με αντλιοσθητική, εύκολα πλενόμενη επιφάνεια που να μπορεί να φέρει το βάρος των διαχωριστικών και άλλου βαρέος εξοπλισμού χωρίς να υφίσταται ζημιές. Οι τυχόν αποχετευτικοί αγωγοί θα πρέπει να είναι επαρκώς καλυμμένοι και να φέρουν κατάλληλη σχάρα ώστε να εμποδίζεται η είσοδος των ζώων.
- 1.2.2. Οι θάλαμοι όπου τα ζώα μπορούν να τρέχουν ελεύθερα θα πρέπει να έχουν τοιχώματα και δάπεδα με επιφάνεια από εξαιρετικά ανθεκτικό υλικό που να αντέχει τη φθορά και τα σκισίματα από τα ζώα και τις εργασίες καθαρισμού. Το υλικό δεν θα πρέπει να είναι επιβλαβές για την υγεία των ζώων και να είναι τέτοιο ώστε τα ζώα να μην μπορούν να τραυματιστούν. Η ύπαρξη αποχετευτικών αγωγών στους θαλάμους αυτούς είναι επιθυμητή. Πρέπει να προβλεφθεί πρόσθετη προστασία για τον εξοπλισμό ή τις εγκαταστάσεις ώστε να μην υφίστανται ζημιές από τα ζώα, ή να προκαλούν τραυματισμό τους. Θα πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ώστε να εμποδίζεται η πρόσβαση του κοινού και άλλων ζώων σε τυχόν ακάλυπτους χώρους άσκησης.
- 1.2.3. Οι θάλαμοι που προορίζονται για τη φύλαξη ζώων των αγροκτημάτων (βοειδή, πρόβατα, αίγες, χοίροι, άλογα, πουλερικά, κλπ.) θα πρέπει να ανταποκρίνονται τουλάχιστον στα πρότυπα που ορίζει η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Ζώων που προορίζονται για γεωργικούς σκοπούς, καθώς και οι εθνικές κτηνιατρικές και άλλες αρχές.
- 1.2.4. Οι περισσότεροι θάλαμοι είναι σχεδιασμένοι για να στεγάζουν τρωκτικά. Συχνά επίσης τέτοιοι θάλαμοι χρησιμοποιούνται για μεγαλύτερα είδη. Πρέπει να λαμβάνεται φροντίδα ώστε να μην σιωτεγάζονται είδη που είναι ασύμβατα μεταξύ τους.
- 1.2.5. Οι θάλαμοι διαβίωσης θα πρέπει να διαθέτουν τα μέσα για τη διεξαγωγή μικρών πειραμάτων και χειρισμών, όπου ενδείκνυται.
- 1.3. Εργαστήρια και θάλαμοι για γενικά και ειδικά πειράματα.

- 1.3.1. Στις εγκαταστάσεις εκτροφής ή προμήθειας θα πρέπει να υπάρχουν κατάλληλες εγκαταστάσεις για την προετοιμασία των προς αποστολή ετοιμών ζώων.
 - 1.3.2. Όλες οι εγκαταστάσεις θα πρέπει επίσης να διαθέτουν το ελάχιστο των εργαστηρίων για τη διεξαγωγή απλών διαγνωστικών δοκιμών, νεκροτομικών εξετάσεων ή/και για τη συλλογή δειγμάτων που πρόκειται να υποβληθούν αλλού σε διεξοδικότερες εργαστηριακές εξετάσεις.
 - 1.3.3. Θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για την υποδοχή των ζώων, κατά τρόπο ώστε τα αφικνούμενα ζώα να μην εκθέτουν σε κινδύνους ζώα που ευρίσκονται ήδη στις εγκαταστάσεις, λόγω χάριν με την υποβολή τους σε απομόνωση. Πρέπει να υπάρχουν αίθουσες γενικών και ειδικών πειραμάτων ώστε να αντιμετωπίζονται οι καταστάσεις όπου είναι ανεπιθύμητη η πραγματοποίηση των πειραμάτων ή παρατηρήσεων στο θάλαμο.
 - 1.3.4. Θα πρέπει να υπάρχουν κατάλληλες εγκαταστάσεις για να στεγάζονται ξεχωριστά τα ζώα που είναι άρρωστα ή τραυματισμένα.
 - 1.3.5. Στις περιπτώσεις που ενδείκνυται, θα πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη για ένα ή περισσότερα χειρουργεία, κατάλληλα εξοπλισμένα για την πραγματοποίηση χειρουργικών πειραμάτων υπό άσηπτες συνθήκες. Πρέπει επίσης να υπάρχουν εγκαταστάσεις για τη μετεγχειρητική ανάρρωση, εφόσον αυτή επιβάλλεται.
- 1.4. Χώροι υπηρεσίας.
 - 1.4.1. Οι αίθουσες αποθήκευσης των τροφίμων θα πρέπει να είναι δροσεροί, ξηροί, απρόσβλητοι από τα παράσιτα και τα έντομα, και οι αίθουσες ύπνου ξηρές και απρόσβλητες από παράσιτα και έντομα. Άλλα υλικά, τα οποία μπορούν να προσβληθούν ή να δημιουργήσουν κινδύνους, θα πρέπει να φυλάσσονται ξεχωριστά.
 - 1.4.2. Θα πρέπει να υπάρχουν αποθήκες για καθαρά κλουβιά, όργανα και άλλο εξοπλισμό.
 - 1.4.3. Η αίθουσα καθαρισμού και πλυσίματος θα πρέπει να έχει τις διαστάσεις που απαιτούνται για να φιλοξενήσει τις εγκαταστάσεις απολύμανσης και καθαρισμού του χρησιμοποιηθέντος εξοπλισμού. Η διαδικασία καθαρισμού θα πρέπει να είναι οργανωμένη έτσι ώστε να διαχωρίζεται η ροή των καθαρών από τα ακάθαρτα είδη, και να αποφεύγεται έτσι η μόλυνση ειδών που μόλις έχουν καθαριστεί. Οι τοίχοι και τα δάπεδα θα πρέπει να καλύπτονται με κατάλληλο ανθεκτικό υλικό επιφανείας και το σύστημα εξαερισμού θα πρέπει να έχει την απαιτούμενη ισχύ για να απομακρύνει την πλεονάζουσα θερμότητα και υγρασία.
 - 1.4.4. Θα πρέπει να λαμβάνεται πρόνοια για την υγιεινή αποθήκευση και διάθεση των σφαγίων και των ζωικών απορριμμάτων. Στην περίπτωση που η επιτόπια αποθήκευση

δεν είναι δυνατή ή επιθυμητή, θα πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την ασφαλή διάθεση των εν λόγω υλικών με βάση τους τοπικούς κανονισμούς και διατάγματα. Θα πρέπει να λαμβάνονται ειδικές προφυλάξεις για τα υψηλού βαθμού τοξικότητας ή τα ραδιενεργά απορρίμματα.

- 1.4.5. Ο σχεδιασμός και η κατασκευή των χώρων ελεύθερης κυκλοφορίας θα πρέπει να ανταποκρίνεται στα πρότυπα των θαλάμων διαβίωσης. Οι διάδρομοι θα πρέπει να έχουν το πλάτος εκείνο που θα επέτρεπε την εύκολη διακίνηση του κινητού εξοπλισμού.

2. ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΟΥΣ ΘΑΛΑΜΟΥΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ

2.1. Εξαερισμός

- 2.1.1. Οι θάλαμοι διαβίωσης θα πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με κατάλληλο σύστημα εξαερισμού που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των στεγαζομένων ειδών. Σκοπός του συστήματος εξαερισμού είναι η παροχή καθαρού αέρα και η διατήρηση σε χαμηλά επίπεδα των οσμών, επιβλαβών αερίων, της σκόνης και των οτιδήποτε μολυσματικών παραγόντων. Επιτρέπεται επίσης το μετριασμό της υπερβολικής θερμότητας και υγρασίας.

- 2.1.2. Ο αέρας του θαλάμου διαβίωσης θα πρέπει να ανανεώνεται τακτικά. Ένας ρυθμός εξαερισμού 15-20 αλλαγών του αέρα την ώρα θεωρείται γενικά ικανοποιητικός. Σε ορισμένες περιπτώσεις ωστόσο, που τα φυλασσόμενα ζώα ανά θάλαμο είναι λίγα, 8-10 αλλαγές την ώρα μπορεί να επαρκούν ή ακόμη να μη χρειάζεται καθόλου μηχανικός εξαερισμός. Υπό άλλες συνθήκες μπορεί να απαιτείται πολύ υψηλότερος ρυθμός αλλαγής του αέρα. Θα πρέπει να αποφεύγεται η επανακυκλοφορία χρησιμοποιημένου αέρα που δεν έχει καθαριστεί. Πρέπει ωστόσο να τονιστεί ότι ακόμη και το αποτελεσματικότερο σύστημα δεν μπορεί να αντισταθμίσει τις κακές πρακτικές καθαρισμού ή την αμέλεια.

- 2.1.3. Ο σχεδιασμός του συστήματος εξαερισμού θα πρέπει να είναι τέτοιος ώστε να αποφεύγονται επιβλαβή ρεύματα.

- 2.1.4. Θα πρέπει να απαγορεύεται το κάπνισμα σε αίθουσες όπου υπάρχουν ζώα.

2.2. Θερμοκρασία

- 2.2.1. Ο πίνακας 1 δείχνει τα συνιστώμενα όρια διακύμανσης της θερμοκρασίας. Ας σημειωθεί ότι τα όρια αυτά αφορούν μόνον ενήλικα, φυσιολογικά ζώα. Για τα νεογνικά και τα νεαρά ζώα συχνά απαιτούνται πολύ υψηλότερες θερμοκρασίες. Η θερμοκρασία των χώρων θα πρέπει να ρυθμίζεται ανάλογα με τις πιθανές μεταβολές της θερμικής κατάστασης των ζώων, που μπορεί να οφείλονται σε φυσιολογικές συνθήκες ή στις επιδράσεις των πραγματοποιούμενων πειραμάτων.

- 2.2.2. Με τις κλιματικές συνθήκες που επικρατούν στην Ευρώπη μπορεί να χρειάζεται σύστημα εξαερισμού με δυνατότητες διοχέτευσης τόσο θερμού όσο και ψυχρού αέρα.
- 2.2.3. Στις εγκαταστάσεις πειραματισμού μπορεί να απαιτείται ακριβής έλεγχος της θερμοκρασίας στους θαλάμους διαβίωσης, δεδομένου ότι η θερμοκρασία του περιβάλλοντος αποτελεί ένα φυσικό παράγοντα που επιβράχιστικά στο μεταβολισμό όλων των ζώων.
- 2.3. Υγρασία
Οι οριακές διακυμάνσεις της σχετικής υγρασίας (RH) επιδρούν δυσμενώς στην υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων. Συνιστάται, ως εκ τούτου, να λαμβάνονται μέτρα ώστε τα επίπεδα της σχετικής υγρασίας στους θαλάμους διαβίωσης να είναι κατάλληλα για τα ενδιαφερόμενα είδη. Συνήθως πρέπει να κυμαίνονται γύρω στο $55\% \pm 10\%$. Τιμές RH κάτω του 40% και άνω του 70% πρέπει να αποφεύγονται για παρατεταμένες περιόδους.
- 2.4. Φωτισμός
Σε θαλάμους που στερούνται παραθύρων είναι αναγκαίο να υπάρχει ελεγχόμενος φωτισμός ώστε να ικανοποιούνται οι βιολογικές ανάγκες των ζώων και να δημιουργείται ικανοποιητικό περιβάλλον εργασίας. Είναι επίσης αναγκαίο να ελέγχεται η ένταση του φωτός και ο κύκλος φως-σκοτάδι. Προκειμένου περί αλβικών ζώων (albino) πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ευαισθησία τους στο φως (βλέπε επίσης σημείο 2.6)
- 2.5. Θόρυβος
Ο θόρυβος μπορεί να αποτελεί έναν πολύ σημαντικό παράγοντα ανησυχίας στους χώρους που φιλάσσονται ζώα. Οι θάλαμοι καθώς και οι αίθουσες που πραγματοποιούνται πειράματα πρέπει να είναι μονωμένες έναντι των ήχων υψηλής εντάσεως στο φάσμα των ακουόμενων και των υψηλότερων συχνοτήτων, προκειμένου να αποφεύγονται οι διαταραχές της συμπεριφοράς και της φυσιολογίας των ζώων. Οι ξαφνικοί θόρυβοι μπορούν να προκαλέσουν σημαντικές μεταβολές της λειτουργίας των οργάνων, πλην όμως, δεδομένου ότι συχνά είναι αναπόφευκτοι, ενδείκνυται πολλές φορές να ακούγεται στους θαλάμους διαβίωσης και στις αίθουσες όπου πραγματοποιούνται πειράματα ένας συνεχής ήχος μέσης εντάσεως, όπως απαλή μουσική.
- 2.6. Συστήματα συναγερμού
Οι εγκαταστάσεις που στεγάζουν μεγάλο αριθμό ζώων είναι ευπρόσβλητες. Συνιστάται ως εκ τούτου να προστατεύονται καταλλήλως με συσκευές για τον εντοπισμό εστιών πυρός και για τη διαπίστωση της παρείσφρησης μη εξουσιοδοτημένων ατόμων. Οι τυχόν τεχνικές ατέλειες ή η τυχόν βλάβη του συστήματος εξαερισμού είναι ένα ενδεχόμενο που μπορεί να προκαλέσει διαταραχές ή ακόμη και τον θάνατο ζώων, λόγω ασφυξίας και υπεβολικής ζέστης ή, σε λιγότερο σοβαρές περιπτώσεις, να έχει τόσο αρνητικές επιπτώσεις σε κάποιο πείραμα ώστε αυτό να αποτύχει και να χρειάζεται η

επανάληψή του. Ως εκ τούτου θα πρέπει να εγκαθίστανται κατάλληλες συσκευές παρακολούθησης των εγκαταστάσεων θέρμανσης και εξαερισμού, ούτως ώστε το προσωπικό να έχει γενική εποπτεία της λειτουργίας των συστημάτων αυτών. Εφόσον κρίνεται σκόπιμο, θα πρέπει να εγκατασταθεί ένα βοηθητικό σύστημα παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος προκειμένου να διασφαλιστεί η λειτουργία των συσκευών, και ως εκ τούτου η επιβίωση των ζώων και ο φωτισμός, σε περίπτωση βλάβης ή διακοπής της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος. Σε περίπτωση θέσης θα πρέπει να είναι αναρτημένες σαφείς οδηγίες περί των ληπτέων μέτρων σε έκτακτες περιπτώσεις. Συνιστάται η εγκατάσταση συστήματος συναγερμού στα ιχθυοτροφεία για την περίπτωση βλάβης της παροχής ύδατος. Θα ήταν επίσης σκόπιμο να ληφθούν μέτρα ώστε η λειτουργία του συστήματος συναγερμού να διαταράσσει όσο το δυνατό λιγότερο την ησυχία των ζώων.

3. ΜΕΡΙΜΝΑ

3.1. Υγεία

3.1.1. Ο υπεύθυνος των εγκαταστάσεων θα πρέπει να εξασφαλίζει την τακτική επιθεώρηση των ζώων και τον έλεγχο των συνθηκών διαβίωσης και της φροντίδας τους, από κτηνίατρο ή άλλο αρμόδιο πρόσωπο.

3.1.2. Θα πρέπει να δίδεται προσοχή στην υγεία και στην υγιεινή του προσωπικού. Εφόσον εκτιμάται ότι πρόκειται για παράγοντα που μπορεί να βλάψει τα ζώα.

3.2. Σύλληψη

Τα άγρια ζώα καθώς και αυτά που ζουν σε άγρια κατάσταση θα πρέπει να συλλαμβάνονται μόνο με μη βίαναυτες μεθόδους και από έμπειρα άτομα που κατέχουν πλήρως τις συνήθειες και τους οικότοπους των προς σύλληψη ζώων. Σε περίπτωση που κατά την επιχειρούμενη σύλληψη χρειαστεί να χρησιμοποιηθεί αναισθητικό ή άλλο φάρμακο, η χορήγησή του θα πρέπει να γίνεται από κτηνίατρο ή άλλο αρμόδιο πρόσωπο. Τα ζώα που ενδεχομένως τραυματίστηκαν σοβαρά θα πρέπει να εξετάζονται το γρηγορότερο από κτηνίατρο προκειμένου να υποβληθούν σε θεραπεία. Στην περίπτωση που, κατά τη γνώμη του κτηνίατρου, το ζώο θα εξακολουθήσει να ζει υποφέροντας και πονώντας, θα πρέπει να θανατωθεί αμέσως με μη βίαναυσο τρόπο. Ελλείψει κτηνίατρου, κάθε ζώο που έχει τραυματισθεί σοβαρά θα πρέπει να θανατώνεται αμέσως με μη βίαναυσο τρόπο.

3.3. Συνθήκες συσκευασίας και μεταφοράς

Αναμφίβολα, κάθε μετακίνηση αποτελεί για τα ζώα μία δοκιμασία, η οποία θα έπρεπε να αυβλύνεται κατά το δυνατόν. Προκειμένου να μεταφερθούν, τα ζώα θα πρέπει να έχουν καλώς στην υγεία τους και αποτελεί ευθύνη του αποστολέα να το εξασφαλίσει. Ζώα που είναι άρρωστα ή κατ' άλλο τρόπο σε όχι καλή κατάσταση δεν πρέπει σε καμία

περίπτωση να υποβάλλονται σε μεταφορά που δεν είναι αναγκαία για θεραπευτικούς ή διαγνωστικούς σκοπούς. Ιδιαίτερη μέριμνα θα πρέπει να λαμβάνεται για τα θήλα ζώα σε προχωρημένη εγκυμοσύνη. Τα θήλα ζώα που ενδέχεται να γεννήσουν κατά τη διάρκεια της μεταφοράς ή που έχουν γεννήσει κατά τη διάρκεια προηγηθέντων σαράντα οκτώ ωρών, καθώς και το (τα) νεογνό (ά) τους, θα πρέπει να μη μεταφέρονται. Ο αποστολέας και ο μεταφορέας θα πρέπει να λαμβάνουν όλες τις αναγκαίες προφυλάξεις κατά τη διάρκεια της συσκευασίας, της φόρτωσης και της διακίνησης ώστε να αποφεύγεται η άσκοπη ταλαιπωρία λόγω ανεπαρκούς εξοπλισμού, της έκθεσής τους σε οριακές θερμοκρασίες, της έλλειψης τροφής και νερού, των μεγάλων καθυστερήσεων, κλπ. Ο παραλήπτης θα πρέπει να είναι σωστά ενημερωμένος για τις λεπτομέρειες της μεταφοράς και για τα συνοδευτικά έγγραφα μεταφοράς, ώστε να εξασφαλίζεται η γρήγορη διεκπεραίωση και υποδοχή στον τόπο απίξεως. Υπενθυμίζεται ότι, όσον αφορά τις διεθνείς μεταφορές ζώων, εφαρμόζεται η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για προστασία των ζώων κατά τις διεθνείς μεταφορές. Συνιστάται επίσης η αυστηρή τήρηση των εθνικών νόμων και κανονισμών, καθώς και των κανονισμών περί ζώων της Διεθνούς Ένωσης Αεροπορικών Μεταφορών (IATA) και της Ένωσης Αεροπορικών Μεταφορών Ζώων.

3.4. Υποδοχή και αποσυσκευασία

Τα δέματα που περιέχουν ζώα θα πρέπει να παραλαμβάνονται και να αποσυσκευάζονται χωρίς καθυστερήσεις που είναι δυνατό να αποφευχθούν. Μετά από επιθεώρησή τους, τα ζώα θα πρέπει να μεταφέρονται σε καθαρά κλουβιά ή κελλιά και να εφοδιάζονται με κατάλληλη τροφή και νερό. Τα άρρωστα ή σε κακή κατάσταση ζώα θα πρέπει να παραμένουν υπό στενή επίβλεψη και χωριστά από τα άλλα ζώα. Εφόσον χρειάζεται, θα πρέπει το συντομότερο δυνατό να εξετάζονται από κτηνίατρο ή άλλο αρμόδιο πρόσωπο και να υποβάλλονται σε θεραπεία. Ζώα που στερούνται πιθανότητας ανάρρωσης θα πρέπει να θανατώνονται αμέσως με μη βάνουσο τρόπο. Τέλος, όλα τα παραληθέντα ζώα πρέπει να εγγράφονται σε μητρώα και να επισημαίνονται σύμφωνα με τα άρθρα 16, 17 και 24 της παρούσας Σύμβασης. Τα κιβώτια μεταφοράς θα πρέπει να καταστρέφονται αμέσως στην περίπτωση που είναι αδύνατη η κατάλληλη απολύμανση.

3.5. Καραντίνα, απομόνωση και εγκλιματισμός

3.5.1. Στόχοι της καραντίνας είναι:

- α) η προστασία άλλων ζώων στις εγκαταστάσεις
- β) η προστασία του ανθρώπου από ζωνοτικές λοιμώξεις
- γ) η ανάπτυξη μιας ορθής επιστημονικής πρακτικής

Για τα ζώα που γίνονται δεκτά σε εγκαταστάσεις συνιστάται για κάποιο διάστημα η υποβολή τους σε καραντίνα, εκτός εάν η κατάσταση της υγείας τους είναι ικανοποιητική. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως αυτή της λύσσας, επί παραδείγματι, το διάστημα αυτό μπορεί να

ορίζεται από τους εθνικούς κανονισμούς του κράτους μέλους. Σε άλλες περιπτώσεις κυμαίνεται, και θα πρέπει να καθορίζεται από κάποιο αρμόδιο πρόσωπο, ανάλογα με τις περιστάσεις· συνήθως πρόκειται περί του κτηνίατρου των εγκαταστάσεων (βλέπε επίσης τον πίνακα 2).

Είναι δυνατή η χρησιμοποίηση ζώων σε πειράματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που είναι σε καραντίνα, εφόσον έχουν προσαρμοστεί στο νέο τους περιβάλλον και δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερους κινδύνους για τα άλλα ζώα ή τον άνθρωπο.

3.5.2. Συνιστάται να προβλέπονται χώροι απομόνωσης των ζώων για τα οποία υπάρχουν ενδείξεις ή υπόνοιες κακής κατάστασης της υγείας τους, και τα οποία ενδεχομένως να αντιπροσωπεύουν κινδύνους για τον άνθρωπο ή τα άλλα ζώα.

3.5.3. Ακόμη και όταν τα ζώα δείχνουν να έχουν καλώς στην υγεία τους, αποτελεί καλή ζωοτεχνική πρακτική να περνούν μία περίοδο εγκλιματισμού προτού χρησιμοποιηθούν σε κάποιο πείραμα. Η διάρκεια της περιόδου εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως η ταλαιπωρία στην οποία έχουν υποβληθεί τα ζώα, η οποία με τη σειρά της είναι συνάρτηση πολλών παραγόντων, όπως επί παραδείγματι η διάρκεια της μεταφοράς και η ηλικία του ζώου. Η διάρκεια της περιόδου καθορίζεται από κάποιο αρμόδιο πρόσωπο.

3.6. Εγκλωβισμός

3.6.1. Μπορούμε να διακρίνουμε δύο γενικά συστήματα στέγασης των ζώων.

Πρώτον, υπάρχει το σύστημα που απαντά στις εγκαταστάσεις εκτροφής, προμήθειας και πειρατισμού στον βιοιατρικό τομέα που προορίζονται για ζώα όπως τα τρωκτικά, τα κουνέλια, τα σαρκοφάγα, τα πτηνά και τα πρωτεύοντα θηλαστικά εκτός του ανθρώπου, όπως επίσης μερικές φορές και για τα μηρυκαστικά, τους χοίρους και τους ίππους. Στους πίνακες 3 έως 13 χαράσσονται κατευθυντήριες γραμμές για τα κλουβιά, τα κελλιά, τους χώρους περιπάτου και τα διαμερίσματα που αρμόζουν για ανάλογες εγκαταστάσεις. Στα σχήματα 1 έως 7 παρέχονται πρόσθετες κατευθύνσεις για τους ελάχιστους χώρους των κλουβιών. Ακόμη, στα σχήματα 8 έως 12 παρέχονται κατευθύνσεις για την εκτίμηση του κατάλληλου αριθμού ζώων ανά κλουβί.

Δεύτερον, υπάρχει το σύστημα που απαντά συχνά σε εγκαταστάσεις που στα πειράματά τους χρησιμοποιούν μόνο ζώα αγροκτήματος ή αναλόγου μεγέθους. Οι συνθήκες διαβίωσης των ζώων στις εγκαταστάσεις αυτές θα πρέπει να είναι τουλάχιστον αυτές που ορίζουν οι τρέχοντες κτηνιατρικοί κανόνες.

3.6.2. Τα κλουβιά και τα κελλιά θα πρέπει να μην είναι κατασκευασμένα από υλικά που βλάπτουν την υγεία των ζώων

και να είναι σχεδιασμένα κατά τρόπο ότου τα ζώα να μην μπορούν να τραυματιστούν και, εφόσον δεν απορρίπτονται μετά τη χρήση τους, να είναι κατασκευασμένα από ανθεκτικό υλικό συμβιβασίμο με τις τεχνικές καθαρισμού και απολύμανσης. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να αποδίδεται στα δάπεδα των κλουβιών και των κελλιών τα οποία θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες του είδους και της ηλικίας των ζώων και να διευκολύνουν την απομάκρυνση των περιττωμάτων.

- 3.6.3. Τα κελλιά θα πρέπει να κατασκευάζονται με γνώμονα τις καλές συνθήκες διαβίωσης των ειδών. Πρέπει να επιτρέπουν την ικανοποίηση ορισμένων ηθολογικών αναγκών (π.χ. την ανάγκη της αναρρίχησης, της προσωρινής απομόνωσης ή προφύλαξης) και τον αποτελεσματικό καθαρισμό όπως επίσης την αποφυγή της υποχρεωτικής επαφής με άλλα ζώα.

3.7. Διατροφή

- 3.7.1. Κατά τη διαλογή, παραγωγή και παρασκευή της τροφής των ζώων, θα πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ώστε να αποφεύγεται η χημική, φυσική και μικροβιολογική ρύπανσή τους. Οι τροφές θα πρέπει να συσκευάζονται σε στέρες, κλειστές σακκούλες, σφραγισμένες με την ημερομηνία παρασκευής όποτε αυτό ενδείκνυται. Η συσκευασία, μεταφορά και αποθήκευση θα πρέπει επίσης να είναι τέτοιες ώστε να αποφεύγεται η μόλυνση, η υποβάθμιση ή η καταστροφή. Οι χώροι αποθήκευσης θα πρέπει να είναι δροσεροί, σκοτεινοί, ξηροί και προφυλαγμένοι από τα παράσιτα και τα έντομα. Τα αλλοιώσιμα τρόφιμα όπως τα λαχανικά, τα κηπευτικά, τα φρούτα, το κρέας, το ψάρι κλπ. θα πρέπει να αποθηκεύονται σε ψυχρές αίθουσες σε ψυγεία ή καταψύκτες.

Όλα τα χωνιά, οι ταγίστρες ή τα άλλα σκεύη που χρησιμοποιούνται για τη διατροφή θα πρέπει να καθαρίζονται τακτικά, και εάν χρειάζεται, να αποστειρώνονται. Εάν η τροφή είναι υγρή ή μολύνεται εύκολα με νερό, ούρα κλπ. είναι αναγκαίος ο καθημερινός καθαρισμός.

- 3.7.2. Ο τρόπος διανομής της τροφής μπορεί να διαφέρει ανάλογα με το είδος του ζώου, θα πρέπει όμως να ανταποκρίνεται στις φυσιολογικές ανάγκες του ζώου. Θα πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ώστε κάθε ζώο να έχει πρόσβαση στην τροφή.

3.8. Νερό

- 3.8.1. Όλα τα ζώα θα πρέπει να έχουν ανά πάσα στιγμή στη διάθεσή τους καθαρό πόσιμο νερό. Κατά τη διάρκεια μεταφοράς είναι δυνατό να παρέχεται το νερό ως μέρος υγρής διαίτας. Το νερό ωστόσο αποτελεί φορέα μικροοργανισμών και η παροχή του θα πρέπει να γίνεται κατά τρόπο ώστε να ελαχιστοποιούνται οι σχετικοί κίνδυνοι. Δύο είναι οι τρέχουσες μέθοδοι, οι φιάλες και τα αυτόματα συστήματα παροχής.

2. Οι φιάλες χρησιμοποιούνται συχνά για τα μικρά ζώα όπως τα τρωκτικά και τα κουνέλια. Το υλικό από το οποίο είναι κατασκευασμένες οι φιάλες θα πρέπει να είναι διαφανές ώστε να επιτρέπει την παρατήρηση του περιεχομένου τους. Το στόμιο τους θα πρέπει να είναι ευρύ ώστε να επιτρέπει τον εύκολο και αποτελεσματικό καθαρισμό τους και, σε περίπτωση πλαστικού υλικού, δεν θα πρέπει να είναι εκχυλίσσιμο. Τα καλύμματα, τα πώματα και οι σωλήνες θα πρέπει επίσης να παρέχουν τη δυνατότητα αποστείρωσης και εύκολου καθαρισμού τους. Όλες οι φιάλες και τα εξαρτήματα θα πρέπει να λύνονται, να καθαρίζονται και να αποστειρώνονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Είναι προτιμότερο να αντικαθίστανται οι φιάλες από άλλες καθαρές, αποστειρωμένες, παρά να επαναπληρούνται στους θαλάμους.
- 3.8.3. Τα αυτόματα συστήματα παροχής νερού στα ζώα θα πρέπει να ελέγχονται, να επισκευάζονται και να πλένονται τακτικά, έτσι ώστε να αποφεύγονται τα ατυχήματα και οι μολύνσεις. Προκειμένου περί κλουβιών με στερεό δάπεδο, θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος πλημμυρίσματος. Είναι επίσης αναγκαίος ο τακτικός βακτηριολογικός έλεγχος του συστήματος ώστε να παρακολουθείται η ποιότητα του νερού.
- 3.8.4. Το νερό των δημοσίων δικτύων υδρεύσεως περιέχει ορισμένους μικροοργανισμούς οι οποίοι θεωρούνται αβλαβείς, εκτός αν πρόκειται περί ζώων με καθορισμένη μικροβιακή ευαισθησία. Στις περιπτώσεις αυτές το νερό δημοσίων δικτύων υδρεύσεως είναι συνήθως χλωριωμένο προκειμένου να αναστέλλεται η ανάπτυξη μικροοργανισμών. Η χλωρίωση αυτή δεν είναι πάντοτε ικανή να συγκρατήσει την ανάπτυξη ορισμένων δυνητικών παθογόνων μικροοργανισμών, όπως λόγω χάριν οι ψευδομονάδες. Ως πρόσθετο μέτρο, θα μπορούσε να αυξηθεί η χλωρίωση του νερού ή να οξινιστεί περαιτέρω το νερό ώστε να επιτευχθεί το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.
- 3.8.5. Στα ψάρια, τα αμφίβια και τα ερπετά, η ανοχή όσον αφορά την οξύτητα, το χλώριο και πολλές άλλες χημικές ουσίες κυμαίνεται ευρέως από το ένα είδος στο άλλο. Ως εκ τούτου θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να προσαρμόζεται η παροχή νερού στα ενυδρεία και τις δεξαμενές στις ανάγκες και τα όρια ανοχής των εκάστοτε ειδών.
- 3.9. Στρωμένες
- Οι στρωμένες θα πρέπει να είναι στεγνές, απορροφητικές όχι ακονισμένες μη τοξικές και ελεύθερες μολυσματικών παραγόντων ή παρασίτων ή οποιασδήποτε άλλης μορφής μόλυνσης, θα πρέπει να επιδεικνύεται ιδιαίτερη μέριμνα για την αποφυγή χρησιμοποίησης πριονιδίου ή υλικού στρωμένης που να προέρχεται από ξύλο που έχει υποστεί χημική κατεργασία. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν ορισμένα βιομηχανικά και καταπροϊόντα ή απορρίμματα όπως τεμαχισμένα χαρτιά.

3.10. Άσκηση και επαφή με τα ζώα

3.10.1. Συνιστάται η αξιοποίηση κάθε ευκαιρίας για άσκηση των ζώων.

3.10.2. Η απόδοση του ζώου κατά τη διάρκεια ενός πειράματος, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την εμπιστοσύνη του στον άνθρωπο ένα στοιχείο που πρέπει να καλλιεργηθεί. Τα άγρια ή ατίθασα ζώα δεν πρόκειται μάλλον να γίνουν ποτέ ιδεώδη πειραματόζωα. Τα πράγματα είναι διαφορετικά με τα εξημερωμένα ζώα που έχουν γεννηθεί και μεγαλώσει σε επαφή με τον άνθρωπο. Εφόσον όμως δημιουργηθεί η εμπιστοσύνη θα πρέπει και να διατηρείται. Συνιστάται ως εκ τούτου η διατήρηση τακτικής επαφής ώστε τα ζώα να εξοικειώνονται με την ανθρώπινη παρουσία και δραστηριότητα.

Οπότε αυτό είναι δυνατό, θα πρέπει να διατίθεται ορισμένος χρόνος για να απευθύνονται οι άνθρωποι στα ζώα, για την περιποίηση και τον καθαρισμό τους. Το προσωπικό θα πρέπει να είναι συμπαθητικό ήρεμο και με σταθερή στάση κατά την επαφή του με τα ζώα.

3.11. Καθαρισμός

3.11.1. Το επίπεδο των εγκαταστάσεων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την εφαρμογή των μέτρων υγιεινής. Θα πρέπει να παρέχονται σαφείς οδηγίες για την αλλαγή της στρωμνής στα κλουβιά και τα κελλιά.

3.11.2. Θα πρέπει να θεσπίζονται κατάλληλοι κανόνες για τον καθαρισμό, την πλύση την απολύμανση και όποτε αυτό είναι αναγκαίο την αποστείρωση των κλουβιών και των εξαρτημάτων των φιαλών και του άλλου υλικού. Επίσης στους θαλάμους διαβίωσης καθώς και τους χώρους πλύσης και αποθήκευσης θα πρέπει να τηρείται αυστηρή καθαριότητα και τάξη.

3.11.3. Στην περίπτωση υπαίθριων κελλιών, κλουβιών και χώρων περιπάτου να καθαρίζεται τακτικά το δάπεδο και όπου χρειάζεται να ανανεώνεται το υλικό από το οποίο είναι κατασκευασμένο ώστε να αποφεύγεται η μετατροπή του σε πηγή μόλυνσης και ανάπτυξης παρασίτων.

3.12. Θανάτωση των ζώων με μη βάνουσο τρόπο.

3.12.1. Όλοι οι μη βάνουσοι τρόποι θανάτωσης των ζώων απαιτούν γνώσεις οι οποίες μπορούν να αποκτηθούν μόνο με την κατάλληλη εκπαίδευση.

3.12.2. Ένα ζώο που ευρίσκεται σε βαθιά αναισθησία μπορεί να υποστεί αφαίμαξη, πλην όμως φάρμακα τα οποία παραλύουν τους μύς πριν την απώλεια της συνείδησης όπως και φάρμακα με φαρμακολογική δράση ανάλογη εκείνης του κουραρίου, καθώς και θανάτωση με ηλεκτρικό ρεύμα το οποίο όμως δεν περνά από τον εγκέφαλο δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται χωρίς προηγούμενη αναισθησία. Η διάθεση των λειψάνων δεν πρέπει να επιτρέπεται προτού επέλθει η νεκρική ακαμψία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Κατευθυντήριες γραμμές για τη θερμοκρασία των κλειστών χώρων (ζώα που φυλάσσονται σε κλουβιά, κελλιά ή κλειστούς χώρους περιπάτου)

Είδη ή ομάδες ειδών	Βέλτιστο φάσμα θερμοκρασίας σε °C
Πρωτεύοντα του Νέου Κόσμου, πλην του ανθρώπου	20-28
Ποντικός	20-24
Αρουραίος	20-24
Συριακός Κρίκητος	20-24
Ζερβίλλος	20-24
Ινδικό χοιρίδιο	20-24
Πρωτεύοντα του Παλαιού Κόσμου, πλην του ανθρώπου	20-24
Ορτύκι	20-24
Κουνέλι	15-21
Γάτα	15-21
Σκύλος	15-21
Κουνάβι	15-21
Πουλερικά	15-21
Περιστέρι	15-21
Χοίροι	10-24
Αίγες	10-24
Πρόβατα	10-24
Βοοειδή	10-24
Ίππος	10-24

Σημείωση: Σε ειδικές περιπτώσεις, όπως για πολύ νέα ή άτριχα ζώα, μπορεί να απαιτούνται υψηλότερες θερμοκρασίες για τους κλειστούς χώρους φύλαξης απ' ό τι υποδεικνύει ο πίνακας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Κατευθυντήριες γραμμές για τις περιόδους τοξικής καραντίνας.

Εισαγωγική σημείωση: Προκειμένου περί εισαγόμενων ζώων, όλες οι περίοδοι καραντίνας θα πρέπει να υπάγονται στις εθνικές διατάξεις των κρατών μελών. Όσον αφορά τις περιόδους τοξικής καραντίνας, η διάρκεια πρέπει να καθορίζεται ανάλογα με τις περιστάσεις από αρμόδιο πρόσωπο και κανονικά από κτηνίατρο που ορίζει η διεύθυνση των εγκαταστάσεων.

Είδη	Ημέρες
Ποντικός	5-15
Αρουραίος	5-15
Ζερβίλος	5-15
Ινδικό χοιρίδιο	5-15
Συριακός κρίκτος	5-15
Κουνέλι	20-30
Γάτα	20-30
Σκύλος	20-30
Πρωτεύοντα θηλαστικά, εκτός του ανθρώπου	40-60

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Κατευθυντήριες γραμμές για τον εγκλωβισμό μικρών τρωκτικών και κουνελιών (για την εκτροφή και κατά τη διάρκεια πειραμάτων)

Είδη	Ελάχιστη επιφάνεια δαπέδου κλουβιού cm ²	Ελάχιστο ύψος κλουβιού cm
Ποντικός	180	12
Αρουραίος	350	14
Συριακός κρίκτος	180	12
Ινδικό χοιρίδιο	600	18
Κουνέλι 1 Kg	1400	30
2 Kg	2000	30
3 Kg	2500	35
4 Kg	3000	40
5 Kg	3600	40

Σημείωση: Με τον όρο "ύψος κλουβιού" εννοούμε την κάθετη απόσταση μεταξύ του δαπέδου του κλουβιού και του άνω οριζοντίου μέρους του επικαλύματος ή του κλουβιού.

Κατά τον προγραμματισμό των πειραμάτων, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ενδεχόμενη ανάπτυξη των ζώων, ώστε να εξασφαλίζεται ο κατάλληλος γι' αυτά χώρος σε όλες τις φάσεις των πειραμάτων, σύμφωνα με τον ανωτέρω πίνακα.

Βλέπε επίσης τις γραφικές παραστάσεις 1 έως 5 και 8 έως 12.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Κατευθυντήριες γραμμές για τον εγκλωβισμό μικρών τρωκτικών κατά την περίοδο αναπαραγωγής.

Είδη	Ελάχιστη επιφάνεια δαπέδου κλουβιού για μία μητέρα και τα νεογνά της cm ²	Ελάχιστο ύψος κλουβιού cm
Ποντικός	200	12
Αρουραίος	800	14
Συριακός κρίκητος	650	12
Ινδικό χοιρίδιο	1200	18
Ινδικό χοιρίδιο σε ομάδες αποτελούμενες αποκλειστικά από θήλεα μέλη	1000 κατ' ενήλικο μέλος	18

Σημείωση: Για τον ορισμό του "ύψους κλουβιού" βλέπε τη σημείωση του πίνακα 3.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Κατευθυντήριες γραμμές για τον εγκλωβισμό κουνελιών κατά την περίοδο αναπαραγωγής.

Βάρος της κουνέλας Kg	Ελάχιστη επιφάνεια δαπέδου του κλουβιού από κουνέλια και νεογνά m ²	Ελάχιστο ύψος κλουβιού cm	Ελάχιστη επιφάνεια δαπέδου φωλιάς m ²
1	0,30	30	0,10
2	0,35	30	0,10
3	0,40	35	0,12
4	0,45	40	0,12
5	0,50	40	0,14

Σημείωση: Για τον ορισμό "ύψους κλουβιού" βλέπε τη σημείωση του πίνακα 3.

Η ελάχιστη επιφάνεια δαπέδου ανά κουνέλια και νεογνά περιλαμβάνει και την επιφάνεια δαπέδου φωλιάς.

Βλέπε επίσης γραφική παράσταση 6.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Κατευθυντήριες γραμμές για τους χώρους διατήρησης γατών (κατά τη διάρκεια των πειραμάτων και της περιόδου αναπαραγωγής)

Βάρος γάτας Kg	Ελάχιστη επιφάνεια δαπέδου του κλουβιού ανά γάτα m ²	Ελάχιστο ύψος κλουβιού cm	Ελάχιστη επιφάνεια δαπέδου του κλουβιού ανά μητέρα και νεογνά m ²	Ελάχιστη επιφάνεια δαπέδου του κελλιού ανά μητέρα και νεογνά m ²
0,5-1	0,2	50	--	--
1-3	0,3	50	0,58	2
3-4	0,4	50	0,58	2
4-5	0,6	50	0,58	2

Σημείωση: Η διατήρηση γατών σε κλουβιά πρέπει να είναι αυστηρά περιορισμένη. Οι γάτες που υφίστανται τέτοιο περιορισμό πρέπει να αφήνονται εκτός κλουβιού για να ασκηθούν, τουλάχιστον μία φορά την ημέρα, όποτε αυτό δεν επηρεάζει το πείραμα. Τα κελιά των γατών πρέπει να είναι εφοδιασμένα με δίσκους για την απομάκρυνση των περιττωμάτων, μία άνετη επιφάνεια για ανάπαυση και αντικείμενα κατάλληλα για αναρρίχηση και γρατζούνισμα.

Με τον όρο "ύψος κλουβιού" εννοούμε την κάθετη απόσταση μεταξύ του υψηλότερου σημείου του δαπέδου και του χαμηλότερου σημείου της οροφής του κλουβιού.

Στον υπολογισμό της ελάχιστης επιφάνειας δαπέδου μπορεί να περιληφθεί και η επιφάνεια για ανάπαυση. Στην ελάχιστη επιφάνεια δαπέδου του κλουβιού ανά μητέρα και νεογνά περιλαμβάνεται και η εκ 0,18 m² επιφάνεια του καταλύματος των νεογνών.

Βλέπε επίσης γραφική παράσταση 7.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Κατευθυντήριες γραμμές για τη διατήρηση σκύλων σε κλουβιά (κατά τη διάρκεια πειραμάτων)

Ύψος σκύλου στο σημείο του ώμου cm	Ελάχιστη επιφάνεια δαπέδου του κλουβιού ανά σκύλο m ²	Ελάχιστο ύψος κλουβιού cm
30	0,75	60
40	1,00	80
70	1,75	140

Σημείωση: Οι σκύλοι δεν θα πρέπει να κρατούνται σε κλουβιά περισσότερο απ' ό,τι είναι απολύτως απαραίτητο για τους σκοπούς

του εκάστοτε πειράματος. Οι εγκλωβισμένοι σκύλοι θα πρέπει να αφήνονται εκτός κλουβιού για να ασκηθούν τουλάχιστον μία φορά την ημέρα, εκτός εάν αυτό δεν συμβιβάζεται με τους σκοπούς του πειράματος. Θα πρέπει να καθορίζεται ένα χρονικό όριο κέραν του οποίου δεν επιτρέπεται ο περιορισμός ενός σκύλου χωρίς καθημερινή άσκηση. Οι χώροι άσκησης θα πρέπει να χρησιμοποιούνται σε κλουβιά σκύλων παρά μόνο στις περιπτώσεις που το απαιτεί το πείραμα.

Λόγω των μεγάλων διαφορών ύψους και της περιορισμένης συνάφειας ύψους και βάρους σε πολλές ράτσες σκύλων, το ύψος του κλουβιού θα πρέπει να στηρίζεται στο ύψος του σώματος του εκάστοτε ζώου, μετρούμενου στο σημείο του ώμου. Ως γενικός κανόνας, το ελάχιστο ύψος του κλουβιού θα πρέπει να είναι διπλάσιο του ύψους του ζώου στο σημείο του ώμου.

Για τον ορισμό του "ύψους κλουβιού" βλέπε τη σημείωση του πίνακα 6.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Κατευθυντήριες γραμμές για τη διατήρηση σκύλων σε κελλιά (για την εκτροφή και κατά τη διάρκεια πειραμάτων, όπως επίσης και κατά την περίοδο αναπαραγωγής)

Βάρος σκύλου Kg	Ελάχιστη επιφάνεια δαπέδου του κελλιού ανά σκύλο m ²	Ελάχιστος παρακείμενος χώρος άσκησης ανά σκύλο μέχρι 3 σκύλους m ²	κέραν των 3 σκύλων m ²
<6	0,5	0,5(1,0)	0,5(1,0)
6-10	0,7	1,4(2,1)	1,2(1,9)
10-20	1,2	1,6(2,8)	1,4(2,6)
20-30	1,7	1,9(3,6)	1,6(3,3)
>30	2,0	2,0(4,0)	1,8(3,8)

Σημείωση: Οι αριθμοί εντός παρενθέσεως αντιστοιχούν, στη συνολική επιφάνεια ανά σκύλο, δηλαδή στην επιφάνεια δαπέδου του κελλιού συν τον παρακείμενο χώρο άσκησης. Οι σκύλοι που φυλάσσονται επί μονίμου βάσεως σε υπαίθριους χώρους θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε στεγασμένο χώρο ώστε να προφυλάσσονται όταν οι καιρικές συνθήκες είναι δυσμενείς. Όταν οι σκύλοι φυλάσσονται σε χώρους με συρμάτινο δικτυωτό δάπεδο, θα πρέπει να υπάρχει ένας χώρος με σταθερό δάπεδο για τον ύπνο. Τα συρμάτινα δικτυωτά δάπεδα δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται παρά μόνον εφόσον το πείραμα το απαιτεί. Τα χωρίσματα μεταξύ των κελλιών θα πρέπει να είναι τέτοια ώστε να μην επιτρέπουν στους σκύλους να αλληλοτραυματίζονται.

Όλα τα κελλιά θα πρέπει να είναι εφοδιασμένα με κατάλληλο σύστημα αποχέτευσης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

Κατευθυντήριες γραμμές για τον εγκλωβισμό πρωτεύοντων θηλαστικών,
εκτός του ανθρώπου

(για την εκτροφή και κατά τη διάρκεια πειραμάτων όπως επίσης και
κατά την αναπαραγωγή)

Εισαγωγική σημείωση: Λόγω των μεγάλων διακυμάνσεων των μεγεθών και των χαρακτηριστικών των πρωτεύοντων, είναι σημαντικό να προσαρμοστεί το σχήμα, ο εσωτερικός εξοπλισμός καθώς και οι διαστάσεις των κλουβιών τους, στις συγκεκριμένες ανάγκες τους. Για τα πρωτεύοντα, ο ολικός όγκος του κλουβιού είναι εξίσου σημαντικός με την επιφάνεια του δαπέδου. Γενικά το ύψος του κλουβιού, τουλάχιστον για τους πιθήκους και τα άλλα πιθηκοειδή, θα πρέπει να αποτελεί τη μεγαλύτερη διάστασή του. Τα κλουβιά θα πρέπει να είναι τουλάχιστον τόσο υψηλά ώστε να επιτρέπουν στα ζώα να στέκονται όρθια. Το ελάχιστο ύψος κλουβιού για τα βραχιονωπά θα πρέπει να είναι τέτοιο που να τους επιτρέπει να πραγματοποιούν πλήρεις αιωρήσεις από την οροφή χωρίς τα πόδια τους να ακουμπούν στο δάπεδο του κλουβιού. Εφόσον ενδείκνυται, θα πρέπει να στερεώνονται πέταυρα που να επιτρέπουν στα πρωτεύοντα να χρησιμοποιούν το άνω τμήμα του κλουβιού.

Είναι δυνατή η τοποθέτηση δύο πρωτεύοντων στο ίδιο κλουβί, εφόσον αυτά μπορούν να συνυπάρξουν. Στις περιπτώσεις που δεν μπορούν να τοποθετηθούν ανά ζεύγη, τα κλουβιά τους θα πρέπει να είναι σε τέτοια θέση ώστε να μπορούν να βλέπουν το ένα το άλλο, αλλά και ώστε να είναι επίσης δυνατό να αποφεύγεται αυτό εφόσον επιβάλλεται.

Με την επιφύλαξη των ως άνω παρατηρήσεων, ο ακόλουθος πίνακας παρέχει ορισμένες γενικές κατευθυντήριες γραμμές για τον εγκλωβισμό των ομάδων ειδών που χρησιμοποιούνται συνηθέστερα (υπεροικογένειες *Ceboidae* και *Cercopithecoidea*).

Βάρος πρωτεύοντος Kg	Ελάχιστη επιφάνεια δαπέδου κλουβιού για ένα ή δύο ζώα m ²	Ελάχιστο ύψος κλουβιού cm
1	0.25	60
1-3	0.35	75
3-5	0.50	80
5-7	0.70	85
7-9	0.90	90
9-15	1.10	125
15-25	1.50	125

Σημείωση: Για τον ορισμό του "ύψους κλουβιού" βλέπε τη σημείωση του πίνακα 6.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10
Κατευθυντήριες γραμμές για τον εγκλωβισμό χοίρων
(για την εκτροφή και κατά τη διάρκεια πειραμάτων)

Βάρος του χοίρου	Ελάχιστη επιφάνεια δαπέδου του κλουβιού ανά χοίρο	Ελάχιστο ύψος κλουβιού
Kg	m ²	cm
5-15	0.35	50
15-25	0.55	60
25-40	0.80	80

Σημείωση: Ο πίνακας ισχύει επίσης και για τα χοιρίδια. Οι χοίροι δεν θα πρέπει να κρατούνται σε κλουβιά εκτός εάν είναι τελείως απαραίτητο για τους σκοπούς του πειράματος και αυτό για μία ελάχιστη χρονική περίοδο.

Για τον ορισμό του "ύψους κλουβιού" βλέπε τη σημείωση του πίνακα 6.

ΠΙΝΑΚΑΣ 11

Κατευθυντήριες γραμμές για την τοποθέτηση ζώνων αγκυρώματος σε
κελλιά
(για την εκτροπή και κατά τη διάρκεια πειραμάτων σε εγκαταστάσεις
πειραματισμού)

Είδος και βάρος	Ελάχιστη επιφάνεια δαπέδου κελλιού	Ελάχιστο μήκος κελλιού	Ελάχιστο ύψος διαχωρι- στικού μετα- ξύ κελλιών	Ελάχιστη επιφάνεια δαπέδου κελλιού για ομάδες	Ελάχιστο ύψος της θέσης για την τοποθέτηση της τροφής ανά κεφαλή
Kg	m ²	m	m	m ² /ζώο	m
Χοίροι 10-30	2	1,6	0,8	0,2	0,26
30-50	2	1,8	1,0	0,3	0,25
50-100	3	2,1	1,2	0,8	0,30
100-150	5	2,5	1,4	1,2	0,35
>150	5	2,5	1,4	2,5	0,40
Βόδια <70	1,4	1,8	1,2	0,7	0,35
Αίγες <70	1,6	1,8	2,0	0,8	0,35
Βοειελά <60	2,0	1,1	1,0	0,8	0,30
60-100	2,2	1,8	1,0	1,0	0,30
100-150	2,4	1,8	1,0	1,2	0,35
150-200	2,5	2,0	1,2	1,4	0,40
200-400	2,6	2,2	1,4	1,6	0,55
>400	2,8	2,2	1,4	1,8	0,65
Ενάλιμες ίπποι	13,5	4,5	1,8	---	---

ΠΙΝΑΚΑΣ 12
 Κατευθυντήριες γραμμές για την τοποθέτηση ζώων αγροκτήματος σε διαπερίσματα
 (για την εκτροφή και κατά τη διάρκεια πειραμάτων σε συμπλεγματικές κειραματισμού)

Είδος και βάρος	Ελάχιστη επιφάνεια διαπερίσματος	Ελάχιστο μήκος διαπερίσματος	Ελάχιστο όρος διαχωριστικού μεταξύ διαπερισμάτων
kg	m ²	m	m
Κοίτοι 100-150	1,2	2,0	0,9
>150	2,5	2,5	1,4
Πρόβατα <70	0,7	1,0	0,9
Αίγες <70	0,8	1,0	0,9
Βοοειδή 60-100	0,6	1,0	0,9
100-150	0,9	1,4	0,9
150-200	1,2	1,6	1,4
200-350	1,8	1,8	1,4
350-500	2,1	1,9	1,4
>500	2,6	2,2	1,4
Ενήλικες ίπποι	4,0	2,5	1,6

Σημείωση: Τα διαπερίσματα πρέπει να έχουν αρκετό πλάτος ώστε να εκτρέφουν στο ζώο να πλαγιάζει με άνεση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 13

Κατευθυντήριες γραμμές για τον εγκλιβισμό πτηνών
(για την εκτροφή και κατά τη διάρκεια χειραμάτων σε συμπιαστώσεις χειραματισμού)

Είδος και βάρος	Ελάχιστη επιφάνεια ανά πτηνό	Ελάχιστη επιφάνεια για 2 πτηνά	Ελάχιστη επιφάνεια για 3 πτηνά ή περισσότερα	Ελάχιστο ύψος κλουβιού	Ελάχιστο μήκος ταγίστρας ανά πτηνό
g	cm ²	cm ² /πτηνό	cm	cm	
Κοτόπουλα 100-300	250	200	150	25	3
300-600	500	400	300	35	7
600-1200	1000	600	450	45	10
1200-1800	1200	700	550	45	12
1800-2400	1400	850	650	45	12
(Ενήλικα άρρενα)					
>2400	1800	1200	1000	60	15
Ορνίθκια 120-140	350	250	200	15	4

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Με τον όρο "επιφάνεια" εννοούμε το αποτέλεσμα της εσωτερικής και οριζόντιας μέτρησης του κλουβιού βάσει του μήκους και του πλάτους του, και όχι αυτό που προκύπτει από το μήκος και το πλάτος του δαπέδου του κλουβιού.

Για τον ορισμό του "ύψους κλουβιού" βλέπε τη σημείωση του πίνακα 6.

Το μέγεθος βροχίδων σε συμπιέσιμα δικτυωτά δάπεδα δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 18x10 mm για τους νεοσσούς, και τα 25x25 για τα νεαρά και τα ενήλικα κοτόπουλα. Το πάχος του σφραγιστή θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 2 mm. Η κλίση του δαπέδου δεν πρέπει να υπερβαίνει το 14%(8°). Οι ταγίστρες θα πρέπει να έχουν το ίδιο μήκος με τις ταγίστρες. Εφόσον το κλουβί είναι εφοδιασμένο με θηλές ή κύπελα, κάθε πτηνό θα πρέπει να έχει πρόσβαση σε δύο. Τα κλουβιά θα πρέπει να είναι εφοδιασμένα με στερεωμένους κλώνους και να επιτρέπουν στα πτηνά που φυλάσσονται σε μονήρη κλουβιά να βλέπουνται.

ΠΑΡΕΜΒΑΛΟΝΤΑΙ ΣΧΕΔΙΑ

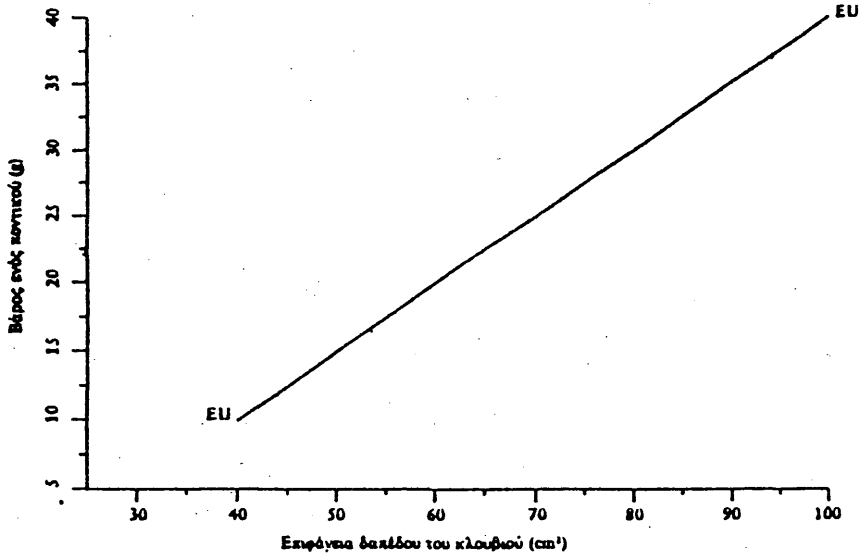
ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ 1

Πόντοι

(για την εκτροπή και κατά τη διάρκεια πειραμάτων)

Ελάχιστη επιφάνεια θαπέλου κλωβού

Βάσει του βάρους ενός ποντικού, η ευθεία EU - EU, σε όλα τα σημεία της, υποδεικνύει την ελάχιστη επιφάνεια που θα πρέπει να έχει στη διάθεσή του.

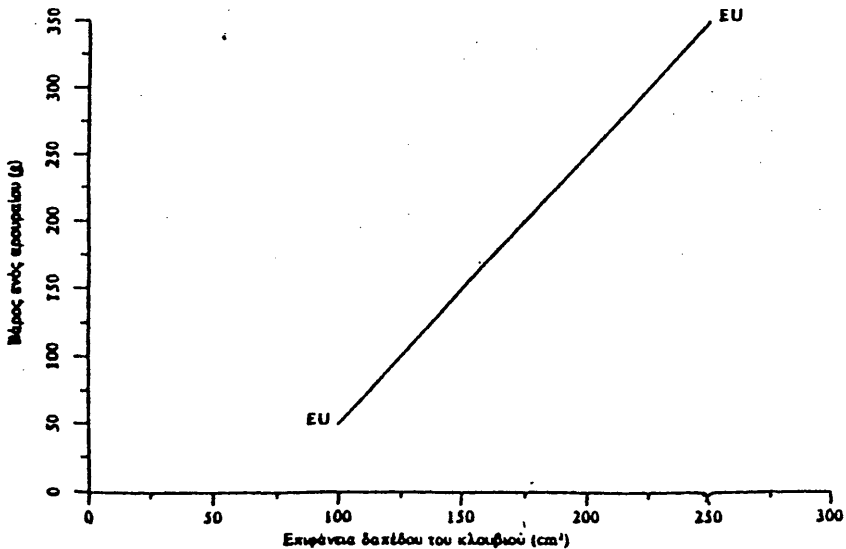
ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ 2

Αρουραίοι

(για την εκτροπή και κατά τη διάρκεια πειραμάτων)

Ελάχιστη επιφάνεια θαπέλου κλωβού

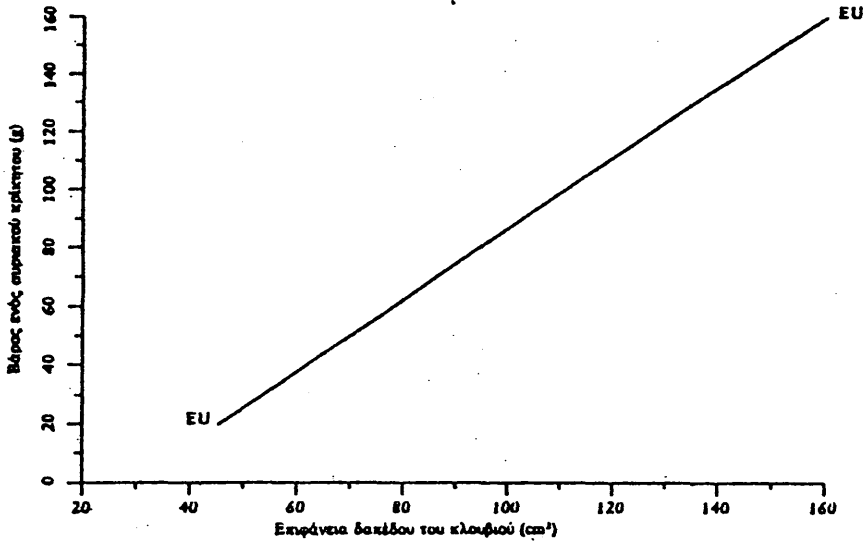
Βάσει του βάρους ενός αρουραίου, η ευθεία EU - EU, σε όλα τα σημεία της, υποδεικνύει την ελάχιστη επιφάνεια που θα πρέπει να έχει στη διάθεσή του.

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ 3

Συρρακού κρίκτες
(για εκτροφή και κατά τη διάρκεια παραμέτρων)
Ελάχιστη επιφάνεια θαλάσσιου του κλουφιού

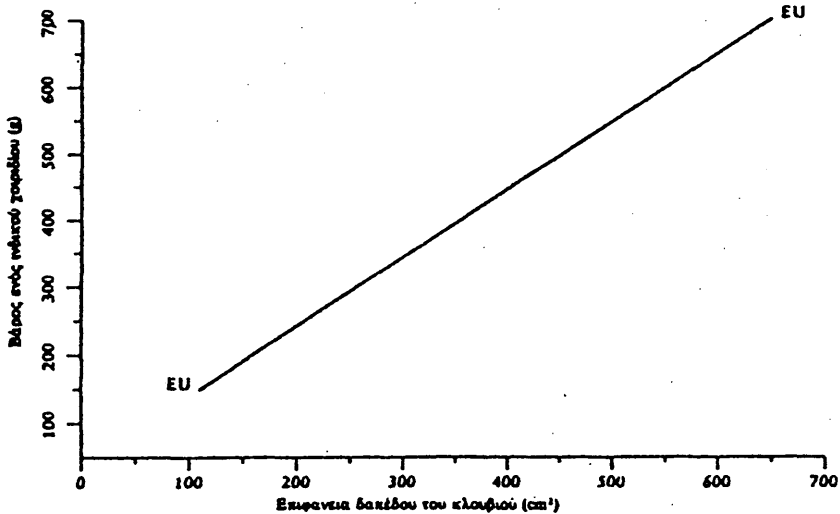
Βάσει του βάρους ενός συρρακού κρίκτιου, η ευθεία EU-EU, σε όλα τα σημεία της, υποδεικνύει την ελάχιστη επιφάνεια που θα πρέπει να έχει στη διάθεσή του.

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ 4

Ινδικά χοιρίδια
(για εκτροφή και κατά τη διάρκεια παραμέτρων)
Ελάχιστη επιφάνεια θαλάσσιου κλουφιού

Βάσει του βάρους ενός ινδικού χοιριδίου, η ευθεία EU-EU, σε όλα τα σημεία της, υποδεικνύει την ελάχιστη επιφάνεια που θα πρέπει να έχει στη διάθεσή του.

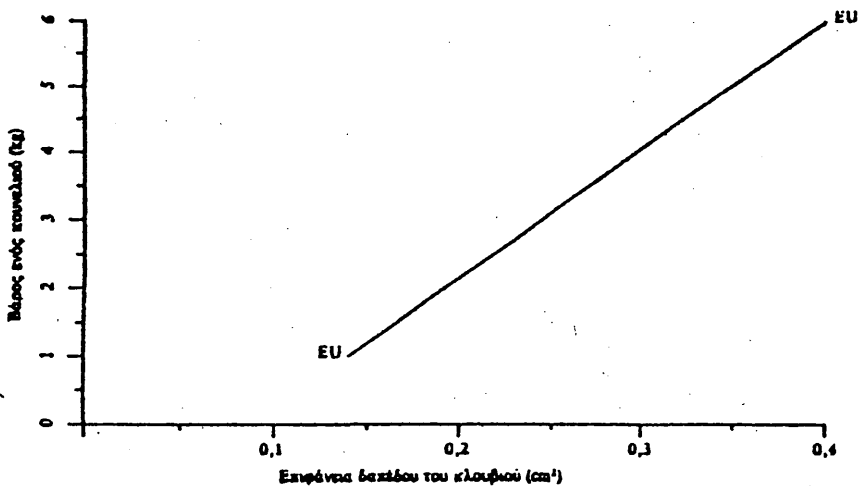
ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ 5

Κουτίλα

(για εκτροφή και κατά τη διάρκεια κρεμάτων)

Ελάχιστη επιφάνεια θαλάμου του κλουβιού

Βάση του βάρους ενός κουταλιού, η κλίση EU-EU, σε όλα τα σημεία της, υποδεικνύει την ελάχιστη επιφάνεια που θα πρέπει να έχει στη διάθεσή του.

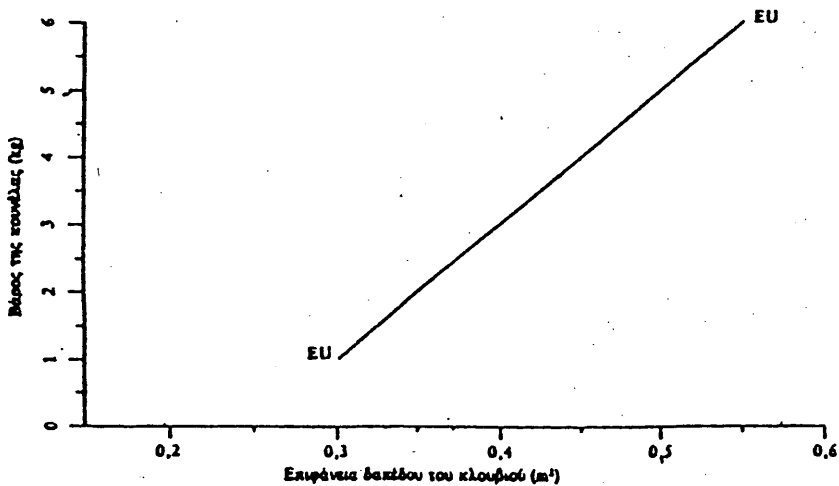
ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ 6

Κουτίλα

(κατά την ανακαταγωγή)

Ελάχιστη επιφάνεια θαλάμου του κλουβιού για μητέρα με μη απογαλακτισμένα νεογνά

Βάση του βάρους μιας κουτίλας, η κλίση EU-EU, σε όλα τα σημεία της, υποδεικνύει την ελάχιστη επιφάνεια που θα πρέπει να έχει στη διάθεσή της.

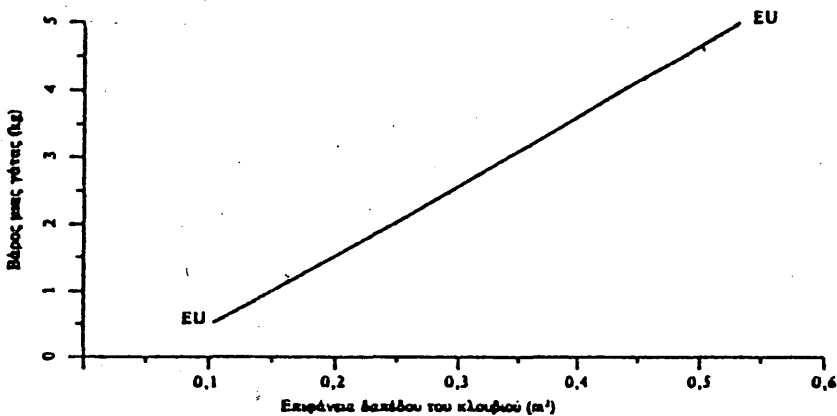

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ 7

Γάτος
(για εκτροφή και κατά τη διάρκεια παραμέτρων)

Ελάχιστη εμφάνιση θαλάσσιου του κλωφίου

Βάσει του βάρους μιας γάτας, η ευθεία EU - EU, σε όλα τα σημεία της, υποδεικνύει την ελάχιστη εμφάνιση που θα πρέπει να δαχ στη διάθεσή της.

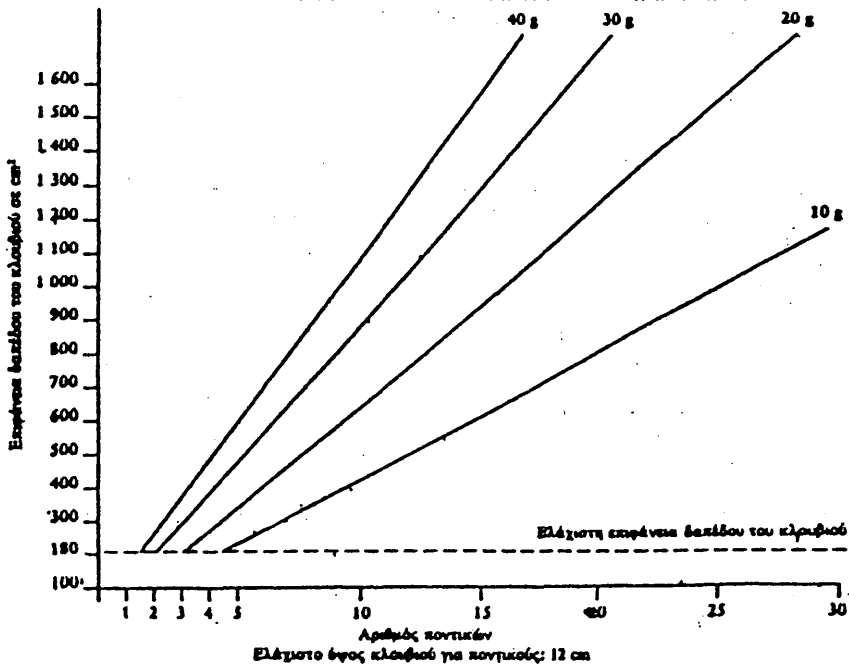

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ 8

Οδηγός για τον καθορισμό της αναλογίας μεταξύ του αριθμού των κοτυλιών ανά κλωφί και της εμφάνισης του θαλάσσιου του κλωφίου

(για την εκτροφή και κατά τη διάρκεια παραμέτρων)

Οι γραμμές αντιπροσωπεύουν τα μέγιστα βάρη και αντιστοιχούν στη γραμμή EU - EU της γραφικής παράστασης 1.

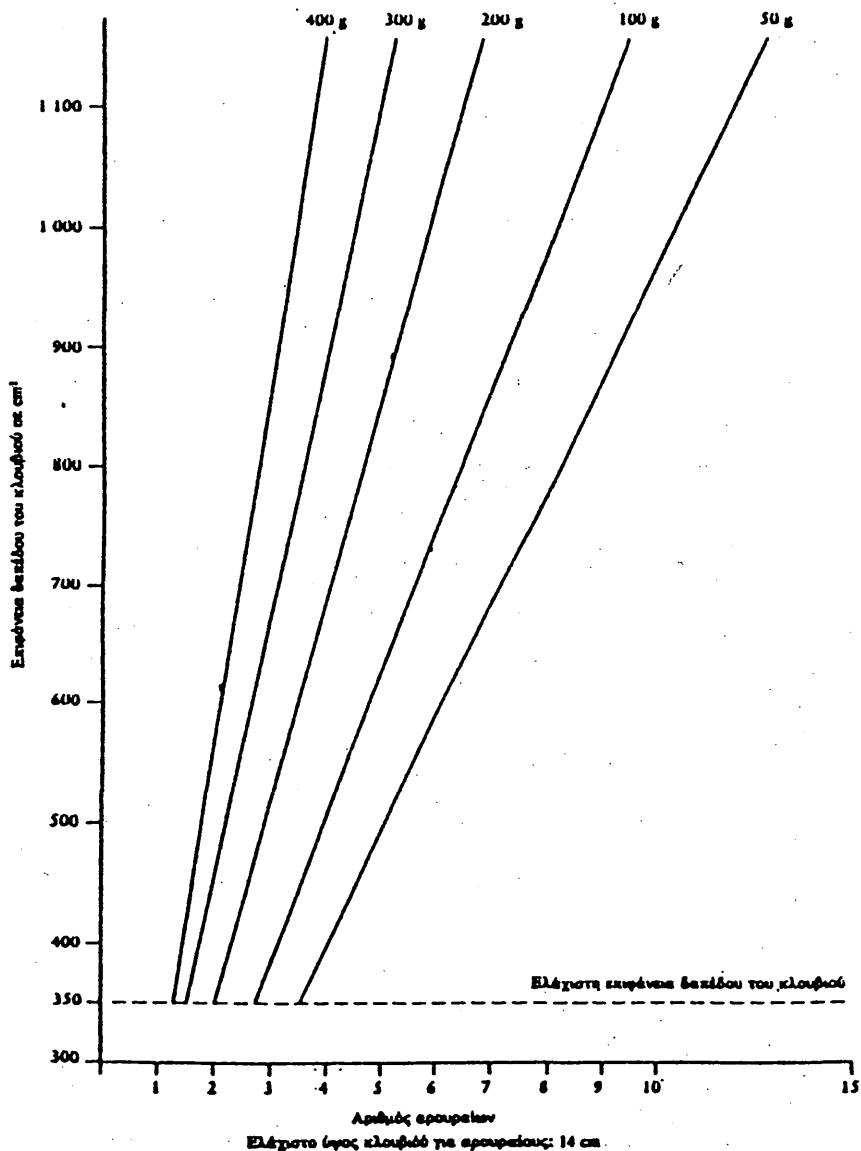

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ 9

Οδηγός για τον καθορισμό της αναλογίας μεταξύ του αριθμού των αρουριών ανά κλωβό και της επιφάνειας του θαλάμου του κλωβού

(για την εκτροφή και κατά τη διάρκεια πειραμάτων)

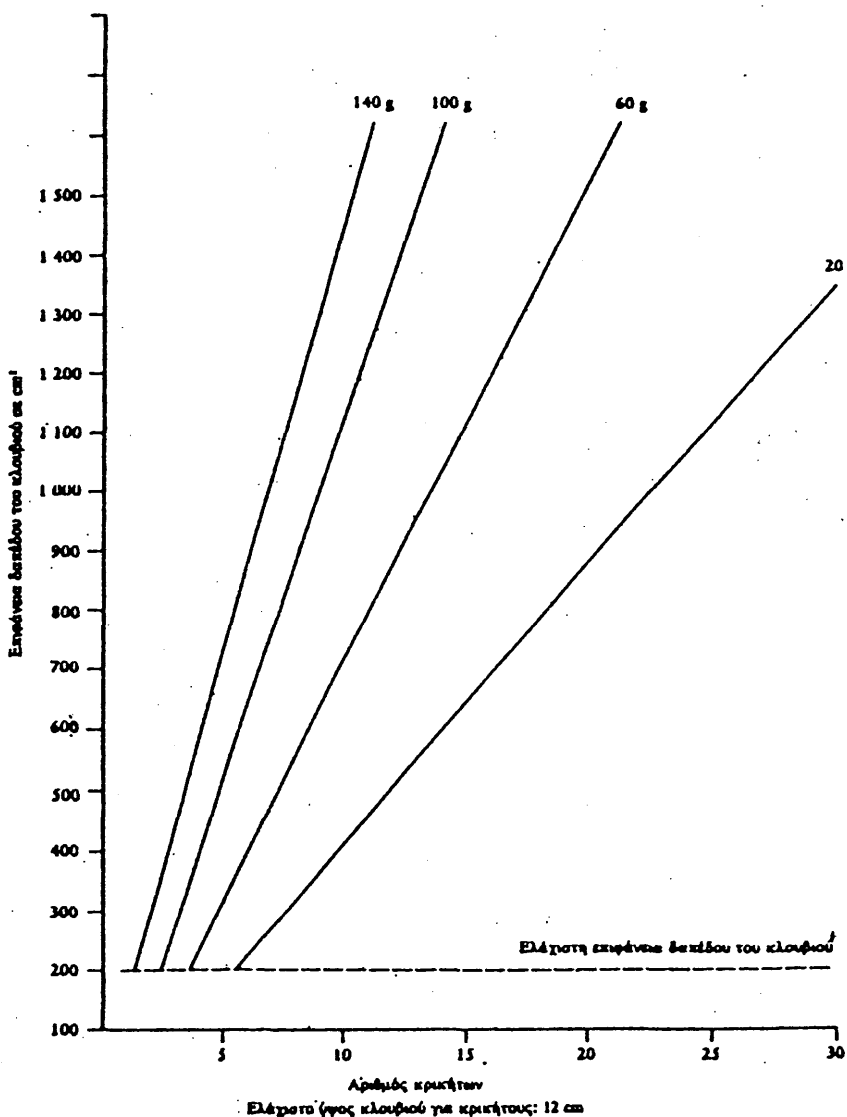
Οι γραμμές αντιπροσωπεύουν τα μέσα βάρη και αντιστοιχούν στη γραμμή ΕΥ - ΕΥ της γραφικής παράστασης 2.

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ 10

Οδηγός για τον καθορισμό της ανάλυσης μεταξύ του αριθμού των κριχτών ανά κλωβό και της επιφάνειας του θεπίου του κλωβού
(για την εκτροφή και κατά τη διάρκεια πειραμάτων)

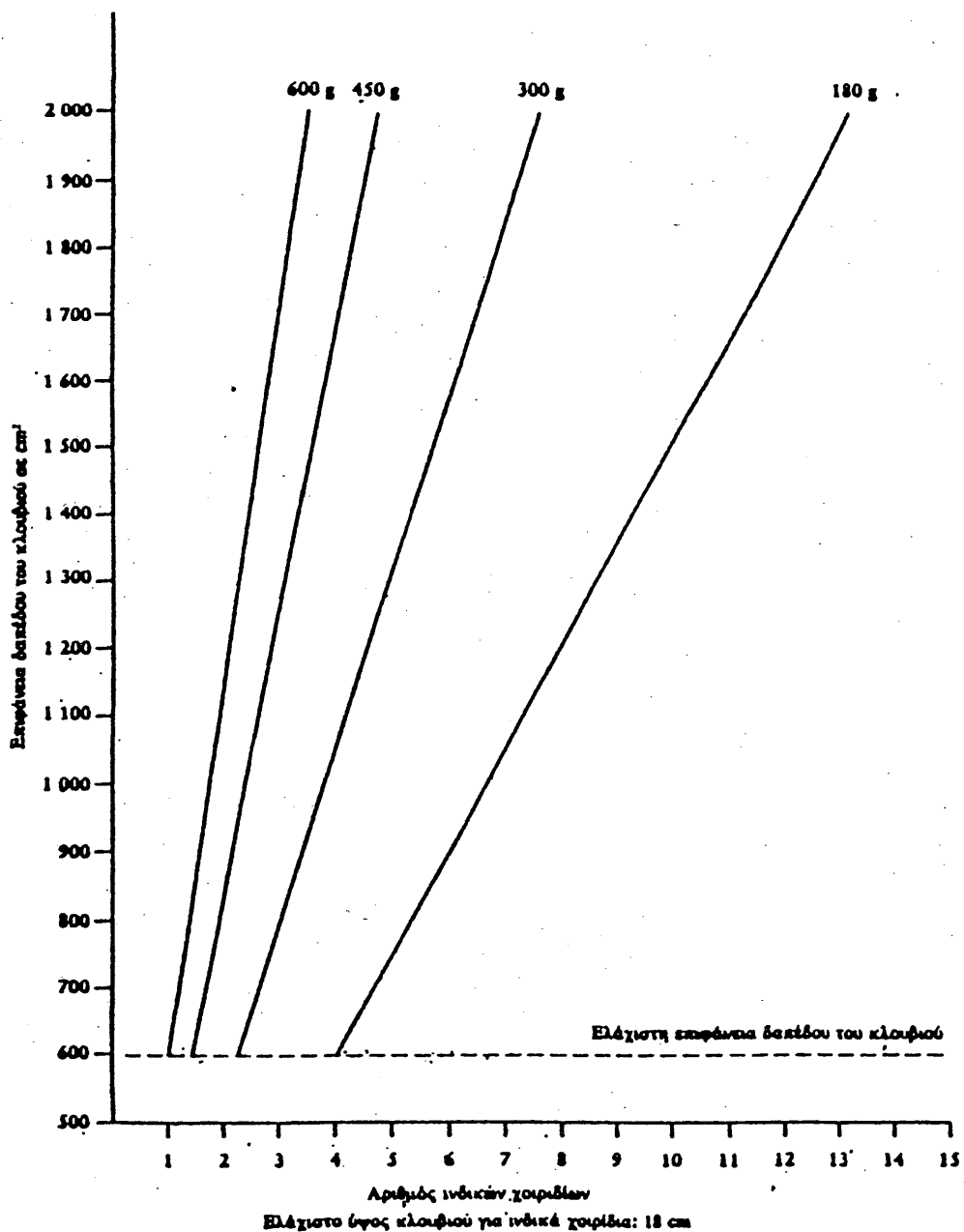
Οι γραμμές αντιπροσωπεύουν τα μέσα βάρη και αντιστοιχούν στη γραμμή ΕΥ-ΕΥ της γραφικής παράστασης 3.

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ II

Οδηγός για τον καθορισμό της αναλογίας μεταξύ του αριθμού ινδικών χοιρίδιων ανά κλουβί και της επιφάνειας του δαπέδου του κλουβιού
(για την εκτροφή και κατά τη διάρκεια παραστάσεων)

Οι γραμμές αντιπροσωπεύουν τα μέσα βάρη και αντιστοιχούν στη γραμμή EU - EU της γραφικής παράστασης 4.

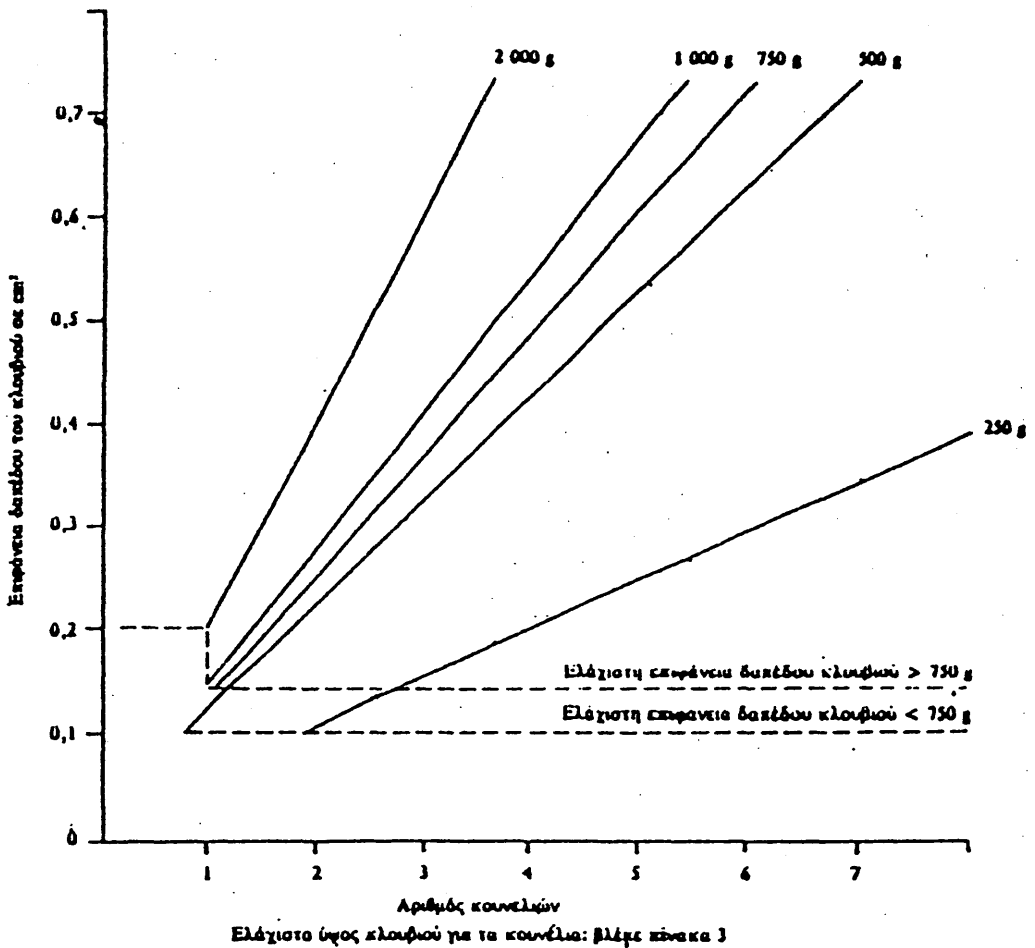

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ 12

Οδηγός για τον καθορισμό της αναλογίας μεταξύ του αριθμού κουνελιών ανά κλουβί και της επιφάνειας δαπέδου του κλουβιού

(για εκτροφή και κατά τη διάρκεια ποσειμάτων)

Οι γραμμές αντιπροσωπεύουν τα μέσα βάρη και αντιστοιχούν στη γραμμή EU - EU της γραφικής παράστασης 3.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Στατιστικοί πίνακες

και

Επεξηγηματικές σημειώσεις για την συμπλήρωση τους σύμφωνα με τις απαιτήσεις των άρθρων 27 και 28 της Σύμβασης.

Εισαγωγή

Σύμφωνα με άρθρα 27 και 28 της Σύμβασης κάθε Μέρος *τηρεί* στατιστικά στοιχεία που αφορούν ορισμένα θέματα πειραματικών εργασιών που ελέγχονται από τη Σύμβαση και τα κοινοποιεί στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης και με τη σειρά του δημοσιοποιεί τα στοιχεία που λαμβάνει. Ο τρόπος που χρησιμοποιούνται για την συλλογή των πληροφοριών είναι στην κρίση του κάθε Μέρους και βέβαια και οποιαδήποτε άλλη πληροφορία για ικανοποίηση εθνικών αναγκών. Όμως για να διευκολυνεται η εργασία του Γενικού Γραμματέα οι πληροφορίες που *παρέχονται σ' αυτόν* πρέπει να είναι σύμφωνες με τους πίνακες που δίνονται στο Παράρτημα. Οι πληροφορίες συγκεντρώνονται κάθε χρόνο.

Γενικά

Τα ζώα που θα καταγραφούν είναι εκείνα τα οποία θα χρησιμοποιηθούν σε εργασία που δυνατό να τους προκαλέσει πόνο, ταλαιπωρία ^{απώγιο} ή βλάβη (ίδια Άρθρο 1.2.γ της Σύμβασης). Η καταγραφή των ζώων λαμβάνει χώρα από τη στιγμή που μπαίνουν στην πειραματική εργασία. Κάθε ζώο μετρείται μόνο μια φορά στον ίδιο πίνακα. Ζώα που δεν υποβάλλονται σε πειραματική εργασία όπως ορίζει το Άρθρο 1.2.γ δεν καταγράφονται για τους σκοπούς συλλογής στατιστικών δεδομένων σύμφωνα με το περιεχόμενο της Σύμβασης αυτής.

Η ίδια η φύση ερευνητικών βιολογικών προγραμμάτων καθιστά αναπόφευκτο να προκύψουν κάποτε δυσκολίες στο να αποφασίσει κάποιος σε ποιά στήλη ποιού πίνακος πρέπει να καταχωρηθεί το ζώο που χρησιμοποιήθηκε σε πειραματική εργασία. Δεν υπάρχει σωστή ή *λανθασμένη* μέθοδος στη λύση του προβλήματος η οποία είναι θέμα ατομικής επιλογής. Με βάση τις οδηγίες που δίδουν οι αρμόδιες αρχές *αναπόκειται* στον επιστήμονα ερευνητή να αποφασίσει που να κατατάξει το ζώο που χρησιμοποίησε.

Είναι όμως βασικό να βεβαιωθούμε ότι κανένα ζώο δεν υπολογίζεται δύο φορές στον ίδιο πίνακα.

Πίνακας 1

Ο αριθμός και τα είδη των ζώων που χρησιμοποιήθηκαν σε πειραματική εργασία.

Σ' αυτόν τον πίνακα δίδεται ο ολικός αριθμός των ζώων που χρησιμοποιήθηκε σε πειραματικές εργασίες, *καταγενημένες σε τύπους ή μασηθρίες ζώων.*

Πίνακας 2

Ο αριθμός των ζώων που χρησιμοποιήθηκε σε πειραματικές εργασίες σε ειδικές περιπτώσεις.

Ο πίνακας αυτός σκοπεύει να δείξει τον αριθμό των ζώων που χρησιμοποιείται σε τομείς όπως: βασικής έρευνας, ανάπτυξη νέων προϊόντων, έλεγχος ασφάλειας, διάγνωσης ασθένειας και εκπαίδευση και πρακτική εξάσκηση. Στη στήλη 1 "Ιατρική" περιλαμβάνει και την κτηνιατρική.

Πίνακας 3

Ο αριθμός των ζώων που χρησιμοποιούνται σε πειραματικές εργασίες για ειδικές περιπτώσεις για προστασία του ανθρώπου, ζώων και του περιβάλλοντος με τοξικολογικές ή άλλες μεθόδους υπολογισμού της ασφάλειας.

Αυτός ο πίνακας σκοπεύει να δώσει λεπτομερέστερη ανάλυση των πειραματικών εργασιών που διεξάγονται για τη γενική προστασία του ανθρώπου, ζώων και του περιβάλλοντος αποκλειομένων των ιατρικών σκοπών. Η στήλη 6 περιλαμβάνει επιβλαβή ακτινοβολία.

Πίνακας 4

Ο αριθμός των ζώων που χρησιμοποιούνται σε πειραματικές εργασίες που έχουν σχέση με ασθένειες και παθήσεις.

Ο πίνακας αυτός σκοπεύει να δείξει τον αριθμό των ζώων που χρησιμοποιούνται για ιατρικούς σκοπούς, συμπεριλαμβανομένης της κτηνιατρικής, με ειδική αναφορά σε τρεις τομείς των ανθρωπίνων ασθενειών οι οποίες είναι ειδικού δημοσίου ενδιαφέροντος:

Πίνακας 5

Ο αριθμός των ζώων που χρησιμοποιούνται σε πειραματικές εργασίες για κάλυψη των αναγκών του Νόμου

Καταχώρηση στη στήλη "Κράτος μέλος μόνο" θα γίνεται όταν η πειραματική εργασία απαιτείται από τη νομοθεσία του Κράτους μέλους όπου και διεξάγεται η πειραματική εργασία, συμπεριλαμβανομένων και διεθνών υποχρεώσεων στις οποίες το Κράτος μέλος έχει συμβληθεί (π.χ. σαν Κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Φαρμακοποιίας ή σαν κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας). Καταχώρηση στη στήλη "Άλλα μέρη μόνο" θα γίνεται εκεί όπου ο σκοπός των πειραματικών εργασιών είναι ειδικά να ικανοποιεί τις απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών αναγκών σε χώρες εκτός της χώρας μέλους, συμπεριλαμβανομένων απαιτήσεων συμβάσεων στις οποίες το Κράτος μέλος δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος.

"Αμφότερα" θα χρησιμοποιείται όπου η πειραματική εργασία σκοπόν έχει να καλύψει τις ανάγκες και των δύο ομάδων. Σ' αυτή την περίπτωση ουδεμία καταχώρηση γίνεται σ' οποιαδήποτε από τις δύο στήλες.

TABLE 1

The number and kinds of animals used in procedures during (year) in (Party)

	Mice (<i>Mus musculus</i>)	
	Rats (<i>Rattus norvegicus</i>)	
	Guinea pigs (<i>Cavia porcellus</i>)	
	Other rodents (other <i>Rodentia</i>)	
	Rabbits (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	
	Apes (<i>Hominoidae</i>)	
	Other simians (<i>Cercopithecoidea & Ceboidea</i>)	
	Dogs (<i>Canis familiaris</i>)	
	Cats (<i>Felis catus</i>)	
	Other carnivores (other <i>Carnivora</i>)	
	Horses, donkeys and cross-breeds (<i>Equidae</i>)	
	Pigs (<i>Sus</i>)	
	Goats and sheep (<i>Capra & Ovis</i>)	
	Cattle (<i>Bos</i>)	
	Other mammals (other <i>Mammalia</i>)	
	Birds (<i>Aves</i>)	
	Reptiles (<i>Reptilia</i>)	
	Amphibians (<i>Amphibia</i>)	
	Fish (<i>Pisces</i>)	
	Total	

TABLE 2

The number of animals used in procedures for selected purposes during (year) in (Party)

	1	2	3	4	5
All species	Biological (including medical) studies of a fundamental nature	Discovery, development and quality control (including safety evaluation) of products or appliances for human and veterinary medicine	Diagnosis of disease	Protection of man, animals and the environment by toxicological or other safety evaluations	Education and training

Selected species

Rodents and rabbits					
Dogs and cats					
Primates					

TABLE 3

The number of animals used in procedures for selected purposes for the protection of man, animals and the environment by toxicological or other safety evaluations during (year) in (Party)

Further classification of Item 4 of Table 2							
	1	2	3	4	5	6	
	Substances used or intended to be used mainly in agriculture	Substances used or intended to be used mainly in industry	Substances used or intended to be used mainly in households	Substances used or intended to be used mainly as cosmetics or toiletries	Substances used or intended to be used mainly as additives in food for human consumption	Potential or actual hazards of contaminants in the general environment	
All species							
<i>Selected species</i>							
Rodents and rabbits							
Dogs and cats							
Primates							

TABLE 4

The number of animals used in procedures concerned with diseases and disorders during (year) in (Party)

	1	2	3	4
	Cancer (excluding evaluations of carcinogenic hazards)	Cardiovascular diseases	Nervous and mental disorders	Other human and animal diseases
All species				
<i>Selected species</i>				
Rodents and rabbits				
Dogs and cats				
Primates				

Note : When a procedure covers cancer under any item from 2 to 4, the cancer classification should take precedence.

TABLE 5

*The number of animals used in procedures required by law
during (year) in (Party)*

	Party only	Other Parties only	Both
All species			

Selected species

Rodents and rabbits			
Dogs and cats			
Primates			